

વોશિંગ્ટન : અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે શનિવારે મેક્સિકો અને યુરોપિયન યુનિયન માટે નવા ટેરિફ દરો જાહેર કરતા કહ્યું હતું કે મેક્સિકો અને યુરોપિયન યુનિયન (ઇયુ)થી આયાત થતા માલ પર પહેલી ઓગસ્ટ, ૨૦૨૫થી ૩૦ ટકા ટેરિફ દર લાગુ પડશે.

ટ્રમ્પે દૃઢ સોશિયલ પ્લેટફોર્મ પર તેમના હેન્ડલ પર મેક્સિકો અને યુરોપિયન યુનિયનને મોકલવામાં આવેલા ટેરિફ દર માટેના પત્રો શેર કર્યા હતા.

“આ પત્ર તમને મોકલવો મારા માટે ખૂબ જ સન્માનની વાત છે કારણકે તે અમારા વેપાર સંબંધોની મજબૂતી અને પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવે છે, અને એ હકીકત છે

કે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકા મેક્સિકો સાથે કામ કરવાનું ચાલુ રાખવા માટે સંમત થયું છે, “ એવું ટ્રમ્પે મેક્સિકોના રાષ્ટ્રપતિને લખેલા પત્રમાં લખ્યું છે. પત્રમાં જણાવાયું છે કે મજબૂત સંબંધો હોવા છતાં, અમેરિકાએ મેક્સિકો પર દેશના ફેટાનાઇલ કંટોટીને પહોંચી વળવા માટે ટેરિફ લાદ્યા હતા, તેમણે રહ્યું હતું કે આંશિક રીતે, ડ્રસ ઇલેક્સને રોકવામાં મેક્સિકોની નિષ્ફળતાને કારણે, જે પૃથ્વી પર ચાલનારા સૌથી ધિક્કારાત્રત લોકોથી બનેલા છે, તેમને આપણા દેશમાં આ ડ્રસ મોકલતાં અટકાવી શક્યા નથી.

મેક્સિકો મને સરહદ સુરક્ષિત કરવામાં મદદ કરી રહ્યું (જુઓ પાનું ૨) ►►

ફ્યુઅલ સ્વિચ કટ ઓફ્ફ થઈ કે કરાઈ ?

પ્રાથમિક તપાસ અહેવાલમાં એક
સેકન્ડના અંતરે બંને ઓજિન બંધ
થવા માટે ફ્યુઅલ કન્ટ્રોલ સ્થિતિ કટ
ઓફ્ફ થવાને જવાબદાર
હેરવાઈ : જોકે આ સ્થિતિ
બંધ થઈ કે બંધ કરાચેલી
એ વિશે કોડ નથી પડાયો

હાલ કોઈ સ્પષ્ટ તારણ શક્ય નથી: સરકાર

पुणे: केन्द्रीय प्रधान मुरलीधर मोहोणे शनिवारे ज़पायुं हुतुं के अमदावाद विमान दुर्घटना अंगे अेरकडत अेरिसडत छन्वेस्टिगेशन ब्यूरो (अेअेआरएल)नी अेडुवाल प्रार्थमिक तुरतु अने तेना आधारे निष्कर्ष क़डी शक़ाय नहडी क़ारण़ के पाउलटस वरयेनी वातयानी पूब ज़ टूट्टी हुती. नागरिक उडयन राज़य मंत्री पुणेमां संवाददाताओ साथे १२ जूने थयेला विमान दुर्घटनानी तपास विशेष वात करी रखा हुता.

લંડન જઈ રહેલું બોઈંગ ૭૮૭ ડ્રીમલાઈનર શહેરના એરપોર્ટ પરથી ઉડાન ભર્યાની થોડી જ ક્ષણો બાદ અમદાવાદની એક મેડિકલ કોલેજની હોસ્ટેલ સાથે અથડાયાં હતાં, આ બચાનક ઉડ્ડયન અકસ્માતમાં વિમાનમાં સવાર ૪૪માંથી ૨૪૧ અને અન્ય ૧૯ લોકોનાં મત્ત્ય થયા હતા.

એએઆઈબીએ એર ઈન્ડિયાના જીવલેણ વિમાન દુર્ઘટના અંગે પોતાનો પ્રારંભિક અહેવાલ જાહેર કર્યો છે. એવું જાણવા મળ્યું છે કે બંને એજિનના ઇંધણનો પૂરવઠો એક સેકન્ડની અંદર (જુઓ પાનું ૨) ►►

સાત વર્ષ પહેલાં ચેતવણી અપાઈ હતી

નવી દિલ્હી: અમેરિકાના ફેડરલ એવિયેશન એડમિનિસ્ટ્રેશને બાઇંગ વિમાનની ફ્યુઅલ કંટ્રોલ સ્વિચની કહેવાતી ખામી અંગે સાત વર્ષ પહેલાં ચેતવણી આપી હતી. અમદાવાદમાં ૧૨ જૂને તૂટી પડેલી એર ઇન્ડિયાની ફ્લાઇટની દુર્ઘટનાનું કારણ ફ્યુઅલ કંટ્રોલ સ્વિચમાંની કહેવાતી ખામી હોવાનું કહેવાય છે.

દરમિયાન, એર ઇન્ડિયાએ આ દુર્ઘટનાની તપાસ કરતી ટીમને જણાવ્યું હતું કે અમે આ સંબંધમાં ઇન્વેસ્ટિગેશન કરવા કાર્યવાહી સૂચનનો અમલ નહોતો કર્યો, કારણકે તે કે 'ફરજિયાત' નહોતું, પણ માત્ર 'ભલામણ' હતી. અહેવાલમાં જણાવ્યાં હતાં કે દુર્ઘટનાગ્રસ્ત વિમાન - વીટી-એએનબીનો મેન્ટેનન્સ રેકૉર્ડ ૨૦૨૩ થી 'ચોખ્ખો' હતો. આ વિમાનના બધા (જુઓ પાનું ૨)

નવી દિલ્હી : અમદાવાદમાં તુટી પડેલી એર ઈન્ડિયા ફ્લાઈટ એક્રોસઈઆઈ ૭૭ના ડ્રિગ્ગા બાદ એક મહાવાનું બંધ થઈ ગયું હતું અને અને લીધે કોકપિટમાં ગૂંચવાડો ઊભો થયો હતો તેમ જ વિમાન ડ્રિગ્ગા પછી તરત જ ઈન્ડિય ઝુમાવીને એ જમીન પર પડાયું હતું. પંદર પાનાના પ્રાથમિક તપાસ અહેવાલમાં ઘટસ્ફોટ કરવામાં આવ્યો છે કે કોકપિટ વોઈસ રેકોર્ડિંગમાં એક પાઈલટ બીજાને પૂછે કે તેણે શા માટે ઈંધણનો પુરવઠો કાપી નાખ્યો છે. બીજા પાઈલટે આને રદિયો આપ્યો હતો.

૧૨ જૂને લંડન જનારું બોઈંગ
ટ્રીમલાઈનર અમદાવાદ હવાઈમથકેથી
ઊપડ્યા બાદ વિમાને હવામાં આગળ
વધવા માટે જરૂરી બળ (થ્રસ્ટ) ગુમાવી
દીધું હતું અને વિમાન મેડિકલ કૉલેજ
હોસ્ટેલ પર તૂટી પડ્યું હતું.

દાયાકાના સૌથી જીવલેણ
એવિયેશન એક્સિડન્ટમાં વિમાનના
૨૪૨માંથી ૨૪૧ પેસન્જર અને
જમીન પરના ૧૯ જણ મરણ પામ્યાં
(જુઓ પાનું ૨) ►►

પાઈલટને બલિનો
બકરો બનાવવાની
થઈ રહી છે તૈયારી

પ્રારંભિક તપાસ
અહેવાલ પછી પાઈલટ્સ
એસોસિએશને કહ્યું

મુંબઈ : એરલાઇન પાઇલટ સે
એસોસિએશન ઓફ ઇન્ડિયાએ શનિવારે
એર ઇન્ડિયા વિમાન દુર્ઘટનાની નિષ્પષ્ટ
અને તથ્ય આધારિત તપાસની માંગ કરી
હતી અને દાવો કર્યો હતો કે એર ઇન્ડિયા
વિમાન દુર્ઘટનાની તપાસનો સ્વર અને
દિશા પાઇલટની ભૂલ તરફ પૂર્વગ્રહ
સૂચવે છે.

એરક્રાફ્ટ એક્સિડેન્ટ ઈન્વેસ્ટિગેશન બ્યુરો (એએઆઇબી) એ ૧૨ જૂનના રોજ થયેલા જીવલેણ બોઈંગ ૭૮૭-૮૦૦ વિમાન દુર્ઘટનાનો પ્રારંભિક અહેવાલ (જઓ પાનું ૨) ►►

અમેરિકાની ડબલ પિઝા ફી માટે તૈયાર રહો

‘વિકા ઇન્ટેગ્રિટી ફી’ની અમેરિકા જતાં વિદ્યાર્થીઓ,
પર્યટકો પર માઠી અસર પડશે

નવી દિલ્હી: ઇમિગ્રેશન સર્વિસ કન્સલ્ટન્ટ્સે જણાવ્યું હતું કે 'વિજ્ઞા ઇન્ટેગ્રિટી ફી'ની અમેરિકા જતાં વિદ્યાર્થીઓ અને પર્યટકોને માઠી અસર થશે. તેઓએ ટૂંક સમયમાં બમણી વિજ્ઞા ફી ચૂકવવી પડશે.

અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે ચોથી જુલાઈએ સહી કરેલા 'વન બિગ બ્યૂટિકૂલ બેલ' (હવે કાયદો)ની જોગવાઈમાં 'વિઝા ડેન્ટેગ્રિટી કી'નો સમાવેશ કરાયો છે.

હેદરાબાદના એક ઓવરસીઝ કન્સલ્ટન્ટે જણાવ્યું હતું કે નવી વિજા ઈની ચંપ્રાણ ૨૦૨૬ના જાન્યુઆરીથી અમલમાં મુકાય એવી શક્યતા છે. તેની ચોક્કસ તારીખ અને નવી વિજા ઈની ચોક્કસ રકમ અંગે હજી સત્તાવાર જાહેરાત નથી (જાઓ પાનું ૨) ►►

શુભાંશુ શુક્લાની ગળવારે ઘરવાપસી

અઠવાડિયા સુધી રિહેબિલિટેશન
પ્રોગ્રામમાં ભાગ લેશે

નવી દિલ્હી: ભારતના અવકાશયાત્રી શુભાંશુ શુક્લા ઇન્ટરનેશનલ સ્પેસ સ્ટેશનમાં ૧૮ દિવસ રહ્યા પછી ૧૫ જુલાઇએ કેલિફોર્નિયા ખાતે પાછા ફરશે અને બાદમાં એક અઠવાડિયાના રિહેબિલિટેશન પ્રોગ્રામમાં ભાગ લેશે. શુક્લા અને અન્ય ત્રણ અવકાશયાત્રી - કર્નાટક પેગાંવાઇટસન અને મિશન (જયો પાનં ૨) ►►

દાયકાઓ સુધી ખેંચાતા ખટલા,
આપણા ન્યાયતંત્રમાં સુધારાની
તાતી જરૂર છે: ચીફ જસ્ટિસ

હેદરાબાદઃ ભારતીય કાયદા વ્યવસ્થા અનોખા પડકારોને સામનો કરી રહી છે. તેમજ તેમાં તાત્કાલિક સુધારાની તકાળ જરૂરિયાત હોવાનું ભારતના મુખ્ય ન્યાયાધીશ બી.આર. ગવઠએ શનિવારે જણાવ્યું હતું.

હેદરાબાદના જસ્ટિસ સીટીમાં એનએલએસએસઆરના યુનિવર્સિટી ઓફ લો ખાતે દીક્ષાંત સમારોહના સંબોધનમાં જીડી જસ્ટિસ ગવર્ધને વિદ્યાર્થીઓને શિષ્યવૃત્તિ પર વિદેશ જઈને અભ્યાસ કરવાની અને તેમના પરિવારની આર્થિક સ્થિતિ પર દબાણ ન લાવવાની સલાહ આપી હતી. દેશના વડા ન્યાયાધીશ ગવર્ધને કહ્યું કે જો કે હું એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યો છું કે આપણી કાયદા વ્યવસ્થામાં સુધારાની તત્કાળ સરખામી જરૂર છે.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું કે આપણો દેશ અને ન્યાય વ્યવસ્થા અનોખા પડકારોનો સામનો કરી રહ્યા છે. ક્યારેકરૂઝ કેસમાં વિલંબ દાવકાઓ સધી. (જઓ પાનં ૨) ►►

લંડનઃ લાંડસમાં ઇંગ્લેન્ડ સામેની ત્રીજી ટેરરિસ્ટ શનિવારનો ત્રીજો દિવસ ભારતનો અને એમાં પાલક સાચા કરીને ઓપનર કે. એલ. રાહુલ તથા વાહસા બેનગલ રિષભ પંતની હતી, કારણકે બન્નેએ ૧૮૦ બોલમાં ૧૪૧ રનની ભાવીદારી કરીને ભારતનો મોસુસીખતમાંથી ઉગાર્યું હતું. દિવસના અંતે ઇંગ્લેન્ડે બીજા દાવમાં વિના વિકેટે બે રન બનાવ્યા હતા. જોકે રાહુલને ફરીવાર ૧૦મી ટેરર રીટી દીમ ઇન્ડિયા માટે તારણહાર હોવા ઉપરાંતે સહીતે ઓવર ક્રાઇટિશ બની હતી. ભારતની ઇન્ડિયામાં ૬૬મી આંચ ક્રાઇટિશ સ્પિનર શોએબ બશીરે કરી હતી જેના પહેલા બોલમાં રાહુલ એક રન દોડીને ૯૮મો રન પૂરો કર્યો હતો. લંચના સમય થવાની તૈયારી જ હતી અને ત્યારે ઓવરની બીજી બોલમાં પંત રન નહોતો દોડી શક્યો. રાહુલ ૯૮ રન પર હતો એટલે બંને પહેલાં જ તે સદી પૂરી કરી લે કદાચ એ જોવાની પંતની ઈચ્છા હશે એટલે ઓવરના ત્રીજા બોલમાં તેણે બોલને કવર પોઇન્ટ તરફ મોકલ્યોને દોડવાનું શરૂ કર્યું હતું. ૭૪ રનના સ્કોર પર રમી રહેલા પંતે રન દોડવાનું શરૂ તો કર્યું, પણ સ્ટેડિયમ લીધા પછી એક શણ અડક્યો હતો અને કરી દોઢા રન કરી. કવર પોઇન્ટ પર ઊભેલા (જુઓ પાનું ૨)

દિલ્હીમાં ચાર માળની ઇમારત ધરાશાયી: છનાં મોત, આઠ ઘાયલ

કડકડમૂલ:

દિલ્હીમાં ગઈ કાલે ચાર
માળની એક ઈમારત તૂટી
પડી હતી. (પીટીઆઈ)

ਪਤੀ ਹੁੰਦੀ. (ਪੀਟੀਆਈ)

નવી દિલ્હી: ઇશાન દિલ્હીના વેલકમ એરિયામાં શનિવારે સવારે ચાર માળની એક હમારત તૂટી પડતાં છ જણ માર્યા ગયાં હતાં અને અન્ય આઠ જણ ધાવલ થયા હતા. ધાવલોમાં એક વર્ષના બાળકનો પણ સમાવેશ થાય છે.

હમારતના કાટમાળ હેડંગ અનેક લોકો ફસાયા હતા. મરનારા લોકોમાં આ બિલ્ડિંગના માલિક અને તેમનાં પત્નીનો સમાવેશ થાય છે. તેઓના મૃતદેહ કાટમાળ હેડંગથી કાઢીને

જીટીબી હોસ્પિટલ ખાતે મોકલાયા હતા.
 ઘાયલ આઠ જણને સારવાર માટે હોસ્પિટલમાં દાખલ
 કરાયા હતા. નેશનલ ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ ફોર્સના જવાનોએ
 કાટમાળને હટાવવામાં અગ્નિશામક દળને સહાય કરી હતી.
 પોલીસે જણાવ્યું હતું કે વેલકમ પોલીસ સ્ટેશનને શનિવારે
 સવારે અંદાજે ૭.૦૪ વાગ્યે ઇદગાહ પાસેની આ ધમાકાત
 તૂટી પડી હોવાના સમાચાર મળ્યા (જુઓ પાનાં ૨) ►►

સાપ્તાહિક ભવિષ્ય - પંડિત જિતેન હરિદર મહેસાણાવાળા

તા. ૧૩-૭-૨૦૨૫ થી તા. ૧૯-૭-૨૦૨૫

ઝહગોચર: સૂર્યનારાયણ તા. ૧૬મીએ મિથુનમાંથી કર્ક રાશિમાં પ્રવેશે છે. માર્ગી મંગળ સ્થિર ગતિએ સિંહ રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. તા. ૧૮મીએ બુધ વક્રી થાય છે. બુધ સંપૂર્ણ માસમાં કર્ક રાશિમાં મિશ્ર ગતિએ ભ્રમણ કરે છે. ગુરુ મિથુન રાશિમાં માર્ગીભ્રમણ કરે છે. શુક વૃષભ રાશિમાં માર્ગીભ્રમણ કરે છે. શનિ મીન રાશિમાં વક્રી ગતિએ ભ્રમણ કરે છે. રાહુ કુંભ રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. ચંદ્ર પ્રારંભે કુંભ રાશિમાં ૧૩મીએ પ્રવેશે છે. તા. ૧૬મીએ મીન રાશિમાં, તા. ૧૮મીએ મેષ રાશિમાં પ્રવેશે છે અને સપ્તાહના અંત સુધી મેષ રાશિમાં રહે છે.

મેષ (અ, લ, ઇ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં વાચદાના સોદામાં સાવધાની રાખવી જરૂરી છે. નોકરીમાં વગ વધશે. માન- પાન પ્રતિષ્ઠા અનુભવશે. તા. ૧૩, ૧૪ અને ૧૮ સફળતાસૂચક છે. નોકરીમાં યશસ્વીપણું અનુભવશે. નોકરીની પ્રવૃત્તિઓમાં પ્રગતિ જળવાશે. કારોબારમાં નાણાં વ્યવસ્થા શુભ પુરવાર થશે. મહિલાઓને આ સપ્તાહમાં કુટુંબના સભ્યોનો સહયોગ પ્રાપ્ત થતો જણાશે.

વૃષભ (બ, વ, ઊ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં નવા નાણારોકાણના સફળ નિર્ણયો લઈ શકશો. નોકરી માટે તા. ૧૩, ૧૪, ૧૫ શુભ પુરવાર થશે. નોકરીના અધિકારીમાં યશસ્વી અનુભવ થાય. અધિકારી અને સહકાર્યકરોનો સહયોગ મેળવી શકશો. નાણાઆવકની વૃદ્ધિ થશે. કુટુંબમાં મહિલાઓને પ્રસંગોની જવાબદારી પૂર્ણ કરવામાં સફળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં નવા વિષયના અભ્યાસના પ્રારંભ માટે સફળતા જણાશે.

મિથુન (ક, છ, ઘ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં નવીન કાર્યપદ્ધતિ અપનાવી શકશો. નોકરીમાં પરિવર્તનો શક્ય છે. નોકરીના કામકાજ માટે ઉપરી અધિકારીનો સહયોગ મેળવી શકશો. વિદેશ પ્રવાસ સફળ રહેશે. આત્મવિશ્વાસ, કાર્યદક્ષતા, દઢ નિશ્ચય અને સૂર્યના શુભ ગોચરફળો કાર્યપથને લાભદાયી પુરવાર થશે. નાણાઆવક જળવાઈ રહેશે. મહિલાઓને આ સપ્તાહના હુન્નરલક્ષી પ્રવૃત્તિઓમાં સફળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં શિક્ષકો માર્ગદર્શક બની રહેશે.

કર્ક (ડ, ઇ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં ધાર્યા મુજબના નાણારોકાણના નિર્ણયનો અમલ થઈ શકશે. નોકરી માટે તા. ૧૩, ૧૬, ૧૭ શુભ પુરવાર થશે. જૂનાં અધૂરા નોકરીના કામકાજ આ સપ્તાહમાં પૂર્ણ કરી શકશો. નાણાં આવકના સાધનોમાં સફળતાનો અનુભવ થશે. આર્થિક વ્યવહાર સરળતાથી સંપન્ન થશે. મહિલાઓને પતિનો સહયોગ કાર્યક્ષેત્રે પ્રાપ્ત થતો જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં નવા વિષયના અભ્યાસમાં પ્રગતિનો અનુભવ થશે.

સિંહ (મ, ટ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં વેપાર અને નાણારોકાણ અપેક્ષાનુસાર સફળ પુરવાર થશે. નોકરીના સ્થળમાં પરિવર્તનો જણાય છે. તા. ૧૩, ૧૪, ૧૫મીએ નોકરીમાં નિર્ણયાત્મક સુખદ અનુભવ કરશે. આ સપ્તાહમાં સ્વતંત્ર કારોબારમાં નાણાવ્યવહાર સફળતાથી પૂર્ણ કરી શકશો. અર્થવ્યવસ્થા વધુ સુખદ પુરવાર થશે. મહિલાઓને આ સપ્તાહમાં પરિવાર માટે જરૂરી સાધનો મેળવવા માટે અનુકૂળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓ અદ્યયન ક્ષેત્રે પ્રગતિ જાળવી શકશે.

કન્યા (પ, ઠ, ડા): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં જરૂરી માર્ગદર્શન મેળવશો. નોકરીમાં સકાર્યકરોમાં હરીફાઈનો અનુભવ છતાંય પ્રગતિ જાળવી શકશો. નોકરીમાં તા. ૧૪, ૧૫, ૧૬ શુભ પુરવાર થશે. ભાગીદાર તથા વ્યવસાયના મિત્રોમાં માન પ્રતિષ્ઠા જળવાઈ રહેશે. મિત્રો સાથેના નાણાવ્યવહાર પણ સરળતાથી

આજનું પંચાંગ

દક્ષિણાયન - સૌર વર્ષાર્ઋતુ

રવિવાર, તા. ૧૩-૭-૨૦૨૫, ગુજરાતમાં મોળાકત અને જયાપાર્વતી વ્રતના પારણાં, ભદ્રા

ભારતીય દિ્નાંક ૨૨, માંહે અષાઢ, શકે ૧૯૪૭ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, શા. શકે ૧૯૪૭, અષાઢ વદ-૩ જેન વીર સંવત ૨૫૫૧, માંહે અષાઢ, તિથિ વદ-૩ પારસી શહેનશાહી રોજ ૩જો અર્દીબેશ્ત, માંહે ૧૨મો સ્પેન્દનમસ, સને ૧૩૯૪ પારસી ગાથા ૩ સ્પેન્દનમૈદ, માંહે ૧૨મો સ્પેન્દામૈદ, સને ૧૩૯૪ પારસી ફસલી રોજ ૨૫મો અશીશવંધ, માંહે પમો અમરદાદ, સને ૧૩૯૪ મુસ્લિમ રોજ ૧૭મો, માંહે ૧લો મોહર્રમ, સને ૧૪૪૭ મીસરી રોજ ૧૮મો, માંહે ૧લો મોહર્રમ, સને ૧૪૪૭ નક્ષત્ર શ્રવણ સવારે ક. ૦૬-૫૨ સુધી, પછી ઘનિષ્ઠા

ચંદ્ર મકરમાં સાંજે ૧.૧૮-૫૨ સુધી, પછી કુંભમાં ચંદ્ર રાશિ નામાસર:

મકર (ખ, જ), કુંભ (ગ, સ, શ, ષ) સૂર્યોદય: મુંબઈ ક. ૦૬ મિ. ૧૦, અમદાવાદ ક. ૦૬ મિ. ૦૪, સ્ટા.ટા., સૂર્યસ્ત: મુંબઈ ક. ૧૯ મિ. ૧૮, અમદાવાદ ક. ૧૯ મિ. ૨૬, સ્ટા. ટા.

: મુંબઈ સમુદ્રમાં ભરતી ઓટ :ઋ ભરતી: બપોરે ક. ૧૩-૪૮, મધ્યરાત્રે ક. ૦૧-૪૨ ઓટ: સવારે ક. ૦૭-૦૦, રાત્રે ક. ૨૦-૦૧

સાપ્તાહિક દૈનંદિની

તા. ૧૩-૭-૨૦૨૫ થી તા. ૧૯-૭-૨૦૨૫

રવિવાર, અષાઢ વદ-૩, વિ. સં. ૨૦૮૧, તા. ૧૩મી જુલાઈ, ઈ. સ. ૨૦૨૫. નક્ષત્ર શ્રવણ સવારે ક. ૦૬-૫૨ સુધી, પછી ઘનિષ્ઠા. ચંદ્ર મકરમાં સાંજે ક. ૧૮-૫૨ સુધી, પછી કુંભ રાશિ પર જન્માશર. ગુજરાતમાં મોળાકત અને જયાપાર્વતી વ્રતના પારણાં, મધ્યર ડે (કાશ્મીર), શનિ વક્રી ૦૯-૩૮, ભદ્રા ૧૩-૨૯થી ૨૫-૦૪, પંચક પ્રારંભ ક. ૧૮-૧૪. લગ્ન, સર્વદેવ પ્રતિષ્ઠા. શુભ દિવસ. સોમવાર, અષાઢ વદ-૪, તા. ૧૪મી નક્ષત્ર ઘનિષ્ઠા સવારે ક. ૦૬-૪૮ સુધી, પછી શતભિષા ચંદ્ર કુંભ રાશિ પર જન્માશર. સંકષ્ટ ચતુર્થી, ચંદ્રોદય રાત્રે ક. ૨૨-૦૩, પંચક. ખાતમુહૂર્ત શુભ કાર્ય વર્જ્ય છે. મંગળવાર, અષાઢ વદ-૫, તા. ૧૫મી, નક્ષત્ર શતભિષા સવારે ક. ૦૬-૨૫ સુધી, પછી પૂર્વા ભાદ્રપદા મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૯-૪૬ સુધી (તા. ૧૬), પછી ઉત્તરાશ્વિનાષદા. ચંદ્ર કુંભમાં રાત્રે ક. ૨૩-૫૭ સુધી, પછી મીન રાશિ પર જન્માશર. નાગપંચમી (બંગાળ), પંચક. ખાતમુહૂર્ત સામાન્ય દિવસ. બુધવાર, અષાઢ વદ-૬, તા. ૧૬મી, નક્ષત્ર ઉત્તરાભાદ્રપદા મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૮-૪૯ સુધી, પછી રેવતી. ચંદ્ર મીન રાશિ પર જન્માશર. પંચક, સૂર્ય કર્કમાં સાંજે ક. ૧૭-૩૩, મું. ૪૫, સમર્થ, સંક્રાંતિ પુષ્કયકાળ

સંપન્ન થતાં જણાશે. મહિલાઓને કુટુંબ જીવનનો સુખદ અનુભવ થાય. વિદ્યાર્થીઓ આ સપ્તાહમાં કુટુંબીજનોનો સહયોગ, માર્ગદર્શન, પ્રોત્સાહન મેળવશે.

તુલા (૨, ત, ઇ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં વાચદાના વેપારમાં પ્રગતિ જળવાશે. તા. ૧૪, ૧૫, ૧૬ નોકરીમાં શુભ પુરવાર થશે. નોકરીમાં અપેક્ષિત અધિકારીની મદદ મેળવશો. નોકરીમાં યશસ્વીપણું અનુભવશો. સંતાન સાથેના મતભેદોનો ઉકેલ આવશે. નાણાંની આવકની વૃદ્ધિ થાય. નાણાઆવક જાળવી રાખવાના પ્રયત્નો સફળ બની રહેશે. મહિલાઓને આ સપ્તાહમાં કાર્યક્ષેત્રે રચનાત્મક નિર્ણયો લેવા માટે સફળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસેતાર પ્રવૃત્તિઓમાં સફળતા મેળવી શકશે.

વૃશ્ચિક (ન, ય): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં લાંબા સમયનું નાણારોકાણ શક્ય છે. નોકરી માટે તા. ૧૮, ૧૯ શુભ પુરવાર થશે. નોકરીના અધૂરા કામકાજ આ સપ્તાહમાં પૂર્ણ કરવામાં સફળ બનશો. આ સપ્તાહની નાણાંની વ્યવસ્થા સક્ષમ પુરવાર થશે. નાણાંના આયોજનો, આર્થિક વ્યવહારો વગેરે સરળતાથી સંપન્ન થતાં જણાશે. મહિલાઓને આ સપ્તાહમાં કુટુંબજીવનનો સુખદ અનુભવ થાય. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિમાં સફળતાનો અનુભવ થશે.

ધનુ (બ, ઘ, ક, ઢ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં નવું નાણારોકાણ કરી શકશો. તા. ૧૪, ૧૫ના કામકાજમાં સફળતાનો અનુભવ થાય. નોકરી માટે તા. ૧૫, ૧૬, ૧૭ શુભ પુરવાર થશે. નોકરીના અધિકારીનો સહયોગ મેળવશો. વેપારમાં યશસ્વી અનુભવ થાય. વેપારની નાણાંની વ્યવસ્થા જળવાઈ રહેશે. મહિલાઓને કુટુંબના સભ્યો પ્રાસંગિક જવાબદારીમાં ઉપયોગી થતાં જણાશે. વિદ્યાર્થીઓ આ સપ્તાહમાં શિક્ષકનું માર્ગદર્શન પ્રાપ્ત કરશે.

મકર (ખ.જ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં રોકાણ અને દૈનિક સાપ્તાહિક વેપારના કામકાજ સફળ પુરવાર થશે. નોકરી માટે તા. ૧૩, ૧૫, ૧૬ શુભ પુરવાર થશે. લાંબા અંતરના પ્રવાસો શક્ય છે. વેપારને વધારવાની અપેક્ષા પૂર્ણ થશે. નાણાંની વ્યવસ્થા જળવાઈ રહેશે. મહિલાઓને જીવનસાથીનો સહયોગ પ્રાપ્ત થતો જણાશે. વિદ્યાર્થીને નવા અભ્યાસના પ્રારંભ માટે સુખદ અનુભવ થાય. અભ્યાસમાં ઉત્સાહ, ઉમેંગ જળવાઈ રહેશે.

કુંભ (ગ, શ, સ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં જરૂરી જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકશો. નવા નાણારોકાણના નિર્ણયોનો અમલ થઈ શકશે. નોકરી માટે તા. ૧૭, ૧૮, ૧૯ શુભ જણાય છે. નોકરીના ક્ષેત્રે નિર્ણયો સકારાત્મક પુરવાર થશે. કામકાજમાં ઉત્સાહ જળવાઈ રહેશે. નાણાંઆવક જળવાઈ રહેશે. નાણાબચતના પ્રયત્નોમાં સફળતા જણાય છે. ગૃહિણીઓને પરિવારની પ્રાસંગિક જવાબદારીમાં યશસ્વી અનુભવ થશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં નવા અભ્યાસના પ્રારંભ માટે સફળ તકો પ્રાપ્ત થતી જણાશે.

મીન (દ, અ, ઝ, થ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શૅરબજારમાં અપેક્ષાનુસાર દૈનિક સાપ્તાહિક વેપાર અને નાણાંના રોકાણનું કાર્ય સફળ બની રહેશે. નોકરી માટે તા. ૧૩, ૧૪, ૧૫ શુભ જણાય છે. નોકરીની બદલી શક્ય જણાય છે. પ્રવાસમાં આ સપ્તાહ ધાર્યા મુજબની સફળતા દર્શાવે છે. વેપાર વ્યવસાયમાં નવા નાણારોકાણ માટે અનુકૂળતાઓ જણાય છે. નાણાવ્યવહારો પણ આ સપ્તાહમાં સફળતાથી પૂર્ણ કરી શકશો. મહિલાઓ આ સપ્તાહમાં કુટુંબમાં યશસ્વીપણું અનુભવશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં નવા અભ્યાસના પ્રારંભની તકો પ્રાપ્ત થતી જણાશે.

પ્રત પર્વાઈ: વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, ‘અનલ’ નામ સંવત્સર, શાલિવાહન શક સંવત ૧૯૪૭, ‘વિશ્વાવસુ’નામ સંવત્સર, અષાઢ કૃષ્ણ - તૃતીયા. ગુજરાતમાં મોળાકત અને જયાપાર્વતી વ્રતના પારણાં, મત્ચર ડે (કાશ્મીર), શનિ વક્રી ૦૯-૩૮, ભદ્રા બપોરે ૧૩-૨૬થી ૨૫-૦૨, પંચક પ્રારંભ સાંજે ક. ૧૮-૫૨. સૂર્ય મહાનક્ષત્ર પુનર્વસુ, વાહન અશ્વ. શુભાશુભ દિનશુદ્ધિ: શુભ દિવસ. મુહૂર્ત વિશેષ: લગ્ન, સર્વદેવ પ્રતિષ્ઠા, શ્રી વિષ્ણુ-લક્ષ્મી પૂજા, મંગળ-સૂર્ય ગ્રહદેવતાનું પૂજન, સર્વશાંતિ પૂજા, પાટ-અભિષેક પૂજા, બગીચો બનાવવો, ઘણા, કળશ-પતાકા ચઢાવવો, પરદેશગમનનું પસ્તાનું, પરગામ પ્રયાણ મધ્યમ, નવાં વસો, આભૂષણ, નોકરી, વાહનસવારી, દુકાન-વેપાર, રત્નધારણ, નામકરણ, દેવદર્શન, અન્નપ્રાશન, ધાન્ય ભરવું, ધાન્ય વૈવંયવું, બી વાવવું, ખેતીવાડી, વૃક્ષ રોપવા.

તેલીવાડી, વૃક્ષ રોપવા. અયમન: સૂર્ય-રાહુ ત્રિકોણ વડીલોમાં પ્રિય બને. ચંદ્ર-હર્ષલ ચતુષ્કોણ અણધાર્યા ફેરફારો આવે. ખગોળ જ્યોતિષ: સૂર્ય-રાહુ ત્રિકોણ, ચંદ્ર-હર્ષલ ચતુષ્કોણ (તા. ૧૪), શુક રોહિણી ચુતિ, શનિ સ્તાંભી થઈ વક્રી થશે.

ઝહગોચર: સૂર્ય- મિથુન, મંગળ-સિંહ, બુધ-કર્ક, ગુરુ-મિથુન, શુક-વૃષભ, વક્રી શનિ-મીન, રાહુ-કુંભ, કેતુ-સિંહ, માર્ગી હર્ષલ-વૃષભ, માર્ગી નેચ્યૂન-મીન, વક્રી પ્લુટો-મકર.

સૂર્યોદયથી સાંજે ક. ૧૭-૩૩. માનસપૂજા પ્રારંભ (બંગાળ), ભદ્રા પ્રારંભ રાત્રે ક. ૨૧-૦૩. શુભ કાર્ય વર્જ્ય છે. ગુરુવાર, અષાઢ વદ-૭, તા. ૧૭મી, નક્ષત્ર રેવતી મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૭-૩૮ સુધી (તા. ૧૮) પછી અશ્વિની. ચંદ્ર મીનમાં મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૭-૩૮ સુધી (તા. ૧૮), પછી મેષ રાશિ પર જન્માશર. શીતાળા સપ્તમી (ઓરિસ્સા), કાલાષ્ટમી, હરિદિન, ભદ્રા સમાપ્તિ સવારે ક. ૦૮-૦૮, પંચક સમાપ્તિ મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૭-૪૦. શુભ કાર્ય વર્જ્ય છે.

શુકવાર, અષાઢ વદ-૮, તા. ૧૮મી, નક્ષત્ર અશ્વિની મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૬-૧૩ સુધી (તા. ૧૯), પછી ભરણી. ચંદ્ર મેષ રાશિ પર જન્માશર. બુધ વક્રી સવારે ક. ૧૦-૧૬. લગ્ન, ખાતમુહૂર્ત, સર્વદેવ પ્રતિષ્ઠા. શુભ દિવસ. શનિવાર, અષાઢ વદ-૯, તા. ૧૯મી, નક્ષત્ર ભરણી મધ્યરાત્રે ક. ૨૪-૩૮ સુધી, પછી કૃતિકા. ચંદ્ર મેષ રાશિ પર જન્માશર. ભદ્રા પ્રારંભ મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૫-૩૦ (તા. ૨૦) સૂર્ય પુષ્કમાં મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૬-૨૩ (તા. ૨૦) વાહન મોર (સંયોગિયું નથી). શુભ કાર્ય વર્જ્ય છે.

મુનીરને નથી જોઈતી સત્તા: પાકિસ્તાની પીએમની સ્પષ્ટતા

ઈસ્લામાબાદ : પાકિસ્તાનના રાષ્ટ્રપતિ આસિફ અલી ઝરદારીને પદ છોડવાની ફરજ પડી શકે છે અને આર્મી ચીફ ફિહ્ડ માર્શલ અસીમ મુનીર પ્રમુખપદ સંભાળવાની ઇચ્છા ધરાવે છે તેવી અફવાઓને સખત શબ્દોમાં નકારી કાઢતા, વડા પ્રધાન શાહબાઝ શરીફે કહ્યું હતું કે આવા દાવાઓ માત્ર અટકળો છે.

ફીહ્ડ માર્શલ અસીમ મુનીરે ક્યારેય રાષ્ટ્રપતિ બનવાની કોઈ ઇચ્છા વ્યક્ત કરી નથી, અને ન તો આવી કોઈ યોજના છે, એમ શરીફે શુક્રવાર ધ ન્યૂઝને જણાવ્યું

પહેલા પાનાનું ચાલુ

ફ્યુઅલ સ્વિચ

હતાં. એરકાફટ એક્સિડન્ટ ઈન્વેસ્ટિગેશન બ્યુરોના અહેવાલમાં કહેવામાં આવેલા ઘટનાક્રમ મુજબ વિમાન ટેક-ઓફ થયા પછી એન્જિન બંધ કરવા માટે વપરાતી ફ્યુઅલ કન્ટ્રોલ સ્વિચ ‘કટ ઓફફ’ પોઝિશનમાં આવી ગઈ હતી. અહેવાલમાં એ કહેવામાં આવ્યું નથી કે આ કેવી રીતે બન્યું અથવા તો કોણે આમ કર્યું. બન્ને ફ્યુઅલ કટ ઓફફ સ્વિચને એક સેકન્ડની અંદર ‘કટ ઓફફ’ મોડમાંથી ‘રન’ પર લાવવામાં આવી. બન્ને એન્જિન મિનિમમ આઈડલ રેટથી નીચે જતા રહ્યા હોવાથી રેટ (રંમ એર ટર્બાઈન) પાંખે હાઈડ્રોલિક પાવર આપવા ચાલુ કરવામાં આવ્યો.

થોડી સેકન્ડ બાદ પહેલા એન્જિનની સ્વિચ ‘કટ ઓફફ’ પોઝિશનમાંથી ‘રન’ પોઝિશનમાં આવી હતી. જ્યારે બીજું એન્જિન એટલો પાવર ન મેળવી શક્યું કે જેથી એન્જિન બંધ પડવાની પ્રક્રિયાને ઉલટાવી શકાય.

એક પાઈલટે ‘મેન્ડે, મેન્ડે, મેન્ડે’નો સંકટ સમયનો કોડ આપ્યો હતો, પરંતુ એર ટ્રાફિક કંટ્રોલને પ્લેનમાં શું બરાબી થઈ છે એનો પ્રતિસાદ મળે એ પહેલાં જ વિમાન અમદાવાદ એરપોર્ટ બાઉન્ડરીની બહાર ઝાડને સ્પર્શ કરીને વિદ્યાર્થીઓથી ખીચોખીચ ભરાયેલી હોસ્ટેલ પર ટૂટી પડ્યું હતું. વિમાન હવાઈમથકેથી ઊપડ્યું ત્યારે સહ-પાઈલટ તેને યલાવતો હતો અને કેપ્ટન દેખરેખ રાખી રહ્યો હતો. વિમાન ઊપડ્યું અને ટૂટી પડ્યું એ વચ્ચેનો સમય લગભગ ૩૦ સેકન્ડનો જ છે. એએઆઈબીએ બહાર પાડેલા પ્રાથમિક અહેવાલમાં બોઈંગ ૭૮૭ પ્લેનના ઓપરેટર કે જીઈ એન્જિન સામે કોઈ પગલાં લેવાની ભલામણ કરવામાં આવી નથી.

અહેવાલમાં જણાવવામાં આવ્યું કે વિમાને ૦૮:૦૮-૪૨ યુટીસી (ભારતીય સમય મુજબ ૧૩.૩૮) ૧૮૦ નોટ્સ આઈએસેસની મહત્તમ નોંધાયેલી ઝડપ મેળવી હતી. તરત જ એક સેકન્ડની અંદર પહેલા અને બીજા એન્જિનની સ્વિચ ‘રન’માંથી ‘કટ ઓફફ’ પોઝિશનમાં આવી ગઈ હતી. અહેવાલ પ્રમાણે એન્જિનને ઈંધણ ન મળવાને લીધે એન્જિન એનવન અને એન્જિન એનટૂ ઊડવાની વેલ્યુમાંથી નીચે આવવા માંડ્યા. કોકપિટ ક્રોડીંગમાં એક પાઈલટ બીજાને પૂછી રહ્યો હતો કે તે કેમ ફ્યુઅલ કટ ઓફફ સ્વિચ સક્રિય કરી છે. બીજા પાઈલટે કહ્યું કે મેં સ્વિચ શરૂ રકરીનથી. સીસીટીવી ફૂટેજમાં જોવા મળ્યું કે વિમાન જમીનથી ઉપર ગયું કે ઊર્જાના બેકઅપ સોર્સ એટલે તે રંમ એર ટર્બાઈન (રેંટ)ને ચાલુ કરવામાં આવ્યું હતું. આ સુચવે છે કે બન્ને એન્જિનમાંથી થર્સ્ટ મળતું બંધ થઈ ગયું હતું.

અહેવાલ ફ્લાઈટ ડેકમાં બે પાઈલટના સંવાદનું મર્ચાઈટ ચિત્ર પૂરું પાડે છે અને એ કહેતો નથી કે કટ ઓફફ સ્વિચ કઈ રીતે રનમાંથી કટ ઓફફ પોઝિશનમાં આવી ગઈ.

આ સ્વિચનો સામાન્ય રીતે વિમાન એરપોર્ટ ગેટમાં આવે ત્યારે એન્જિન બંધ કરવા અથવા તો તાકીદની પરિસ્થિતિમાં ઉપયોગ થાય છે. અહેવાલમાં કોઈ તાકીદની પરિસ્થિતિ ઊભી થઈ એવો કોઈ નિર્દેશ નથી.

પ્લેનના કમાન્ડર ૫૬ વર્ષના સુમીત સભરવાલ હતા જે એર ઈન્ડિયામાં જ ૩૦ વર્ષનો અનુભવ ધરાવતા હતા. તેમને ૧૫, ૬૬૮ ફ્લાઈંગ અવર્સનો અનુભવ હતો. તેમનો કો-પાઈલટ ક્લાઈવ કુંદર ૩૨ વર્ષનો હતો તેને ૩,૪૦૩ ફ્લાઈંગ અવર્સનો અનુભવ હતો.

^(અંગ્રેસી)

ભારત પર

પ્રવર્તે છે. જો ખેરભર વચગાળાની ડીલ થાય તો ભારતનો સમાવેશ એ ટૂંકી યાદીમાં થશે જેણે ટ્રમ્પ વહીવટીતંત્ર સાથે સંધિ કરવામાં સફળતા મળી છે. અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે આ અકવાઈચે તેના વેપાર ભાગીદારો પર પહેલી ઓગસ્ટની ડેડલાઈન પહેલાં ૫૦ ટકા જેટલો લિંગ્વો ટેરિફ જાહેર કરીને આંધકો આપ્યો હતો.

ભારતનું પ્રતિનિધિમંડળ આ માટે ટૂંક સમયમાં વોશિંગ્ટન જશે જેથી ઓટો કમ્પોનન્ટ, સ્ટીલ અને ખેતપેદાશની મડાગાંઠ ઉકેલી શકાય. લાંબી અને સફળ વાતચીતમાં આ બાબતો પેચીદી રહી છે.

દાયકાઓ સુધી

ચાલે છે. અમે એવા કિસ્સાઓ જોયા છે જ્યાં કોઇને વર્ષો સુધી જેલમાં રહ્યા પછી નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે. આપણી શ્રેષ્ઠ પ્રતિભા આપણે જે સમસ્યાઓનો સામનો કરી રહ્યા છીએ તેનો ઉકેલ લાવવામાં મદદ કરી શકે છે.

તેમણે ઉત્તીર્ણ સ્નાતકોને સલાહ આપી કે તેઓ પોતાની શક્તિ માટે નહીં પણ પોતાની પ્રામાણિકતા માટે ગુરુની શોધ કરે. મુખ્ય પ્રધાન એ. રવંત રેડ્ડી અને સુપ્રીમ કોર્ટના ન્યાયાધીશ જસ્ટિસ પી. એસ. નરસિંકા પણ દીક્ષાંત સમારોહમાં હાજર રહ્યા હતા. જ્યારે તેલંગાણા હાઇકોર્ટના કાર્યકારી મુખ્ય ન્યાયાધીશ સુજોય પોલે દીક્ષાંત સમારોહની અધ્યક્ષતા કરી હતી.

મુંબઈ સમાચાર

LIKE & FOLLOW: /Mumbaisamachar4u

કેરળમાં એલડીએફ, યુડીએફે તૃષ્ટિકરણનું રાજકારણ જ કર્યું છે: અમિત શાહ

તિસ્વનંતપુરમઃ કેન્દ્રીય ગૃહ પ્રધાન અમિત શાહે શનિવારે શાસક માકર્સવાદી પક્ષની આગેવાની હેઠળના એલડીએફ અને વિપક્ષ કોંગ્રેસની આગેવાની હેઠળના યુડીએફ બંનેની

ટીકા કરી હતી અને આક્ષેપ કર્યો હતો કે તેમના દ્વારા સંચાલિત શાસનોએ ફક્ત ભ્રષ્ટાચાર કર્યો, તુષ્ટિકરણની રાજનીતિનું પાલન કર્યું અને કેરળને પોપ્યુલર ફ્રન્ટ ઓફ ઈન્ડિયા (પીએફઆઈ) જેવી રાષ્ટ્ર વિરોધી

■ શક્તિઓ માટે સુરક્ષિત આશ્રયસ્થાન હતું.

હાલ કોઈ સ્પષ્ટ

જ અટકી ગયો હોવાથી કોકપીટમાં મૂંઝવણ નિર્માણ થઈ હતી અને વિમાન ઉડાન ભર્યા પછી તરત જ જમીનદોસ્ત થયું હતું.

૧૫ પાનાના અહેવાલમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે કોકપિટ વોઇસ રેકોર્ડિંગમાં એક અજાણ્યા પાઇલટે બીજાને પૂછ્યું હતું કે તેણે શા માટે ઇંધણનો પુરવઠો અટકાવી દીધો છે. જોકે, આ દલીલ બીજાએ નકારી કાઢી હતી.

પાઈલટને

બહાર પાડ્યો છે જેમાં ૨૬૦ લોકો માર્યા ગયા હતા. રિપોર્ટમાં જાણવા મળ્યું છે

ફોર્ટની હેરિટેજ જે. એન. પેટિટ ઈમારત પૂર્વવત્ કરવા બોમ્બે હાઈ કોર્ટનો આદેશ

મુંબઈ: વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઇટ્સમાં સમાવવામાં આવેલી ફોર્ટ વિસ્તારની પ્રખ્યાત જે. એન. પેટિટ ઈમારતને મેટ્રો થ્રી પ્રોજેક્ટ દરમિયાન નુકસાન થયું હતું.

બોમ્બે હાઈ કોર્ટે તાજેતરમાં જ મુંબઈ મેટ્રો રેલ કોર્પોરેશન લિમિટેડ (એમએમઆરસીએલ)ને મકાનના સંબંધિત હિસ્સાને વળતર તરીકે પુનઃનિર્માણ અથવા પુનઃસ્થાપિત કરવાનો આદેશ આપ્યો હતો. કોર્ટે એ પણ સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે એમએમઆરસીએલે ક્ષતિગ્રસ્ત બાંધકામને તેના

પોતાના ખર્ચે અને આઠ મહિનાની અંદર પુનઃસ્થાપિત કરવું જોઈશે.

સંપૂર્ણપણે ભૂગર્ભમાં રહેલા અંધેરી સીઝ-કોલાબા મેટ્રો-થ્રી પ્રોજેક્ટના કામ માટે મંગાવવામાં આવેલા ભારે મશીનરીના વધુ પડતા કંપનને કારણે આ વિસ્તારની અનેક જૂની ઈમારતોને જોખમ ઊભું થયું હોવાનો દાવો કરી ૧૨૬ વર્ષ જૂના જે. એન. પેટિટ બિલ્ડિંગની પુનઃસ્થાપના માટે હાઇ કોર્ટમાં અરજી કરવામાં આવી હતી.

ન્યાયમૂર્તિ મહેશ સોનક અને ન્યાયમૂર્તિ જિતેન્દ્ર જૈનની ખંડપીઠે જમશેદજી નેસરવાનજી પેટિટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના ટ્રસ્ટીઓ દ્વારા દાખલ કરેલી અરજી પર આ આદેશ આપ્યો હતો.

અદાલતે એમ પણ કહ્યું હતું કે એમએમઆરસીએલે પ્રાચીન હેરિટેજ કમિટી અને મ્યુનિસિપલ સત્તાવાળાઓ પાસેથી બાંધકામની મંજૂરી મેળવ્યા બાદ આઠ મહિનામાં બિલ્ડિંગને પુનઃસ્થાપિત કરવાની કામગીરી પૂર્ણ કરવી જોઈએ.

ભિવંડીમાં બહાદુર વિદ્યાર્થિનીએ અપહરણની યોજના ઊંધી વાળી

ડ્રાઈવરનો ઇરાદો સમજી ગયેલી સતર્ક વિદ્યાર્થિની કંપાસથી હુમલો કરી ચાલુ રિક્ષામાંથી ફૂદી પડી

થાણે: ભિવંડીમાં રિક્ષા ડ્રાઈવર દ્વારા શાળાએ જતી ૧૬ વર્ષની વિદ્યાર્થિનીનું અપહરણ કરવાનો કથિત પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ ડ્રાઈવરનો ઇરાદો સમજી ગયેલી બહાદુર વિદ્યાર્થિનીએ યોજના ઊંધી વાળી હતી. ભૂમિતિમાં વર્તુલ દોરવાના કંપાસથી હુમલો કરી સતર્ક વિદ્યાર્થિની ચાલુ રિક્ષામાંથી ફૂદી પડી હોવાનું પોલીસે જણાવ્યું હતું.

મળતી માહિતી અનુસાર ઘટના નવમી જુલાઈએ બપોરે ૧૨ વાગ્યાની આસપાસ ભિવંડી વિસ્તારમાં બની હતી. આ પ્રકરણે શાંતિ નગર પોલીસ સ્ટેશનમાં ગુનો નોંધવામાં આવ્યો

હતો.

પોલીસ ફરિયાદ અનુસાર બુધવારે શાળાએ જવા માટે વિદ્યાર્થિની આરોપીની રિક્ષામાં બેઠી હતી. તે સમયે અગાઉથી અન્ય એક શખસ રિક્ષામાં બેઠો હતો. રિક્ષા સ્કૂલ નજીક પહોંચી ત્યારે વિદ્યાર્થિનીએ ડ્રાઈવરને રિક્ષા રોકવાનું કહ્યું હતું. જોકે રિક્ષા શાળા પાસે રોકવાને બદલે ડ્રાઈવરે પૂરપાટ વેગે દોડાવી મૂકી હતી, એમ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

રિક્ષા ડ્રાઈવરના આવા વર્તનથી વિદ્યાર્થિનીને આઘાત લાગ્યો હતો, પરંતુ તેણે સતર્કતા દેખાડી હતી. તરત જ સ્કૂલ બંગામાંથી કંપાસ કાઢીને

ડ્રાઈવર પર હુમલો કર્યો હતો. બાદમાં બહાદુરીથી બાજુ માં બેસેલા શખસને ધક્કો મારી તે રિક્ષામાંથી ફૂદી પડી હતી. બાદમાં તે દોડતી શાળામાં પહોંચી હતી.

રિક્ષામાં બનેલી ઘટનાની જાણ વિદ્યાર્થિનીએ માતાને કરી હતી. માતાએ પોલીસનો સંપર્ક સાધી ફરિયાદ નોંધાવી હતી. વિદ્યાર્થિનીની ફરિયાદને આધારે પોલીસે રિક્ષા ડ્રાઈવર અને તેના સાથી વિરુદ્ધ ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ ૧૩૭(૨) અને ૬૨ હેઠળ ગુનો નોંધ્યો હતો. પોલીસે આરોપીઓની શોધ હાથ ધરી હતી. (પીટીઆઈ)

લોકલ ટ્રેનમાં મહિલાને

પ્રસવ પીડા ઉપડી:

બાળકીનો સુરક્ષિત જન્મ

થાણા: સરકારી રેલવે પોલીસ (જીઆરપી) દ્વારા તાબડતોબ મળેલી મદદને પગલે થાણે જિલ્લાના મુંબ્રામાં ૩૦ વર્ષની મહિલાને સમયસર તબીબી સારવાર મળી અને તેણે પુત્રીને જન્મ આપ્યો હતો. પતિ સાથે મુસાફરી કરી રહેલી હિના ખાતુન મોહમ્મદ શુકવારે સાંજે સીએસએમટી જતી લોકલ ટ્રેનમાં મુસાફરી કરી રહી હતી ત્યારે તેને પ્રસવ પીડા ઉપડતા સાથી મુસાફરોએ મુંબ્રા રેલવે સ્ટેશન પર ઈમર્જન્સી ચેઇન બેંચી લીધી હોવાનું અધિકારીએ જણાવ્યું હતું. જીઆરપીના જવાનોની ટીમે રિક્ષાની વ્યવસ્થા કરી હતી અને હિનાને સાંજે છ વાગે મુંબ્રા નજીક કોસા ખાતેની પાલિકા હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી. હિનાના પતિએ રેલવે પોલીસ અને મેડિકલ સ્ટાફ પ્રત્યે આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. (પીટીઆઈ)

શિળફાટામાં પાણીની પાઈપલાઈનમાં ભંગાણ પડતા ઘરોમાં પાણી ભરાયાં

મુંબઈ:કલ્યાણ શિળફાટા રસ્તા પર કાટાઈ-બદલાપુર રોડ પર કોળે ગામની હદમાં શુક્રવારે મોડી રાતે એમઆઈડીસીની પાણીની પાઈપલાઈનમાં ભંગાણ પડ્યું હતું અને પાઈપલાઈનમાં સેંકડો લીટર પાણી બહાર ફેંકાયું હતું. કોળે ગામના ઘરોમાં ઘૂંટણભરે પાણી ભરાઈ ગયા હતા.

કલ્યાણ-ડોંબિવલી ડિઝાસ્ટર કંટ્રોલના જણાવ્યા મુજબ આ બનાવ શુક્રવારે રાતના ૧૨ વાગ્યાની આસપાસ બની હતી, જેમાં પાણીની પાઈપ લાઈન ફૂટી જતા પાણી કોળે ગામના રહેવાસીઓના ઘરે ઘૂસી ગયા હતા.

બારવી બંધમાંથી જાંભુળ વોટર ફિલ્ટરેશન પ્લાન્ટમાંથી આવતી પાઈપલાઈનમાંથી નવી મુંબઈ, થાણે, મુંબ્રા, કલવા, ડોંબિવલી વિસ્તારમાં પાણીપુરવઠો કરવામાં આવે છે. આ પાઈપલાઈન કાટઈ બદલાપૂર માર્ગે કોળે ગામની હદમાંથી

શિળફાટા ચોક માર્ગે નવી મુંબઈ, મુંબ્રા દિશામાં નાખવામાં આવી છે. આ પાઈપલાઈન પર કોળે ગામની હદમાં સમાધાન હોટલના વિસ્તારમાં પાઈપલાઈનના એક હિસ્સામાં પાણીના ઉચ્ચ દબાણને કારણે મધરાતે ગળતર લાગ્યું તું. આ ગળતરનું પ્રમાણ વધવાને કારણે પાઈપલાઈન અતિ દબાણને કારણે ફૂટી ગઈ છે અને તેમાંથી વહેતું પાણી મધરાતે લોકોના ઘરમાં ઘૂસી ગયું હતું.

પાઈપલાઈન ફૂટીને ઘરમાં સામાનને નુકસાન થયું હોવાથી ગ્રામવાસીઓએ વળતર આપવાની માગણી એમઆઈડીસી અને મહેસૂલ વિભાગને કરી છે. મહેસૂલ વિભાગે ગ્રામ વિકાસ અધિકારીમાં ગામમાં લોકોના ઘરમાં જઈને પંચનામા કર્યા હતા. સરકાર તરફથી તાત્કાલિક ધોરણે તેમને વળતર આપવામાં આવે એવી માગણી ગ્રામવાસીઓએ કરી હતી.

ખાદી અને ગ્રામ ઉદ્યોગ કમિશન
મંત્રાલય MSME (ભારત સરકાર)
સી.બી.કોરા ઇન્સ્ટીટ્યુટ, સીપોલી વિલેજ,
મ્યુનીસીપલ સ્કુલની સામે, બોરીવલી (પશ્ચિમ)
સરકારી પ્રમાણપત્ર

૩ડી કલમકારી, ઈજિનિયરિંગનું પેટીંગ કોર્સ

૧. શુરવાત : ૧૯ જુલાઈ (૪ શનિવાર) પ્રેક્ટીસ સાથે
૨. શુરવાત : ૨૦ જુલાઈ (૪ રવિવાર) પ્રેક્ટીસ સાથે
ઈસ કોર્સ મે પ્રેક્ટીકલ કે સાથ સિખાયા જાશેગા

**હર્ષલા હેમંત સાવંત ૯૮૨૦૮૫૪૫૫૮
૮૬૯૩૦૯૮૧૮૧ / ૯૮૨૦૦૮૪૫૫૮**

ફિલ્મની ઓનલાઈન ટિકિટ ખરીદી

પર સર્વિસ ટેક્સ યોગ્ય: હાઈ કોર્ટે

મુંબઈ: સિનેમા હોલને ઓનલાઈન ટિકિટ ખરીદી પર સર્વિસ ટેક્સ વસૂલવા પર મૂકવામાં આવેલા પ્રતિબંધના ૧૨ વર્ષના જૂના આદેશને બોમ્બે હાઈ કોર્ટે તાજેતરમાં રદ કર્યો હતો. રદ કરતી વખતે કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે સરકારના નિર્ણયથી બિઝનેસ કરવાના મૂળભૂત અધિકારનો ભંગ થાય છે. અદાલતના આ નિર્ણયથી પીવીઆર લિમિટેડ, બિગ ટ્રી એન્ટરટેનમેન્ટ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ (બુક માય શો) અને ફિક્કી-મલ્ટીપ્લેક્સ એસોસિએશન ઓફ ઇન્ડિયા ઓનલાઈન ટિકિટની ખરીદી પર ફેસિલિટી ફી લેવાનું ચાલુ રાખશે.

ન્યાયમૂર્તિ મહેશ સોનક અને ન્યાયમૂર્તિ જિતેન્દ્ર જૈનની ખંડપીઠે આદેશ આપતા એવું પણ અવલોકન કર્યું હતું કે આ નિર્ણય બંધારણે નાગરિકોને કોઈ પણ બિઝનેસ અને બિઝનેસ કરવા માટે આપેલી સ્વતંત્રતાનું ઉલ્લંઘન કરે છે. અદાલતે એમ પણ કહ્યું હતું કે બિઝનેસ કરનારાઓને કાયદા મુજબ વ્યવસાયના વિવિધ પાસાઓ નક્કી કરવાની મંજૂરી આપવામાં નહીં આવે તો નાણાકીય ટર્નઓવર અને વ્યવહારો સંપૂર્ણપણે અટકી જશે. હાઈ કોર્ટે ૯ જુલાઈ, ૨૦૧૪ના રોજ સરકારના નિર્ણય પર વચગાળાનો સ્ટે આપ્યો હતો. પરિણામે મામલો ન્યાયાધીન હતો ત્યારે પણ સિનેમા માલિકોએ સર્વિસ ટેક્સ લેવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું.

રાજ્ય સરકારના મહેસૂલ વિભાગ દ્વારા ૪ એપ્રિલ, ૨૦૧૩ના રોજ બહાર પાડવામાં આવેલા સરકારી આદેશને પીવીઆર લિમિટેડ, બિગ ટ્રી એન્ટરટેનમેન્ટ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ (બુકમાયશો) અને ફિક્કી-મલ્ટિપ્લેક્સ એસોસિએશન ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા પડકારવામાં આવ્યો હતો.

ઓનલાઈન અથવા વ્યક્તિગત રૂપે ટિકિટ ખરીદવી એ આખરે મૂવી જોનારાઓનો નિર્ણય છે. તેઓ ઈચ્છે તો થિયેટરમાં જઈ ટિકિટ ખરીદી શકે છે. અદાલતે સરકારના નિર્ણયને બાજુએ મૂકીને જણાવ્યું હતું કે સરકાર ચોક્કસ કાનૂની જોગવાઈઓ વિના બિઝનેસમેનો પર શરતો લાદી શકે નહીં. તેથી સરકારના આ નિર્ણય માટે કોઈ કાનૂની આધાર નથી.

10 am to 8 pm • Open All Days • Master / Visa Card Accepted

INNERWEAR • LEISUREWEAR • ACTIVEWEAR • KIDSWEAR • SOCKS

Venues In Mumbai

New Marine Lines: Shri Sunderbai Hall, Behind Income Tax Office

Vile Parle (W): Fabiani Art Gallery, Next To Alfa - 1, Irla, S.V Road

Goregaon (W): Sardar Vallabhbhai Patel Bhavan, S.V. Road, Jawahar Nagar

Borivali (W): Mega Hall, (Madhuram Hall) Shimpoli Road, Near Gokhale School

Chembur: Swami Muktanand High School Hall, Subhash Nagar, N. G. Acharya Marg

Ghatkopar (W): Paramkeshav Bagh, Near Munisurvat Derasar, Nauroji Lane

Mulund (W): Sarswat Wadi, Zaver Road

Panchpakhadi Thane (W): Celebrations Hall, Service Road, Near Modi Showroom

Sector 9/A, Vashi: Navi Mumbai Kannada Sangha, Near Vashi Bus Depot, Behind Jain Temple, Navi Mumbai - 400 703

Org. by: Surya Agency Pvt. Ltd.

ડોમ્બિવલીમાં સગીર બહેન સાથે કુકર્મ

આચરનારા ભાઈને ૧૦ વર્ષની કેદ

થાણે: ડોમ્બિવલીમાં સગીર બહેન પર ધમકી આપીને બળાત્કાર ગુજારવાના ૧૦ વર્ષ અગાઉના કેસમાં કલ્યાણની સેશન્સ કોર્ટે આરોપી ભાઈને ૧૦ વર્ષની સખત કેદની સજા ફટકારી હતી.

એડિશનલ સેશન્સ જજ પી. આર. અશતુરકરે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૭૬(૨) અને ૫૦૬(૨) હેઠળ ૩૨ વર્ષના આરોપીને કસ્ટરવાર ઠેરવ્યો હતો. કોર્ટે ૧૦ વર્ષની સખત કેદ અને પાંચ હજાર રૂપિયાના દંડની સજા સંભળાવી હતી. આ રકમ પીડિતાને વળતર રૂપે આપવાનો આદેશ પણ કોર્ટે આપ્યો હતો.

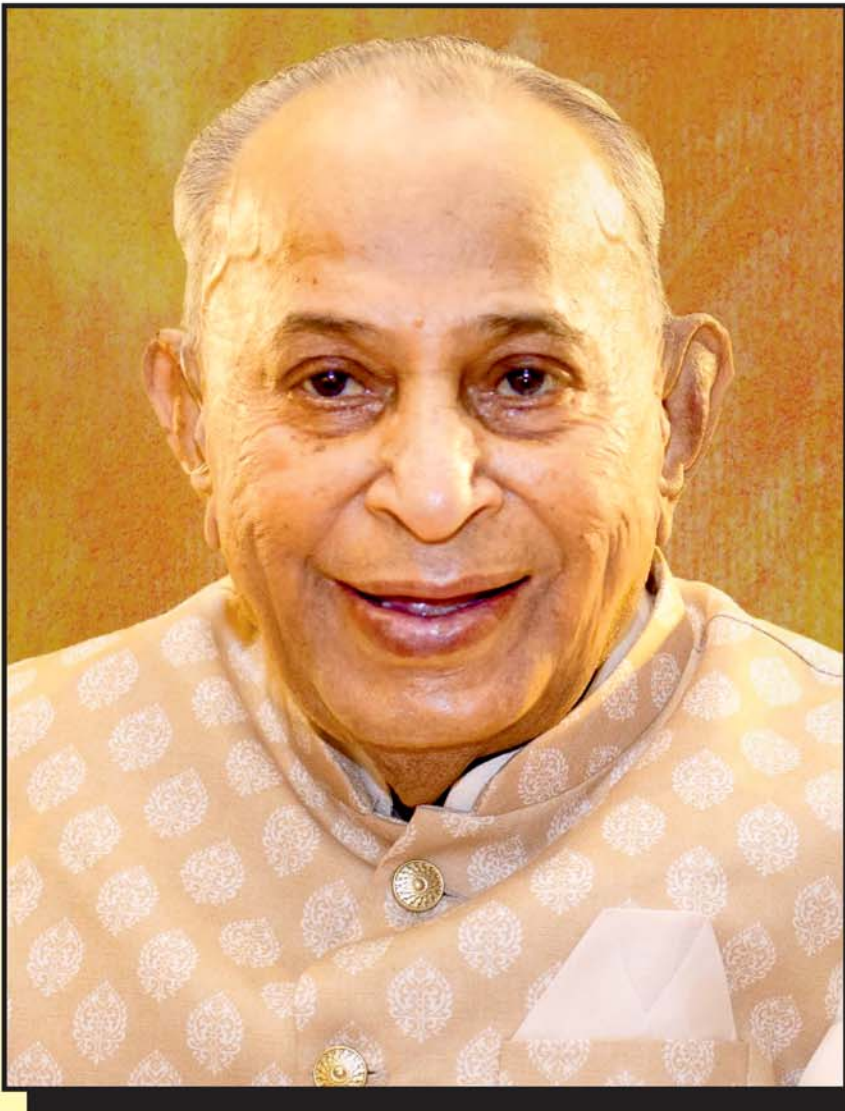
વિશેષ સરકારી વકીલ કર્દબિની ખંડાગળેએ કોર્ટમાં જણાવ્યું હતું કે ૨૦૧૫માં ઓગસ્ટ અને ૨૦ સપ્ટેમ્બરે ઘટના બની હતી. ડોમ્બિવલીમાં મજૂરી કરતા આરોપીએ બે વખત સગીર બહેન પર જાતીય હુમલો કર્યો હતો. તે સમયે સગીરા આરોપી અને બીજા ભાઈ સાથે ભાડેની રૂમમાં રહેતી હતી.

બીજી વખત સગીરા સાથે કુકર્મ કરવામાં આવતાં તેણે એક ફેન્ડ પાસે મદદ માગી હતી. ફેન્ડના વડીલોએ પોલીસ ફરિયાદ નોંધાવવા સગીરાને સમજાવી હતી. પરિણામે ૨૨ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૫ના રોજ એફઆઈઆર નોંધાવાયો હતો.

સગીરાએ જાતીય હુમલાની વાત ઉપજાવી કાઢી હોવાની બચાવ પક્ષના વકીલની દલીલ કોર્ટે ફગાવી દીધી હતી. કોર્ટે નોંધ્યું હતું કે તબીબી પુરાવાઓ સ્પષ્ટ દર્શાવે છે કે જાતીય હુમલો કરવામાં આવ્યો છે અને આ પુરાવા સગીરાની ફરિયાદને મજબૂત આધાર આપે છે. (પીટીઆઈ)

પ્રથમ પુણ્યતિથીએ ભાવપૂર્ણ શ્રદ્ધાંજલી

સ્વ. મોહનભાઈ રામજીભાઈ પારેખ

(અમરેલીવાળા)

મનુષ્ય દેહ નાશવંત છે, પરંતુ સત્કાર્યો નાશવંત નથી

આપના સત્કર્મોની સુવાસ હંમેશા તાજી રહેશે.

આપના આદર્શો અને આપનું જીવન

અમારા માટે હંમેશા પ્રેરણાનો સ્ત્રોત બની રહેશે.

આપના દિવ્ય આત્માને પરમ શાંતિ મળે એવી પ્રભુને પ્રાર્થના.

પ્રેમાળ સ્મૃતીમાં

ગો. વા. મંજુલાબેન મોહનભાઈ પારેખ

પુત્ર

પુત્રવધૂ

વિજયભાઈ પારેખ

અ.સૌ. જયોતીબેન પારેખ

પરેશભાઈ પારેખ

અ.સૌ. મનીષાબેન પારેખ

દિકરી: સ્વ. શોભનાબેન મોહનભાઈ પારેખ

અ.સૌ. રક્ષાબેન સુધીરભાઈ વળીયા

પૌત્ર:

પૌત્રવધૂ

ગૌરાંગ પારેખ

અ.સૌ. ચાર્મી પારેખ

રાહુલ પારેખ

અ.સૌ. અનુશ્રી પારેખ

રોહન પારેખ

પપૌત્ર : સુવાન, કહાન, સમય

પારેખ પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ

।। જય નાગનાથ ।।

।। જય વેરાઈ માતાજી ।।

જન્મ : તા.૧૫-૦૨-૧૯૩૬

શ્રીજીયરણ : તા. ૧૩-૦૭-૨૦૨૪

ધીરગુરુદેવની નિશ્રામાં

અમેરિકાના પદ્મશ્રી ડો.

સુધીર પરીખનું અભિવાદન

નવીયાદના વતની અને વર્ષોથી ન્યુજર્સી-અમેરિકા વસતાં સેવાકીય પ્રવૃત્તિમાં અગ્રેસર ડો. સુધીર એમ. પરીખે પૂ. શ્રી.ધીરગુરુદેવ સાથે વિવિધ પ્રકલ્પોની જાણકારી મેળવી હતી. ન્યુજર્સીમાં ગુજરાત ટાઇમ્સ સાપ્તાહિક તેમ જ ટી. વી. ચેનલ વગેરે ડો. પરીખ યલાવે છે. ડો. પરીખે ૨૦૧૦માં ભારત સરકારે પદ્મશ્રી અને પ્રવાસી ભારતીય સન્માન એવોર્ડ અર્પણ કરેલ છે. વિરાણી બહેરા મૂંગા શાળાની મુલાકાત કરશે. દિવ્યેશ શાહના હસ્તે સન્માન કરવામાં આવેલ.

છેલ્લા પાનાનું ચાલુ છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ

કરવું પડ્યું તે શેર કર્યું હતું.

‘અમારા તરફથી ઉત્તમ દીમવર્ક હતું, પરંતુ મરાઠાના લશ્કરી લેન્ડસ્કેપ્સને અંકિત કરાવવું સરળ નહોતું,’ એમ તેમણે જણાવ્યું હતું.

‘હું મહારાષ્ટ્ર સરકાર, ભારતીય સાંસ્કૃતિક મંત્રાલય, ભારતીય પુરાતત્વ સર્વેક્ષણ (એએસઆઈ) અને વિદેશ મંત્રાલયનો આભાર માનું છું. અમારે ૨૦ વિવિધ દેશો સાથે સંકલન કરવું પડ્યું હતું અને તે દીમવર્કનું ઉત્તમ ઉદાહરણ છે,’ એમ શર્માએ કોન પર જણાવ્યું હતું.

શર્માએ કહ્યું હતું કે ભારતીય નામાંકનને સલાહકાર સંસ્થા, આઈસીઓએમઓએસ દ્વારા ‘મુલતવી રાખવાની ભલામણ’ મળી હતી. મુલતવી રાખવાની ભલામણનો અર્થ એવો થાય છે કે સલાહકાર સંસ્થા તેનું સ્થાન અંકિત કરવા માગતી નથી.

પેરિસ સ્થિત ઇન્ટરનેશનલ કાઉન્સિલ ઓન મોન્યુમેન્ટ્સ એન્ડ સાર્ટર્ટ્સ (આઈસીઓએમઓએસ) યુનેસ્કોની મુખ્ય સલાહકાર સંસ્થાઓમાંની એક છે, અને તેના નિષ્ણાતો નામાંકિત સ્થળોની મુલાકાત લે છે.

તેમણે કહ્યું હતું કે દીમ ઇનિયાએ ‘સલાહકાર સંસ્થાની ભૂલો, તથ્ય સંદર્ભેની ક્ષતિઓ તરફ ધ્યાન દોર્યું હતું’.

‘આ કોર્ટેમાં હડવામાં આવે તેવી જ એક તકનીકી દલીલીની પ્રક્રિયા હોય છે, ૨૦ દેશોના સભ્યો સાથે વિડિઓ કોન્ફરન્સ પર. અમે તેમને તકનીકી બાબતો અને તે શા માટે આ સ્થળો વર્લ્ડ હેરિટેજ સૂચિમાં હોવાને લાયક છે તે સમજાવ્યું હતું. અમે અમારો કેસ રજૂ કર્યો અને અમે કેસ જીતી ગયા, તેથી જ વિજય વધુ મીઠો લાગે છે,’ એમ શર્માએ કહ્યું હતું. આ દરખાસ્ત જાન્યુઆરી ૨૦૨૪માં ડબ્લ્યુએચસીને મોકલવામાં આવી હતી, અને તેના પર મહોર ‘કઠોર ૧૮-મહિના લાંબી પ્રક્રિયા’ પછી લાગી છે જેમાં સલાહકાર સંસ્થાઓ સાથે ઘણી તકનીકી બેઠકો અને આઈસીઓએમઓએસ મિશન દ્વારા સ્થળોની સમીક્ષા કરવા માટેની મુલાકાતનો સમાવેશ થાય છે, એમ સાંસ્કૃતિક મંત્રાલયે શુક્રવારે એક નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું.

યુનેસ્કો ટેગ માટે નામાંકન ૨૦૨૪-૨૫ની સાયકલ માટે હતું.

‘મરાઠા લશ્કરી લેન્ડસ્કેપ્સ’ ૧૭મી અને ૧૮મી સદી વચ્ચે વિકસાવવામાં આવ્યા હતા.

વૈશ્વિક ચારસો જાહેર કરવામાં આવેલા ૧૨ ગઢ-કિલ્લામાં સાલ્હેર કિલ્લો, શિવનેરી કિલ્લો, લોહગઢ, ખોંડરી કિલ્લો, રાયગઢ, રાજગઢ, પ્રતાપગઢ, સુવર્ણદુર્ગ, પન્હાલા કિલ્લો, વિજય દુર્ગ, મહારાષ્ટ્રમાં સિંધુદુર્ગ અને તમિલનાડુમાં જીંજ કિલ્લાનો સમાવેશ થાય છે.

ભારતીય અધિકારીઓએ અગાઉ કહ્યું હતું કે, વિવિધ ભૌગોલિક અને ભૌતિક પ્રદેશોમાં વિતરિત આ ઘટકો મરાઠા શાસનની વ્યૂહાત્મક લશ્કરી શક્તિઓનું પ્રદર્શન કરે છે.મહારાષ્ટ્રમાં ૩૯૦ થી વધુ કિલ્લાઓ છે, જેમાંથી ફક્ત ૧૨ને ભારતના મરાઠા લશ્કરી લેન્ડસ્કેપ્સ હેઠળ પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા; આમાંથી, આઠ કિલ્લાઓ ભારતીય પુરાતત્વ સર્વેક્ષણ (એએસઆઈ) દ્વારા સુરક્ષિત છે, એમ મંત્રાલયે અગાઉ જણાવ્યું હતું.

શર્માએ કહ્યું કે સલાહકાર સંસ્થા ‘મુખ્યત્વે એ બાબતે ચિંતિત’ હતી કે પસંદગી માટેના માપદંડ શું છે, અને વધુ કિલ્લાઓ કેમ નથથી પસંદ કરાયા.

‘પછી અમારે એ વાતને વાજબી રેરવવી પડી કે પ્રાથમિક, ગોળા અને તૂતીય કિલ્લાઓનો એક વંશવેલો હતો. અને આ ૧૨ મુખ્ય કિલ્લાઓ હતા અને પછી અમે અન્ય વિવિધ સભ્ય રાજ્યોને સમજાવ્યું હતું,’ એમ તેમણે કહ્યું હતું.

યુનેસ્કોમાં ભારતીય રાજદૂતે એમ પણ કહ્યું કે, રાજસ્થાનના કિલ્લાઓની સરખામણીમાં ભારતના પશ્ચિમ અને દક્ષિણ ભાગોમાં કિલ્લાઓ વિશે ‘વધુ જાગૃતિ નથી.’ તેથી, અમે આંતરરાષ્ટ્રીય સમુદાયમાં મહારાષ્ટ્ર અને મહારાષ્ટ્ર પર્યટનને પણ પ્રોત્સાહન આપવા માટે આ હઠ ઝાડવી લીધી હતી.

છત્રપતિ શિવાજી મહારાજની શાહી મહોર ‘રાજ મુદ્રા’ મરાઠાઓની ફિલસૂફી – લોકોની સુખાકારી સમજાવવા માટે પ્રસારિત કરવામાં આવી હતી, એમ તેમણે જણાવ્યું હતું.

વધુમાં, મહારાષ્ટ્ર સરકાર દ્વારા ‘મરાઠા લશ્કરી લેન્ડસ્કેપ્સ’ નામનું એક કોફી-ટેબલ પુસ્તક પણ બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું અને તેમને પ્રસારિત કરવામાં આવ્યું હતું, એમ શર્માએ કહ્યું હતું.

નોમિનેશન મોકલ્યા પછી મહારાષ્ટ્ર સરકારને ૬૧-મુદ્દાની કાર્ય યોજના આપી હતી, અને તેમાંથી એક ગામડાઓમાં શાળાના બાળકો માટે જાગૃતિ લાવવા માટે ચિત્ર સ્પર્ધાનું આયોજન કરવાનો હતો, અને તે યોજાઈ હતી. બીજું કોફી-ટેબલ પુસ્ હતું.

(પીટીઆઈ) ■

શશીકાંત શિંદે

ધારણ છે.એનસીપી (એસપી) સુપ્રીમો શરદ પવાર અને તેમના પુત્રી તેમ જ પક્ષના કાર્યકારી પ્રમુખ સુપ્રિયા સુળે આ બેઠકમાં હાજર રહેશે.

આ અહેવાલો પર પ્રતિક્રિયા આપતા શિંદેએ કહ્યું હતું કે, જો માવું નામ ચર્ચા માટે આવ્યું હોય તો તે મારા માટે સન્માનની વાત છે. પક્ષ મને જે પણ જવાબદારી સોંપશે તે હું લઈશ. જોકે, સાંગલી જિલ્લાના ઇસ્લામપુરથી આઠ વખત વિધાનસભ્ય રહેલા પાટીલે અત્યાર સુધી કોઈ ઔપચારિક જાહેરાત કરી ન હોવા છતાં તેમણે શનિવારે રાજીનામું આપી દીધું હોવાનું સૂત્રો પાસેથી જાણવા મળ્યું છે.

આ ઘટનાક્રમ પર પ્રતિક્રિયા આપતા, એનસીપી (એસપી)ના સિનિયર નેતા જીતેન્દ્ર આપ્હડે કહ્યું હતું કે જયંત પાટીલ રાજ્યના પ્રમુખ છે. તેમના રાજીનામાના સમાચાર ફેલાય એ બદમાશી સિલચા બીજું કંઈ નથી. અમારો પક્ષ નિયમો અને શિસ્ત હેઠળ કાર્ય કરે છે.બીજી તરફ આ મુદ્દે મહારાષ્ટ્રના મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસને પુછવામાં આવતાં તેમણે કહ્યું હતું કે જેમણે રાજીનામું આપી દીધું (જયંત પાટીલ) તેમને શુભેચ્છા અને જેઓ આ પદ પર આવ્યા તેમને (શિંદે) પણ શુભેચ્છા. આ તેમની પાર્ટીનો અંતર્ગત મુદ્દો છે. આ બાબતે એનસીપીના પ્રમુખ અજિત પવારને પણ પ્રશ્ન કરવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ તેમણે કોઈ જવાબ આપ્યો નહોતો.

મેં કશું ખોટું કર્યું નથી, રાજકીય હેતુથી આરોપ: રોહિત પવાર

પુણે: મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય સહકારી બેંક (એમએસસીબી) કૌભાંડમાં એન્ફોર્સિમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટ (ઈડી) દ્વારા આરોપી તરીકે નામ આવ્યા પછી, એનસીપી (એસપી)ના વિધાનસભ્ય રોહિત પવારે શનિવારે એવો દાવો કર્યો હતો કે તેમણે કશું જ ખોટું કર્યું નથી અને રાજકીય હેતુઓથી તેમને નિશાન બનાવવામાં આવી રહ્યા છે.

પવારે કહ્યું કે એફઆઈઆરમાં અન્ય ૯૭ લોકોના નામ હોવા છતાં ફક્ત તેમને અલગ પાડવામાં આવી રહ્યા છે અને ઉમેર્યું હતું કે કારણ કે આ મામલો હવે કોર્ટેમાં છે, તેથી તેઓ કાયદેસર રીતે કેસ હારશે અને જીતી જશે.

ઈડીએ તાજેતરમાં મુંબઈની એક વિશેષ અદાલતમાં કથિત એમએસસીબી કૌભાંડમાં રજૂ કરાયેલા ચાર્જશીટમાં આરોપી તરીકે કર્જત-જામવર્ડના વિધાનસભ્ય પવારનું નામ આપ્યું છે.

■

ગર્વ અને ગૌરવપૂર્ણ

કરવાના પ્રયાસોમાં ઘણા લોકોએ યોગદાન આપ્યું છે.

‘સૌ પ્રથમ, હું માનનીય વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીજીનો હૃદયપૂર્વક આભાર વ્યક્ત કરવા માગું છું. તેમણે આપેલો ટેકો અને કેન્દ્ર સરકારની સક્રિય ભાગીદારી ખૂબ જ મૂલ્યવાન હતી. ભારતીય પુરાતત્વ સર્વેક્ષણ અને સાંસ્કૃતિક મંત્રાલયે આમાં ઘણી મદદ કરી. મેં વ્યક્તિગત રીતે વિવિધ રાજદૂતોનો સંપર્ક કર્યો હતો. મારા સાથીઓ, નાયબ મુખ્ય પ્રધાનો એકનાથ શિંદે અને અજિત પવારે પણ સમર્થાનરે ટેકો આપ્યો હતો. પ્રધાન આશિષ શેલાર વ્યક્તિગત રીતે યુનેસ્કોના ડાયરેક્ટર જનરલને મળ્યા હતા. તેમણે ત્યાં ટેકનિકલ પ્રેઝન્ટેશન પણ આપ્યું હતું,’ એમ ફડણવીસે કહ્યું હતું.

નાયબ મુખ્ય પ્રધાન અજિત પવારે કહ્યું હતું કે આ રાજ્ય માટે ખૂબ જ ઐતિહાસિક અને સાંસ્કૃતિક મહત્વ અને ગર્વનો વિષય છે.

આ કિલ્લાઓ, જેમાં તમિલનાડુનો જિંજ કિલ્લો પણ સામેલ છે, એ છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ અને મરાઠા યોદ્ધાઓની બહાદુરી, બલિદાન અને દીર્ઘ દ્રષ્ટિના સાક્ષી છે અને હવે તેમનો વારસો વૈશ્વિક સ્તરે દ્રષ્ટિગોચરતા અને આદર મેળવશે, એમ પવારે જણાવ્યું હતું.

તેમણે વારસાની યાદીમાં સ્થાને મેળવવાની પ્રક્રિયામાં સક્રિય સમર્થન બદલ વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીનો આભાર માન્યો હતો.

પવારે મહારાષ્ટ્રના લોકોને રાજ્યભરના તમામ કિલ્લાઓના જતન અને સંરક્ષણ માટે નવી પ્રતિજ્ઞા લેવા પણ વિનંતી કરી હતી.

મહારાષ્ટ્રના પર્વતારોહકોએ જણાવ્યું હતું કે યુનેસ્કોની વૈશ્વિક વારસા યાદીમાં આ કિલ્લાઓનો સમાવેશ થવાથી આ સ્થાપત્યોના સંરક્ષણના પ્રયાસોને વેગ મળશે, જેણે શિવાજી મહારાજની ગૈરિલા યુદ્ધ પદ્ધતિમાં મુખ્ય ભૂમિકા ભજવી હતી.પર્વતારોહકો અને કિલ્લા પ્રેમીઓના સમૂહો અખિલ મહારાષ્ટ્ર ગિયારીહેડળા મહાસંઘે વર્લ્ડ હેરિટેજ કમિટીના ‘મરાઠા લશ્કરી લેન્ડસ્કેપ્સ’નું પ્રતિનિધિત્વ કરતા ૧૨ કિલ્લાઓનો સમાવેશ કરવાના નિર્ણયનું સ્વાગત કર્યું હતું.

‘યાદીમાં સમાવેશનું સૌથી મહત્વપૂર્ણ પાસું એ છે કે હવે આવા સ્થળોની જાળવણીનું સંચાલન કરતા (યુનેસ્કો દ્વારા નિર્ધારિત) નિયમો આ કિલ્લાઓ પર લાગુ થશે. તે સંરક્ષણના પ્રયાસોમાં મદદ કરશે,’ એમ એસોસિએશનના કાર્યકારી પ્રમુખ દિપ્તિકેશ યાદવે જણાવ્યું હતું.

મહારાષ્ટ્રના બાર

દસ ટકા, વાર્ષિક લાઇસન્સ ફીમાં ૧૫ ટકાનો વધારો અને એક વર્ષના સમયગાળામાં એકસાઇઝ જ્યુટીમાં ૬૦ ટકાની વૃદ્ધિ કરવા માટે વિરોધ કરી રહ્યું છે. આ બંધ આહાર દ્વારા એક વર્ષ કરતાં પણ ઓછા સમયમાં ઉઘોગ પર પડેલા ‘ટ્રિપલ ટેક્સ સુનામી’ની પ્રતિક્રિયા છે. મહારાષ્ટ્રમાં સમગ્ર હોસ્પિટાલિટી સેક્ટ લોહીહુહાણુ થઈ રહ્યું છે. અમારી અરજીઓ બહેરા કાને પડી છે. ૧૪ જુલાઈએ રાજ્યના દરેક બાર અને પરમિટ રૂમ રાજ્ય સરકારના કઠોર કરવેરા સામે બંધ રહેશે, એમ આહારના પ્રમુખ સુધાકર શેઠીએ જણાવ્યું હતું. મુંબઈ, પુણે, નાશિક, નાગપુર અને કોંકણના સભ્યોએ સંપૂર્ણ ભાગીદારીની ખાતરી આપી છે એમ તેમણે કહ્યું હતું. વિવિધ કરમાં આ મોટો વધારો વધુ ભ્રષ્ટ પ્રથાઓને પ્રોત્સાહન આપવાની શક્યતા છે, જેના પરિણામે સરકારને પણ ભારે આવકનું નુકસાન થશે, એમ બાર માલિકોએ જણાવ્યું હતું. ૨૦,૦૦૦નો મજબૂત પરમિટ રૂમ અને બાર ઉદ્યોગ પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ રીતે ૨૦ લાખથી વધુ નોકરીઓ/રોજગારી આપે છે અને ૪૮,૦૦૦ વિકેતાઓની વ્યાપક ઇકોસિસ્ટમને ટેકો આપે છે, એવો દાવો આહાર દ્વારા કરવામાં આવ્યો છે.

શિવસેનાના

કરવામાં આવી હતી કે પોલીસે તપાસ શરૂ કરવા માટે ઔપચારિક ફરિયાદની રાહ જોવાની જરૂર નથી.

રાઉંતે કહ્યું કે સરકારે ગુનેગારોનો બચાવ ન કરવો જોઈએ.

‘આ હત્યાનો પ્રયાસ છે, બિન-દમલપાત્ર ગુનો નથી,’ એમ તેમણે કહ્યું હતું.

તેમણે કહ્યું કે શિંદેના નેતૃત્વ હેઠળની સેના સામેનો સંઘર્ષ ચાલુ રહેશે.

‘અમારી દુશ્મની (શિવસેના સાથે) એટલી છે કે અમે એકબીજાને જોઈ શકતા નથી. તેઓ દિલ્હીના પટાવાળા અને મહારાષ્ટ્રના દુશ્મન છે,’ એમ તેમણે જણાવ્યું હતું. તેમણે મહારાષ્ટ્ર વિશેષ જાહેર સુરક્ષા બિલ ૨૦૨૪ને કાર્યકરોના અચાજોને દબાવવાનો પ્રયાસ ગણાવ્યો હતો. ભાજપ આ બિલ લાવ્યું છે કારણ કે તે આદિવાસીઓ માટે કામ કરનારાઓથી ડરે છે, એમ આ બિલને અમાનવીય ગણાવતા રાઉંતે આરોપ લગાવ્યો હતો. ઉ

પશ્ચિમ ઉપનગરમાં

જણાવ્યા મુજબ પુલો હાલ જજરિત હાલતમાં છે. ઓછામાં ઓછા બે ફૂટઓવર બ્રિજ પહેલાથી જ બંધ છે જ્યારે અન્ય પુલ આંશિક રીતે બંધ છે. પશ્ચિમ ઉપનગરમાં પુલોનું સર્વેક્ષણ કરવા માટે પાલિકાના બ્રિજ ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા નિમણવામાં આવેલા કન્સલ્ટન્ટ દ્વારા સુપરત કરાયેલા સ્ટ્રક્ચરલ ઓડિટને આધારે આ પુલ બાંધવામાં આવવાના છે.અધિકારીના જણાવ્યા મુજબ પુલના બાંધકામ માટે ત્રણ કંપનીઓએ બોલી લગાવી હતી, તેમાંથી મેસર્સ બુકોન ઍન્જિનિયર્સ ઍન્ડ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રાઈવેટ લિમિટેડ ઓછી બોલી લગાવી હતી. તેણે અંદાજિત ૧૬.૬૬ કરોડના ખર્ચ કરતા ૧૧ ટકા વધુ બોલી લગાવી હતી. વાટાઘાટ બાદ પાલિકાએ ૨૬.૪૩ કરોડ રૂપિના કરારને મંજૂર કર્યો હતો. આ પ્રોજેક્ટ પાલિકાના બ્રિજ ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવશે, જેના માટે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ના બજેટમાં ૮.૨૩૮.૭૩ કરોડ રૂપિયા ફાળવામાં આવ્યા છે.

૩૦ સપ્ટેમ્બરથી

જાણકારી મેળવી. લગભગ ૯૪ ટકા કામ થઈ ગયું છે. એરપોર્ટ બે રનવે સાથે તૈયાર થઈ જાય પછી નવ કરોડ યુઝાફરો આવ જા કરી શકશે. આ એરપોર્ટ મુંબઇના છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ કરતાં અનેક ગણું મોટું હશે.

(પીટીઆઈ) ■

જૈન મરણ

દશા શ્રીમાળી સ્થા. જૈન સાવરકુંડાળા નિવાસી હાલ યાણા સ્વ. દલીલેદ ચત્રભુજ તેજાણીના સુપુત્ર નરેશકુમાર (નીતીન) (ઉ. વ. ૭૦) તા. ૧૦-૭-૨૫ના ગુરુવારે અહિંતશરણ પામેલ છે. તે આશાબેનના પતિ. જનક, હિનલના પિતાશ્રી. અ. સો. પરિણીતા તથા આનંદકુમારના સસરા. સ્વ. જયસુખભાઇ, સ્વ. ગુણવંતભાઇ, સ્વ. રમેશભાઇ, સ્વ. રંજનબેન કોઠારી, સ્વ.કુંદનબેન કોઠારી, અરુણાબેન પારખના ભાઇ. સ્વ. રતિલાલ રાયચંદ ચીતલીયાના જમાઇ. પ્રાર્થનાસભા તથા લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખવામાં આવેલ છે.

ઘોષારી દશા શ્રીમાળી જૈન ગારિયાધાર નિવાસી હાલ નાલાસોપારા સ્વ. ચીમનલાલ સોમચંદ શાહના સુપુત્ર બીપીનભાઇ શાહ તા. ૧૧-૭-૨૫ના અહિંતશરણ પામેલ છે. તે ભારતીબેન શાહના પતિ. અનિલભાઇ, લલિતભાઇ, ભાવનાબેન, હીરાભાઇના મોટાભાઇ. ફાલ્ગુનીબેન વિમલખભાઇ મહેતા, બીનાબેન, કેતનભાઇના પિતાશ્રી. મહંઆ નિવાસી અમૃતલાલ નરોતમદાસ મહેતાના જમાઇ. પ્રાર્થનાસભા તા. ૧૪-૭-૨૫ સોમવારના ૪થી ૬. ડે. મુનિસુવ્રત સ્વામી જિનાલય, નાલાસોપારા સ્ટેશનની સ્થાને, નાલાસોપારા (ઇસ્ટ).

રાધનપુર તીર્થ જૈન રાધનપુર નિવાસી હાલ બોરીવલી રેખાબેન જયેશભાઇ મસાલીઆ (ઉ. વ. ૭૦) તે સ્વ. મહેન્દ્રભાઈ બાપુલાલ મસાલીઆના પુત્રી. પ્રજ્ઞેશ તથા પૂર્વી ના માતૃશ્રી. અર્પેશ તા. તથા વિપુલકુમારના સાસુ. પ્રત્યુષાના દાદી. દર્શના નાની. તે ૧/૧/૭/૨૫ના અવસાન પામેલ છે. લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે. ડે. એ /૪૦૩ રાઈટ ગેવેશ્લી, સોડ્રવાલા લેન બોરીવલી વેસ્ટ રાખેલ છે.

ઘોષારી વિશા શ્રીમાળી જૈન નીધણ વરર નિવાસી હાલ ભાર્ચંદર શૈલેખભાઇ હામંદરાય કિલાચંદ મહેતાના ધર્મપત્ની દક્ષાબેન (ઉ. વ. ૬૩) તે ૧૨/૭/૨૫ના અહિંસ શરણ પામેલ છે. તે સારાત રાયા ડિંજલાના માતૃશ્રી. મધંકુમાર તથા નિશાના સાસુ. પરેશભાઈ, અતુલભાઈ તથા હિંતેપભાઇના ભાભી. પિયરપક્ષે નીરંજનદેવરાળા સ્વ. યુનીલાલ વનમળીદાસ શાહના દીકરી, તેમની સાસુ. ૧૩/૭/૨૫ના રોજ ૩ થી ૬ કલાકે હવે વાહિડ રાખેલ છે. ૫૦ ફિટ રોડ, સેન્ટ ગેવ્રિયર્સ સ્કૂલ પાસે, ભાર્ચંદર વેસ્ટ રાખેલ છે.

કચ્છી વીસા ઓસવાળ જૈન ગામ ડેખા, રંજનબેનને સાવલા (ઉ. વ. ૭૫) તા. ૯-૭-૨૫ને બુધવારે દેહત્યાગ કરેલ છે. તે પાનભાઈ રાવલજી મેથજી સાવલાનાં પુત્રવધૂ. મણીલાલનાં ધર્મપત્ની. કલ્પા, નીતશાનું માતૃશ્રી. સેજશાનું સાસુજી. લિધિ, માદીનાં દાદી, નાના ભાડિયાનાં નાનભાઈ લાલાજી બ્રનજીનાં પુત્રી, પ્રાર્થનાસભા તા. ૧૩-૭-૨૫ના ૨ થી ૩.૦૦. કરસન લઘુ નિશર હોલ, પ્લોટ નંબર- ૧૨, કબુતરમાના પાસે, એસ. કે. બોલે રોડ, દાદર-વેસ્ટ.

દશા શ્રીમાળી દિગંબર જૈન અ. સો. મામા જયેશ ક્રેશરી તે ગોંડલ, જયેશ સમુદ્રકે ક્રેશરીના ધર્મપત્ની, મહેલ અને દીપાના માતૃશ્રી અને ઝંખનાના સાસુ. સ્વ. પ્રભુદાસ શામજી વોરાની સુપુત્રી, સ્વેમુખ વોરાની પત્ની. તે ૧૦/૭/૨૫ના અહિંતશરણ પામેલ છે. લૌકિક ક્રિયા બંધ રાખેલ છે.

સોરઠ વિશા શ્રીમાળી જૈન જેતપુર નિવાસી હાલ કાંદિયાલી, સ્વ. પુષ્પાબેન જયંતીલાલ મંગલજી દેશીયા પુત્ર સ્વ. જયેન્દ્રભાઈના ધર્મપત્ની હપબેન (ઉ.વ. ૬૧) તે ભાવીક હેશીના માતૃશ્રી, ઓમ ભાવિક દેશીના સાસુ. સુરેખા શાહના ભાભી, વિષ્ણવેક વર્ધા નિવાસી સુભદ્રાને શિવલાલભાઈ મણીલાલ પુત્રી. પ્રાર્થનાસભા સોમવાર, ૧૪/૦૭/૨૫ના ૩:૦૦ થી ૫:૦૦. ચ્થુ વોરાની પત્ની. રામદેવ અપેઈ., દલીલી રોડ, કાંદોલવી (વે.) ૬૭.

મુંદ્રાના વિમળા માવજી વોરા (ઉ. વ. ૮૩) તા. ૧૦-૭ના અવસાન પામેલ છે. માવજીના ધર્મપત્ની. રતનબેન/મીઠાબાઇ દામજીના ૧૧/૭ના અવસાન પામેલ છે. નીતા ભવાનજીના પુત્ર. મોલીબેન પ્રેમજી વિજયપ્રભા પોત્ર. જયશ્રી રાજેશીના ભાઇ. પત્રી પાનભાઇ રામજી વેરશી ધરોડાના દોહિત્ર. પ્રાર્થના રાખેલ નથી. ચશ્વદના અપેઈ. ૬. નીતા ગોલા, ૧૦૨/બી, રામદેવ અપેઈ., દલીલી રોડ, કાંદોલવી (વે.) ૬૭.

ગુંદાલાના વિમળા માવજી વોરા (ઉ. વ. ૮૩) તા. ૧૦-૭ના અવસાન પામેલ છે. નીતા ભવાનજીના પુત્ર. મોલીબેન પ્રેમજી વિજયપ્રભા પોત્ર. જયશ્રી રાજેશીના ભાઇ. પત્રી પાનભાઇ રામજી વેરશી ધરોડાના દોહિત્ર. પ્રાર્થના રાખેલ નથી. ચશ્વદના અપેઈ. ૬. નીતા ગોલા, ૧૦૨/બી, રામદેવ અપેઈ., દલીલી રોડ, કાંદોલવી (વે.) ૬૭.

મુંબઈમાં ૧૯ જુલાઈ

મુંબઈ આ સમય દરમ્યાન માત્ર વરસાદના હળવા ઝાપટાં જ પડયા હતાં. જુલાઈ મહિનામાં મુંબઈ ઉપનગરમાં સરેરાશ ૮૫૫ મિ.મી. જેટલો વરસાદ પડયો હોય છે પણ આ મહિનામાં બહુ ઓછો વરસાદ પડયો છે. ભારે વરસાદની ગેરહાજરીમાં ઉપનગરમાં હાલ ૨૦૧ મિ.મી. વરસાદની ખાધ હવામાન વિભાગના ડેટા મુજબ વર્તાઈ રહી છે.

તો કોલાબામાં ૧૫૮ મિ.મી. જેટલો ઓછો વરસાદ પડયો છે. ડેટા મુજબ શુક્રવારથી શનિવાર સવાર સુધીમાં સાંતાકુઝમાં ફક્ત ૧.૬ મિ.મી. અને કોલાબામાં ૧૧.૪ મિ.મી. વરસાદ નોંધાયો હતો. હવામાન પાતાના જણાવ્યા મુજબ રાજ્યમાં સાત ઓગસ્ટ સુધી વરસાદની રિથેતી સામાન્ય રહેશે અને સરેરાશ જેટલો વરસાદ પડશે, જેમાં વિદર્ભ, મરાઠવાડા અને કોંકણમાં આગામી બે દિવસ મુશળધાર વરસાદ પડશે પણ મુંબઈમાં ૧૯ જુલાઈ સુધી ભારે વરસાદ પડવાની કોઈ શક્યતા જણાતી નથી.

ગુજરાતમાં જોખમી ૯૪ બ્રિજની ફેરતપાસની સૂચના, સલામતીના ભાગરૂપે ૩૬ પુલ બંધ કરાયા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ ગુજરાતમાં વડોદરાના પાદરામાં ગંભીરા બ્રિજની દુર્ઘટના બાદ રાજ્ય સરકાર સફાળી જાગી છે. આ દુર્ઘટના બાદ ચાર અધિકારીઓને સસ્પેન્ડ કર્યા છે. ગુજરાતમાં પુલોની સ્થિતિ અંગે રાજ્ય સરકારે જિલ્લા કલેક્ટરોને માર્ગ અને મકાન વિભાગ સાથે સંકલન કરીને બ્રિજની ચકાસણી કરવા માટે સૂચના આપી છે. સરકારે રાજ્યના ૯૪ બ્રિજની ફેર તપાસ માટે ડિઝાઈનર અને કન્સલ્ટન્ટને પણ સૂચનાઓ આપી છે. રાજ્યમાં સલામતીના ભાગરૂપે ૩૬ જોખમી બ્રિજ બંધ કરાયા છે.

અમદાવાદમાં ૩૭ તળાવો ગાયબ થયાં, એનજીટીએ કલેક્ટરને પત્ર લખી જવાબ માગ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનના એક રિપોર્ટમાં શહેરનાં તળાવો વિશે એક ચોંકાવનારો ખુલાસો થયો હતો. રિપોર્ટ મુજબ શહેરનાં ૧૫૬માંથી ૩૭ તળાવ ગાયબ થઈ ગયાં છે. આ જ રિપોર્ટના આધારે નેશનલ ગ્રીન ટ્રિબ્યુનલે રાજ્ય અને કેન્દ્રીય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ તેમજ અમદાવાદ જિલ્લા કલેક્ટરને પત્ર

સાથે સંકલન કરી ચકાસણી કરવા આદેશ કર્યો હતો. માર્ગ અને મકાન વિભાગે રાજ્યના ૯૪ બ્રીજની ફેર તપાસ માટે ડિઝાઈનર અને કન્સલ્ટન્ટને સૂચના આપી છે. જોખમી બ્રીજની શ્રેણીમાં આવતા ૯૪ બ્રીજની ફેર તપાસ માટે સૂચના અપાઈ છે. ગંભીરા બ્રીજ દુર્ઘટના પહેલા બંધ ૧૩ બ્રિજની સાથે વધુ ૨૩ જોખમી બ્રીજ બંધ કરાયા છે. હાલ સલામતીના ભાગરૂપે રાજ્યમાં ૩૬ જોખમી બ્રિજ વાહનવ્યવહાર માટે બંધ કરવામાં આવ્યાં છે. રાજ્યભરમાં હાલ ૭૨૮૦ બ્રિજ છે. જેમાં ૧૫૦૦થી વધુ મેજર અને ૫ હજારથી વધુ માઈનર બ્રીજ છે. તમામ બ્રીજની તપાસ પૂર્ણ થયા બાદ રાજ્ય સરકારને વર્તમાન સ્થિતિ પર અવગત કરાશે. ■

સુરત જિલ્લા એસપીએ નેશનલ હાઈવે ૪૮ પર તાપી નદી પરના બ્રિજની મુલાકાત લીધી

અમદાવાદઃ મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલે વડોદરા જિલ્લાના મુજપુર-ગંભીરા પુલ દુર્ઘટના બાદ રાજ્યના તમામ પુલોની સલામતી ધ્યાને લેતા જાહેરહિતમાં તેની પુનઃ તાત્કાલિક ધોરણે સઘન ચકાસણી કરવાની સૂચના આપી હતી. જેના ભાગરૂપે તમામ જિલ્લાઓમાં પુલો, ઓવરબ્રિજો, નાળા અને ઓવરપાસ જેવા પુલોની ચકાસણી કરવામાં

આવી રહી છે. ત્યારે જિલ્લા પોલીસ વડા હિતેશ જોઈસરે કામરેજ તાલુકાના ખોલવડ પાસે એન.એચ.-૪૮ પર તાપી નદી પરના બ્રિજની મુલાકાત લીધી હતી. કીમ ચાર રસ્તા પાસે વડોદરા-મુંબઈ એક્સપ્રેસ-વેના પેકેજ-૬ની પણ મુલાકાત લઈ નિરીક્ષણ કર્યું હતું. જિલ્લા પોલીસ વડાએ જણાવ્યું હતું કે, અમદાવાદથી મુંબઈ જતા નેશનલ હાઈવે નં. ૪૮

સરદાર સરોવર ડેમ ૫૦ ટકાથી વધુ ભરાયોઃ રાજ્યમાં ૭૦ તાલુકામાં મેઘમહેર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ ગુજરાતમાં મેઘરાજા મન મૂકીને વરસવા માટે તૈયાર થઈ રહ્યા છે. હવામાન વિભાગે આગામી ચાર દિવસ માટે રાજ્યભરમાં વરસાદની આગાહી કરી છે. આ દરમિયાન ઉત્તર ગુજરાતમાં મુશળધાર વરસાદની સંભાવના વ્યક્ત કરી હતી. હવામાન વિભાગ મુજબ, કેટલાક વિસ્તારોમાં ભારેથી અતિભારે વરસાદની પણ ચેતવણી આપવામાં આવી હતી. રાજ્યના વિવિધ જિલ્લાઓમાં હળવાથી મધ્યમ વરસાદની સંભાવના છે, જ્યારે અમુક વિસ્તારોમાં ગાજવીજ સાથે વરસાદ પડી શકે છે. રાજ્યમાં સારા વરસાદના પગલે સરદાર સરોવર ડેમ ૫૦ ટકાથી વધુ ભરાયો છે.

અમદાવાદમાં એક દાયકામાં પાણીજન્ય અને મરછરજન્ય રોગોથી ૮૯૭ લોકોનાં મોત, આરટીઆઈમાં ખુલાસો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ ચોમાસા બાદ પાણીજન્ય અને મરછરજન્ય રોગચાળાના કેસમાં ઉછાળો જોવા મળતો હોય છે અને તેના કારણે હોસ્પિટલમાં દર્દીઓનો ધસારો જોવા મળતો હોય છે. જો કે અમદાવાદમાં પાણીજન્ય અને મરછરજન્ય રોગોને કારણે એક દાયકામાં ૮૯૭ જેટલા દર્દીઓએ જીવ ગુમાવ્યો છે.

તાલુકામાં મેઘમહેર થઈ હતી. સુરેન્દ્રનગરના ધ્રાંગધ્રામાં સૌથી વધુ ૧.૮૭ ઈંચ વરસાદ વરસ્યો હતો. ભાવનગરના પાલીતાણામાં ૧.૩૦ ઈંચ, ગીર સોમનાથના ઉનામાં ૧.૨૬ ઈંચ વરસાદ નોંધાયો હતો. ૬૭ તાલુકામાં એક ઈંચથી ઓછો વરસાદ વરસ્યો હતો. રાજ્યમાં સાર્વત્રિક વરસાદના કારણે સિઝનનો સરેરાશ ૪૮.૧૪ ટકા વરસાદ વરસી ચુક્યો છે. કચ્છમાં સૌથી વધુ ૫૯.૧૯ ટકા વરસાદ પડ્યો છે. દક્ષિણ ગુજરાતમાં ૫૨.૪૪ ટકા, સૌરાષ્ટ્રમાં ૪૭.૩૦ ટકા, પૂર્વ મધ્યમાં ૪૬.૧૭ ટકા, ઉત્તર ગુજરાતમાં ૪૨.૭૯ ટકા વરસાદ વરસ્યો છે. સરદાર સરોવર ડેમ ૫૦.૨૧ ટકા ભરાયો છે. રાજ્યના અન્ય ૨૦૬ જળાશયો તેમની કુલ સંગ્રહ ક્ષમતાના ૫૭.૪૧ ટકા ભરાયેલા છે. ■

આરટીઆઈ અરજીમાં ખુલાસો થયો હતો. અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન સંચાલિત પાંચ હોસ્પિટલોમાં છેલ્લા એક દાયકામાં પાણીજન્ય અને મરછરજન્ય રોગોને કારણે ૮૯૭ દર્દીઓએ જીવ ગુમાવ્યા છે. આ આંકડાઓમાં ડેન્ગ્યૂથી થયેલા ૩૦૨ મૃત્યુનો પણ સમાવેશ થાય છે. ■

INDIA TOUR
2025

WITH
AMEYA DABLI

19 JULY | SATURDAY
JBT.
NCPA | MUMBAI
2 SHOWS
4:30 PM | 7:30 PM

bookmyshow

BY PUBLIC DEMAND ONCE AGAIN
તરોનીય આઈસ
કોસ્તુભ ત્રિવેદી
પ્રસ્તુત

આજે ૩.૩૦ ભવન
ગોપાલી, બુ. દલી શર્મા. Ph. 9372052808
FREE VALET PARKING AVAILABLE
રવિ. તા. ૨૭ જુલાઈ આજે ૭.૩૦ નહેરુ
Online Bkg.open on bookmyshow

ગમતાં
મંગમતાં
GAMTAA MANGAMTA
KAAJAL ADS

આજે સાંજે ૭.૩૦ તેજપાલ
ભુ/દેલી ભુ. આખો દિવસ Ph. 23802679, 9819928509
Online: www.bookmyshow.com

રોરપલ્ડ સુપર-હિટ
ગંડર ૧ સસ્પેન્સ થ્રિલર
M. D. PRODUCTIONS
સાદેશ દોસ્તુભ ત્રિવેદી પ્રસ્તુત
વિપુલ વિકલાણી દિગ્દર્શન-અભિનય
નાયક કરતાં હોશિયાર, ખલનાયક કરતાં શાહિર...
"Justice has a dark side."
છલનાયક
Executive Producer: મહેશ જોષી, નીલેશ પટેલ
Gulraj Gilmra: રમિત મોદી
Deepak Somaiya

EVENTUS INDIA ENTERTAINMENT PRESENTS

પ્રેમના શબ્દો વચ્ચે છુપાયેલી લાગણીઓની વાત...

BHAVINI BHANUSHALI
MAZEL VYAS & SACHIN PARIKH

છલી
NOW IN CINEMAS

SCAN SHOW YOUR LOVE
BOOK YOUR TICKETS NOW
bookmyshow

SCAN TO WATCH TRAILER
LIKE AND SHARE
YouTube

SCAN FOR
SHOWTIME

પ્રકાશ મોદી મો.: 81697 88921 / 98213 60775 અલીશા મો.: 63543 64499

અમદાવાદમાં ફરી કાયદો અને વ્યવસ્થાના લીરેલીરાં મોડી રાત્રે જાહેરમાં ગોળીબાર, બે લોકો ઈજાગ્રસ્ત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ શહેરમાં અસામાજિક તત્વોનો બેફામ બન્યાં છે. દિવસેને દિવસે ગુનાખોરી વધી રહી છે. જાહેરમાં હુલ્લુ અને ગોળીબાર જેવી ઘટનાઓ શહેરમાં જાણે સામાન્ય બની ગઈ છે. આવી જ એક ઘટના શહેરના પટવા શેરી વિસ્તારમાં બની હતી. શુક્રવારે (૧૧ જુલાઈ) મોડીરાત્રે ૮ કલાક રૂપિયાની લેલીટની મામલે પૂર્વ ભાગીદારે બિલ્ડર પર ૩ રાઉન્ડ ફાયરિંગ કરતાં ચક્રવાર મચી ગયો હતો. બિલ્ડરે રૂપિયા માગતાં પૂર્વ ભાગીદારે ફાયરિંગ કરતાં અફરાતફરીનો માહોલ સર્જાયો હતો. ત્રણ રાઉન્ડ ફાયરિંગમાં બે ગોળી બિલ્ડરને વાગી હતી, જ્યારે એક ગોળી રાહદારીને વાગી

હતી. ત્યારબાદ બંનેને તાત્કાલિક ધોરણે સારવાર અર્થે હોસ્પિટલ ખસેડવામાં આવ્યા હતા. પટવાશેરી નજીક ફાયરિંગની ઘટના બનતાં ગંગવોર જેવી સ્થિતિ સર્જાઈ હતી. મળતી વિગત મુજબ શુક્રવારે (૧૧ જુલાઈ) મોડી રાત્રે પટવા શેરી વિસ્તારમાં ઈટાલિયન બેકરી પાસે ગોળીબારની ઘટના બની હતી. આ ઘટનામાં બે લોકોને ગોળી વાગી હતી. રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટર સાથે કથિત રીતે સંકળાયેલા ભાગીદારો ઝડપથી નાગોરી અને નજીરખાન પકાણ વચ્ચેના પૈસાની લેતી-દેતીને લઈને થયેલી ઉગ્ર બોલાચાલી થઈ હતી. જોકે, બાદમાં આ વિવાદ હિંસક બની ગયો અને આરોપી ઝડપથી નાગોરીએ

ગોળીબાર કરવાનો શરૂ કરી દીધો હતો. જેમાં નજીરખાન પકાણ તેમજ ત્યાંથી પસાર થતા એક રાહદારીને ગોળી વાગી હતી. ત્યારબાદ આરોપી ત્યાંથી ભાગી ગયો અને બંને ઈજાગ્રસ્તોને તાત્કાલિક ધોરણે સારવાર અર્થે હોસ્પિટલ ખસેડવામાં આવ્યા હતા. પોલીસ પાસેથી મળતી માહિતી મુજબ, પ્રાથમિક ધોરણે આ વિવાદ કન્સ્ટ્રક્શન પ્રોજેક્ટમાં નફાની વહેંચણી અને બાકી લેણાં અંગે લાંબા સમયથી ચાલી રહેલા મતભેદોને કારણે ઊભો થયો હતો. ઝઘડો ત્યારે વધ્યો જ્યારે આરોપીએ કથિત રીતે હથિયાર કાઢીને ઝઘડાના સ્થળે અનેક રાઉન્ડ ફાયરિંગ કર્યું હતું. ■

રહસ્યમાં સરતાજ નાટકઃ છલનાયક

મુંબઈઃ ગુજરાતી નાટ્યરસિકો હવે સોશિયલ અને ક્રેમેડીમાંથી સસ્પેન્સ અને થ્રિલર વિષયો પર પોતાની રુચિ વધારે દાખવી રહ્યા છે... તાજેતરમાં જ રજૂ થયેલું નાટક “છલનાયક” છેલ્લા પાંચ શંખનું સૌથી શ્રેષ્ઠ સસ્પેન્સ થ્રિલર નાટક કહી શકાય...
પહેલી ઘડીથી છેલ્લી ઘડી સુધી અણધાર્યા વળાંકો સાથે પ્રેક્ષકોને અચરજમાં મૂકી દેતું આ નાટક શ્રોડેવે કક્ષાનું બન્યું છે એમાં બે મત નથી... અને એનો શ્રેય જાય છે નાટકના મુખ્ય અભિનેતા અને દિગ્દર્શક વિપુલ વિકલાણીને...
“એક વરસાદી સાંજે”, “કેસ નંબર ૯૮”, “એક રમત સમય સાથે” પછી આ નાટક દ્વારા વિકલાણીએ થ્રિલર નાટકો બનાવવામાં જાણે અરવિંદ ઠક્કર, હોમી વાડિયા અને ફિરોઝ ભગતનો વારસો જાળવી રાખ્યો છે.
જાણીતા અને માનીતા સિદ્ધહસ્ત લેખક પ્રવીણ સોલંકીની વાર્તાને નવો જ ઓપ આપતા વિપુલે આ નાટકનું આલેખન કરાવ્યું છે પ્રણવ ત્રિપાઠી પાસે...
નિર્માતા નીલેશ દવે અને નેન્સી મહેતાએ પ્રેક્ષકો સમક્ષ એક ભવ્ય અને જાજરમાન નાટક પીરસવામાં સહેજ પણ ક્યાશ નથી રાખી. સુભાષ આશરની દૃશ્ય પરિકલ્પના, દીપક ગોહિલ-પ્રકાશ પંચાલનું સંગીત અને મિતુલ લુહારની પ્રકાશ રચના નાટકને ચાર ચાંદ લગાવી દે છે.
અભિનયમાં વિપુલ તો જાણે કે બાજુ મારી જ જાય છે, પણ સાથે રાજકમલ દેશપાંડે, વિમ્મી ભટ્ટ, આલોક ગાંગુડકર, અક્ષર જોષી, સ્નેહલ બોરકર, ધૈર્ય જોષી પણ પોતાના અવિસ્મરણીય અભિનય દ્વારા લોકોનાં દિલ જીતી લે છે. સૌથી મહત્ત્વની વાત છેલ્લા ૬/૭ વર્ષથી ઘટકોપરમાં કોઈ નિર્માતાએ ગુજરાતી નાટકનો પ્રયોગ કર્યો નથી, પણ આ પરંપરા છલનાયકે તોડી છે. ગત રવિવારે ઘટકોપરમાં યોજાયેલા જાહેર પ્રયોગને તગડો પ્રતિસાદ મળ્યો હતો. ■

સુરતમાં ફાયર સેફ્ટીના નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરતી હોસ્પિટલો સીલ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ સુરત શહેરમાં ફાયર સેફ્ટીના નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરનારી હોસ્પિટલો સામે તંત્ર દ્વારા કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. ફાયર સેફ્ટીના મુદ્દે દાખવવામાં આવતી બેદરકારીને ગંભીરતાથી લઈ ફાયર વિભાગે પોંડસરા, અલથાણા અને ઉન પાટિયા નજીક અલગ-અલગ ચાર હોસ્પિટલોને સીલ મારી કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી, જેના પગલે હોસ્પિટલ સંચાલકોમાં ફફડાટ ફેલાયો હતો. મળતી વિગત પ્રમાણે, પોંડસરા વિસ્તારમાં આવેલા જલારામ નગર, બી-૨૧૬, ૧૭૭ પીયૂષ પોર્ટન્ટ ખાતે આવેલી શ્રી દીપ બિલ્ડ્રન કેર હોસ્પિટલને ફાયર સેફ્ટીના નિયમોના ભંગ બદલ સીલ કરવામાં આવી હતી. પોંડસરામાં આવેલી કવિતા પ્રસૂતિગૃહ અને જનરલ હોસ્પિટલ પણ ફાયર વિભાગની ઝપેટમાં આવી હતી અને તેને સીલ કરવામાં આવી હતી. અલથાણાના વી.આઈ.પી. રોડ પર આવેલા કે.એસ.બી. ઓલમ્પિયા મોલના ચોથા માળે આવેલી એડવાન્સ ઓર્થોપીડીક ધ સર્જિકલ હોસ્પિટલ સામે પણ ફાયર સેફ્ટીના નિયમોના ભંગ બદલ કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. ■

પ્રાર્થના સભા

ડૉ. જીવરાજ આર. ઠક્કર
૨૬-૧૦-૧૯૩૦ - ૧૦-૦૭-૨૦૨૫

પ્રાર્થના અને સ્મરણ દ્વારા
એક જીવનને ઉજવીએ.

પ્રાર્થના સભાઃ
રવિવાર, ૧૩મી જુલાઈ, સાંજના ૫ થી ૭ વાગ્યા સુધી

સ્થળઃ
કલિદાસ બેન્કવેટ હોલ, પી.કે. રોડ, મુલુંડ વેસ્ટ, ૪૦૦૦૮૦

યોગેશ અને ડૉ. હેમંત ઠક્કર

નીરજ અને પાકિસ્તાનનો નદીમ યુદ્ધ પછી પહેલી વાર સામસામે

નવી દિલ્હી: ૧૬મી ઓગસ્ટે ભારતનો ડબલ ઓલિમ્પિક મેડલ વિજેતા નીરજ ચોપડા અને પાકિસ્તાનનો ઓલિમ્પિક ચેમ્પિયન અર્શદ નદીમ ભારત-પાકિસ્તાન વચ્ચેના ટૂંકા યુદ્ધ બાદ પહેલી વાર એક જ સ્પર્ધામાં હરીફાઈમાં ઊતરશે. પોલેન્ડમાં યોજાનારી ભાલફેંકના ડાયમંડ લીગ નામની જાણીતી સ્પર્ધામાં બન્નેની આકરી કસોટી થશે. નદીમ પેરિસ ઓલિમ્પિક્સમાં ભાલો ૯૨.૯૭ મીટર દૂર ફેંકીને ચેમ્પિયન બનેલો, જ્યારે નીરજ પણ હવે ૯૦.૦૦ મીટરનું વિશ્વ ઓળંગી ચૂક્યો છે. ■

લોર્ડ્સમાં એકથી વધુ સેન્યુરી: રાહુલ હવે વેન્ગસરકર પછી બીજો ભારતીય બેટ્સમેન

લંડન: સ્ટાઇલિશ ઓપનિંગ બેટ્સમેન કે. એલ. રાહુલ ભારતનો એવો બીજો ખેલાડી બન્યો છે જેણે ક્રિકેટના મક્કા ગણાતા ઇંગ્લેન્ડના લોર્ડ્સમાં એક કરતાં વધુ ટેસ્ટ-સદી ફટકારી છે. રાહુલે શનિવારે સિરીઝની ત્રીજી ટેસ્ટના ત્રીજા દિવસે લંચના બ્રેક પછી પેસ બોલર જોફા આર્ચરના બોલમાં ફટકારેલા શોટમાં ૨૦ કરીને કરીઅરની ૧૦મી અને લોર્ડ્સ પર બીજી સદી પૂરી કરી હતી. જોકે રાહુલ ૧૭૬માં બોલમાં ભારત વતી આ સીમાચિહ્નરૂપ સદી પૂરી કર્યા બાદ પોતાના ૧૭૭મા બોલ પર વિકેટ ગુમાવી બેઠો હતો. રાહુલે ૧૦માંથી નવ સદી વિદેશમાં ફટકારી છે. ભારતીયોમાંથી વેન્ગસરકરનો વિક્રમ છે. તેમણે લોર્ડ્સમાં ત્રણ સેન્યુરી (૧૯૭૯, ૧૯૮૨, ૧૯૮૬) ફટકારી હતી અને હવે

રાહુલ આ સ્થળે એક કરતાં વધુ સદી ફટકારનારો બીજો ભારતીય ખેલાડી બન્યો છે. રાહુલે લોર્ડ્સમાં પ્રથમ સદી (૧૨૯ રન) ૨૦૨૧માં ફટકારી હતી અને ત્યારે ભારત ૧૫૧ રનથી જીતી ગયું હતું. રાહુલે લોર્ડ્સમાં બીજી સદી ફટકારીને આ ઐતિહાસિક સ્થળે સૌથી વધુ સેન્યુરી ફટકારનાર વિદેશી ખેલાડીઓમાં સર ગેરી સોબર્સ, સ્ટીવ સ્મિથ, માહેલા જયવર્દને, સર ડૉન બ્રૅડમેન, ગોર્ડન ગ્રિનિજ, માર્ટિન કો, હાશિમ અમલા તથા ગ્રેમ સ્મિથની બરાબરી પણ કરી છે. જોકે લોર્ડ્સમાં સૌથી વધુ ટેસ્ટ સદી ફટકારનાર ઇંગ્લેન્ડની બહારના ખેલાડીઓમાં વેન્ગસરકરનો જે ત્રણ સદીનો વિક્રમ છે એ રાહુલને ઇંગ્લેન્ડ સામેની વર્તમાન ટેસ્ટના બીજા દાવમાં અથવા ઇંગ્લેન્ડ ખાતેના આગામી પ્રવાસ વખતે તોડવાની તક મળશે. ■

બ્રિટિશરો સામે હવે રિચર્ડ્સ નહીં, પણ રિષભ પંત છે સિક્સરોનો બાદશાહ

લંડન: વાઇસ-કેપ્ટન અને વિકેટકીપર-બેટ્સમેન રિષભ પંતે અહીં લોર્ડ્સમાં બ્રિટિશરોને જોરદાર લડત આપ્યા પછી બિનજરૂરી ૨૦ દોડવા જતાં રનઆઉટમાં વિકેટ ગુમાવી હતી, પરંતુ એ પહેલાં તેણે સર વિવ રિચર્ડ્સનો ૩૪ વર્ષ જૂનો વિક્રમ તોડી નાખ્યો હતો. રિષભ પંતે ૧૧૨ બોલની લાંબી ઇનિંગ્સમાં ડાબા હાથની પહેલી આંગળીમાં ગંભીર ઈજા હોવા છતાં લડત આપીને બેટિંગ કરી હતી અને એમાં તે ૭૪ રનના પોતાના સ્કોર પર રનઆઉટ થયો હતો. એ ૭૪ રનમાં તેની આઠ ફોર ઉપરાંત બે સિક્સર પણ સામેલ હતી. એ બે છગ્ગા તેના માટે ઐતિહાસિક બન્યા છે.

રિચર્ડ્સે ૧૯૭૬થી ૧૯૮૧ દરમિયાન ઇંગ્લેન્ડ સામે રમેલી ૩૬ ટેસ્ટમાં ૩૪ સિક્સર ફટકારી હતી. ઇંગ્લેન્ડ સામે રમી ચૂકેલા ટેસ્ટ ખેલાડીઓમાં રિચર્ડ્સની આ ૩૪ સિક્સર હાઇએસ્ટ હતી. જોકે રિષભ પંતની ઇંગ્લેન્ડ સામે હજી માંડ ૧૫મી ટેસ્ટ છે અને એમાં તેણે ૩૬મી સિક્સર ફટકારીને રિચર્ડ્સનો વિક્રમ તોડીને પોતાના નામે કરી નાખ્યો છે. લોર્ડ્સની વર્તમાન ટેસ્ટ પહેલાં પંતની ઇંગ્લેન્ડ સામે રિચર્ડ્સ જેટલી ૩૪ સિક્સર હતી, પણ શનિવારે તેણે કેપ્ટન બેન સ્ટોક્સની એક ઓવરના છેલ્લા બોલ પર છગ્ગો મારીને (૩૫મી સિક્સર સાથે) રિચર્ડ્સનો રેકૉર્ડ પાર કર્યો હતો. ત્યાર બાદ

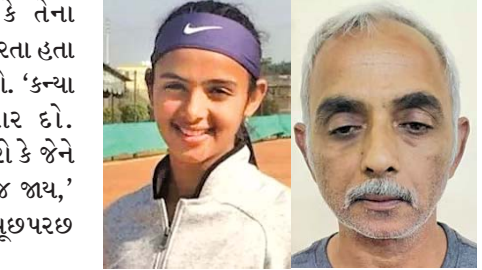
તેણે સ્પિનર શોએબ બશીરની ઓવરના પહેલા બોલ પર છગ્ગો ફટકાર્યો હતો જે તેનો ૩૬મો છગ્ગો હતો. ટેસ્ટ-ક્રિકેટમાં ઇંગ્લેન્ડ સામે સૌથી વધુ સિક્સર ફટકારાઓમાં પંત અને રિચર્ડ્સ પછી ત્રીજા નંબરે ન્યૂ ઝીલેન્ડનો ટિમ સાઉથી, યશસ્વી જયસ્વાલ અને શુભમન ગિલ છે. ઇંગ્લેન્ડ સામે કોની સૌથી વધુ સિક્સર? (૧) રિષભ પંત, ૩૬ સિક્સર (૨) વિવ રિચર્ડ્સ, ૩૪ સિક્સર (૩) ટિમ સાઉથી, ૩૦ સિક્સર (૪) યશસ્વી જયસ્વાલ, ૨૭ સિક્સર (૫) શુભમન ગિલ, ૨૬ સિક્સર ■

રાધિકા રસોઈ બનાવી રહી હતી ત્યારે પિતાએ પાછળથી તેના પર ગોળીઓ છોડી

ટેનિસ ખેલાડીની એકેડેમી નહોતી, ઠેર-ઠેર જઇને તાલીમ આપતી હતી, જે તેના પિતાને પસંદ નહોતું

ગુરુગ્રામ: ગુરુવારે પિતાની ફૂરતાનો ભોગ બનેલી હરિયાણાના ગુરુગ્રામ (અગાઉનું નામ ગુડગાંવ)ની ઊભરતી ટેનિસ ખેલાડી રાધિકા યાદવની એક તરફ પરિવારજનોએ ભારે હૃદયે અંતિમ ક્રિયા કરી હતી અને બીજી બાજુ નવી નવી વિગતો બહાર આવી રહી છે જેમાંની એક માહિતી એવી છે કે રાધિકા ઘરમાં રસોઈ બનાવી રહી હતી ત્યારે તેના પિતા દીપક યાદવે તેની પાછળ જઈને તેના પર ગોળીઓ છોડી હતી. પાંચમાંથી ત્રણ ગોળી રાધિકાને પીઠમાં વાગી હતી અને તે તત્કાલ મૃત્યુ પામી હતી. એક અહેવાલ મુજબ રાધિકા ટેનિસ એકેડેમી ચલાવતી હતી અને દીપક યાદવે પુત્રીની હત્યા કરી હોવાની કબૂલાત સાથે

પોલીસને એવું પણ કહ્યું છે કે તેના પરિવારજનો વારંવાર તેને ટકોર કરતા હતા કે તમે દીકરીની કમાઈ પર જીવો છો. ‘કન્યા વધ કર દિયા મેંને, મુજે માર દો. એફઆઇઆર એવી રીતે તૈયાર કરો કે જેને આધારે મને ફાંસીની સજા મળી જ જાય,’ એવું દીપક યાદવે પોલીસને પૂછપરછ દરમિયાન કહ્યું હતું. રાધિકા પરના આ હુમલા વખતે તેના મમ્મી બીજા રૂપમાં સૂતા હતા અને તેઓ ગોળીબારનો અવાજ સાંભળીને રસોડામાં દોડી આવ્યા હતા. અન્ય એક રિપોર્ટમાં જણાવાયું છે કે રાધિકા ઇન્સ્ટાગ્રામ પર તેના પુરુષ મિત્ર સાથે મળીને જે રીલ્સ બનાવતી હતી એ

સામે રાધિકાના પિતાનો વિરોધ હતો. દરમિયાન પોલીસે જણાવ્યું છે કે રાધિકા કોઈ જ ટેનિસ એકેડેમી નહોતી ચલાવતી, તે અલગ અલગ જગ્યાની ટેનિસ કોર્ટ બુક કરીને ત્યાં ટેનિસની રમત શીખવા માગતા છોકરા-છોકરીઓને તાલીમ આપતી હતી જે તેના પિતાને નહોતું ગમતું. ■

ઇંગ્લેન્ડ ૩૮૭, ભારત ૩૮૭

ખેલ બરાબરીનો અને હવે ખરાબરીનો: બે દિવસ બાકી

લંડન: ભારતે અહીં ત્રીજી ટેસ્ટ (બપોરે ૩.૩૦ વાગ્યાથી લાઇવ)માં ચજમાન ઇંગ્લેન્ડના પ્રથમ દાવના સ્કોરની બરાબરી કરી હતી અને યોગાનુયોગ એ જ સ્કોર પર છેલ્લી વિકેટ ગુમાવી હતી. શુક્રવારે ઇંગ્લેન્ડનો પહેલો દાવ ૧૧૨.૩ ઓવરમાં બનેલા ૩૮૭ રનના સ્કોર પર પૂરો થયો હતો, જ્યારે શનિવારે ભારતે ૧૧૯.૨ ઓવરમાં ૩૮૭ રન કર્યા હતા અને એ સ્કોર પર ક્રિસ વૉક્સના બોલમાં જસપ્રીત બુમરાહ (૦)ની વિકેટ પડ્યા બાદ ફરી એ જ સ્કોર પર જોફા આર્ચરના બોલમાં વૉશિંગ્ટન સુંદર (૭૬ બોલમાં ૨૩ રન) આઉટ થતાં ભારતની ઇનિંગ્સ ૩૮૭ રનના સ્કોર પર પૂરી થઈ હતી. ત્યાર બાદ ઇંગ્લેન્ડના બીજા દાવમાં ફક્ત એક ઓવરની

રમત થઈ હતી. રમતના અંત સુધીમાં ચજમાન ટીમે વિના વિકેટે બે રન કર્યા હતા. એક જ દાવમાં બન્ને ટીમનો એક્સમાન સ્કોર થયો હોય એવું જવલ્લે જ બનતું હોય છે. અગાઉ આનું આઠ વખત બન્યું હતું. કે. એલ. રાહુલ (૧૭૭ બોલમાં ૧૦૦ રન), રિષભ પંત (૧૧૨ બોલમાં ૭૪ રન), જોડેજા (૧૩૧ બોલમાં ૭૨ રન), નીતીશ રેડ્ડી (૯૧ બોલમાં ૩૦ રન) અને કસ્ટુર નાથર (૬૨ બોલમાં ૪૦ રન)ના મુખ્ય યોગદાનો સાથે ભારતનો દાવ ૩૮૭ રન પર સમેટાતાં બન્નેમાંથી કોઈ પણ ટીમને સરસાઈ ન મળી. હવે બરાબરીના ખેલ બાદ ખરાબરીનો ખેલ શરૂ થયો છે. ક્રિસ વૉક્સે ત્રણ તેમ જ જોફા તથા બેન સ્ટૉક્સે બે-બે વિકેટ લીધી હતી. ■

હું લૉર્ડસની ઐતિહાસિક બેલ વગાડતી વખતે નર્વસ હતો: પુજારા

લંડન: સામાન્ય રીતે અહીંના ઐતિહાસિક લૉર્ડ્સના મેદાન પરની મેચ દરમિયાન લગભગ પ્રત્યેક દિવસની રમતના આરંભ પહેલાં ખ્યાતનામ ખેલાડીને બેલ વગાડવાનો અવસર આપવામાં આવતો હોય છે અને એમાં શનિવારે ભારત-ઇંગ્લેન્ડ ટેસ્ટના ત્રીજા દિવસની રમત પહેલાં ટેસ્ટ-સ્પેશિયાલિસ્ટ ચેતેશ્વર પુજારાને આ ગૌરવ મળ્યું હતું. ખુદ પુજારાએ પછીથી કહ્યું હતું કે ‘ હું બેલ વગાડતી વખતે થોડો નર્વસ હતો. કારણ એ છે કે સામાન્ય રીતે એ વખતે સૌનું ધ્યાન બેલ વગાડનાર ખેલાડી પર હોય અને એમાં કોઈ ભૂલ ન થઈ જાય એવું ખેલાડી સતત વિચાર્યા કરતો હોય છે. આ અવસર મને પણ મળ્યો, પણ હું થોડો નર્વસ તો હતો જ.’ લૉર્ડ્સના પૅલિયનમાં રાખવામાં આવેલી આ બેલ વગાડવાની પરંપરા ૨૦૦૭ની સાલથી છે. બે દિવસ પહેલાં સચિન તેન્ડુલકરને આ અવસર મળ્યો હતો. ભૂતકાળમાં સુનીલ ગાવસ્કર, રાહુલ દ્રવિડ તેમ જ સૌરવ ગાંગુલીને આ સન્માન મળી ચૂક્યું છે. ■

ડયૂક્સ કંપનીના ભારતીય ઉત્પાદક બોલમાં ફેરફાર કરવા તૈયાર

હું પગ વાળીને કે સિગારેટ-સિગાર ફૂંકતો બેઠો નથી: દિલીપ જાજોડિયા

લંડન: ભારત અને ઇંગ્લેન્ડ વચ્ચે રમાઈ રહેલી ટેસ્ટ સિરીઝ અધવચ્ચે પહોંચી છે અને હાલમાં લોર્ડ્સમાં રમાઈ રહેલી ત્રીજી ટેસ્ટના ત્રણ દિવસ પૂરા થઈ ગયા હોવાથી આ મેચ પણ મધ્ય તબક્કામાં છે અને એવામાં આ સિરીઝમાં વપરાતા ડયૂક્સ બોલનો વિવાદ ચરમસીમાએ પહોંચ્યો છે ત્યારે આ બ્રેન્ડના બોલ બનાવતી કંપનીના માલિક વિવાદ શાંત પાડવા લંડન આવી પહોંચ્યા છે.

બેંગલુરુની સ્કૂલમાં ભણેલા અને સારું એવું ભણાતર મેળવીને બિઝનેસમેન બનેલા દિલીપ જાજોડિયા બ્રિટિશ ક્રિકેટ બોર્ડ્સ લિમિટેડ કંપનીના માલિક છે અને આ કંપની ડયૂક્સ બોલ બનાવે છે. આ બોલનો આકાર બહુ જલદી બદલાઈ જાય છે, એ નરમ થઈ જાય છે અને રમવા લાયક હોતો નથી એવી સિરીઝ દરમિયાન તેમ જ ખાસ કરીને વર્તમાન ટેસ્ટ દરમિયાન ખેલાડીઓની વારંવાર ફરિયાદ અમ્પાયર સમક્ષ જોવા મળી છે. શુક્રવારે તો હદ થઈ ગઈ હતી, કારણકે શુભમન ગિલ અને મોહમ્મદ સિરાજ સહિતના ભારતીય ખેલાડીઓએ અમ્પાયર સમક્ષ બોલની ખામી બાબતમાં વારંવાર ફરિયાદ કરી હોવા છતાં એ બોલ ગેજ (માપક) મુજબ પરફેક્ટ હોવાનું કહીને અમ્પાયરે બોલ બદલવાની ના પાડી હતી. જોકે એક તબક્કે નવો બોલ લીધા બાદ ૧૦ ઓવરમાં જ એનો આકાર બદલાઈ ગયો હતો જેને પગલે વિવાદ વકર્યો હતો. બેંગલુરુથી લંડન આવી પહોંચેલા ૮૧ વર્ષની ઉંમરના દિલીપ જાજોડિયા પોતાની કંપનીના ડયૂક્સ બોલ બાબતમાં બીસીસીઆઈ તેમ જ ઇંગ્લેન્ડના ક્રિકેટ બોર્ડના ટોચના

અધિકારીઓ સાથે ચર્ચા કરવાની તૈયારી સાથે જ લંડન આવ્યા છે. અસહ્ય ગરમી, વજનદાર બેટ ઇંગ્લેન્ડના પાટનગરમાં પહોંચ્યા બાદ જાજોડિયાએ મીડિયામાં વાતચીત દરમિયાન જણાવ્યું હતું કે ‘હું ખેલાડીઓને વિનંતી કરું છું કે તમે આ વિષયમાં ધીરજ રાખજો. આ વિવાદાસ્પદ વિષય છે અને એમાં તમે તમારો અભિગમ સમજ વિચારીને અપનાવજો. અમારી કંપની ૧૮મી સદીથી ચાલી રહી છે.’ જાજોડિયાએ એવું પણ કહ્યું હોવાનું મનાય છે કે ‘થોડા સમયથી ઇંગ્લેન્ડમાં વાતાવરણ બદલાઈ ગયું છે, ગરમી ખૂબ વધી ગઈ છે. બીજું, બેટ્સમેનો હવે વજનદાર બેટથી ફટકાબાજ કરતા હોય છે. આ બધી બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને પણ અમે અમારા બોલના મેકિંગમાં જરૂરી સુધારો કરવા તૈયાર છીએ.’ બોલના લેધરની સમસ્યા છે? ડયૂક્સ બોલ બનાવતી કંપનીના માલિકે એવું પણ કહ્યું હતું કે ‘આઇસીસીના નિયમો, ખેલાડીઓની જરૂરિયાત અને હવામાનને ધ્યાનમાં રાખીને ક્રિકેટ બોલ બનાવવા એ કોઈ

આસાન કામ નથી. ક્રિકેટ જગતમાં ખાસ કરીને ત્રણ જ પ્રકારના લેધર બોલ (ડયૂક્સ, એસજી અને કૂકાબૂરા)થી ખેલાડીઓ રમતા હોય છે. લેધર બોલ બનાવવાનું આસાન હોત તો આજે સેંકડો કંપનીઓ અલગ અલગ બ્રેન્ડના બોલ બનાવતી હોત. એટલે ખેલાડીઓએ એ યાદ રાખવું જોઈએ કે અમે કંઈ જ નથી કરતા અને બેઠા છીએ એવું નથી. અમે અમારાથી બનતું બધું જ કરી રહ્યા છીએ અને એમ છતાં પણ જો કોઈ સમસ્યા હોય તો અમે બોલ વિશે સમીક્ષા કરવા તૈયાર છીએ. બોલના લેધરને લગતી કોઈ સમસ્યા છે કે બીજી કોઈ ખામી છે એ અમે તપાસીશું. હું પગ વાળીને સિગારેટ કે સિગાર ફૂંકતો બેઠો નથી.’

મારા કર્મચારીઓનું પણ વિચારો: જાજોડિયા જાજોડિયાને એક અહેવાલમાં એવું પણ કહેતા ટાંકવામાં આવ્યા હતા કે ‘ખેલાડીઓ મારા બનાવેલા બોલને વખોડી શકે. તો પછી હું તેમના કોઈ ખરાબ શોટને કે (બોલરના) ખરાબ બોલને વખોડી શકું, ખરુંતો? હા, ખેલાડીઓને જોઈએ છે એવો બોલ હું બનાવી શકું, પરંતુ હું એટલું જરૂર કહીશ કે તમે જ્યારે પણ ટીકા કરો ત્યારે એટલું યાદ રાખજો કે તમે માત્ર મારી કે મારા બોલની ટીકા નથી કરતા. તમે એ બધાને પણ વખોડો છો જે લોકો મારી પાછળ છે. એટલે કે કર્મચારીઓ જેઓ આ બ્રેન્ડના હજારો બોલ બનાવતા હોય છે. તેમની નોકરીનો પણ સવાલ હોય છે. એટલે આપણે બધાએ ખૂબ સમજી વિચારીને અભિગમ અપનાવવો જોઈએ, ઉદારતા બતાવવી જોઈએ.’

ઇટલીએ હારવા છતાં રચ્યો ઇતિહાસ, ‘ઑસ્ટ્રેલિયાના’ જો બર્નેસે ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં પહોંચાડ્યું

નેધરલેન્ડ્સ પણ વિશ્વકપમાં, પણ સ્કોટલેન્ડની ચાર વર્લ્ડ કપ બાદ પહેલી વાર બાદબાકી

હેંગ (નેધરલેન્ડ્સ): ઇટલીએ પહેલી વાર પુરુષોના ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં ક્વોલિફાય થઈને નવો ઇતિહાસ રચ્યો છે. ઇટલીને આ ઉપલબ્ધિ મૂળ ઑસ્ટ્રેલિયાનો બેટ્સમેન જો બર્નેસ થકી મળી છે. રાઇટ-હેન્ડ બેટ્સમેન બર્નેસનો જન્મ ઑસ્ટ્રેલિયામાં થયો હતો. તે ૩૫ વર્ષનો છે. ૨૦૧૪થી ૨૦૨૦ સુધી તે ઑસ્ટ્રેલિયા વતી ૨૩ ટેસ્ટ અને છ વન-ડે રમ્યો હતો, પણ પછી તેને વધુ રમવાનો મોકો ન મળતાં તેણે ઇટલી વતી રમવાનું નક્કી કર્યું હતું અને કાનૂની પ્રક્રિયા પૂરી કર્યા બાદ ૨૦૨૪થી તેણે ઇટલી વતી રમવાનું શરૂ કર્યું હતું. ઇટલીના કેપ્ટન જો બર્નેસે ઇટલી વતી આઠ ટી-૨૦માં એક સેન્યુરી અને એક હાફ સેન્યુરી સહિત કુલ ૨૭૧ રન કર્યા છે. ફર્સ્ટ-ક્લાસ ક્રિકેટમાં ૧૬૦ મેચમાં ૯,૮૦૯ રન બનાવી ચૂકેલા જો બર્નેસની કેપ્ટન્સીમાં ૧૧મી

જુલાઈએ હેંગમાં ઇટલીનો નેધરલેન્ડ્સ સામે નવ વિકેટે પરાજય થયો હતો, પરંતુ એમ છતાં ઇટલીએ આવતા વર્ષે ભારત અને શ્રીલંકામાં રમાનારા મેન્સ ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ માટે ક્વોલિફિકેશન મેળવી લીધું છે. વાસ્તવમાં ઇટલીએ પહેલી જ વખત ક્રિકેટના વર્લ્ડ કપમાં એન્ટ્રી કરી છે. નેધરલેન્ડ્સ પણ વર્લ્ડ કપ માટે ક્વોલિફાય થયું છે. નેધરલેન્ડ્સે આ સાથે યુરોપ પ્રદેશની ક્વોલિફિકેશન સ્પર્ધા પણ જીતી લીધી છે. એની ઇટલી સામેની મેચ આ સ્પર્ધાની ફાઇનલ હતી જે નેધરલેન્ડ્સે જીતીને પોતાની સિદ્ધિઓમાં વધુ એકનો ઉમેરો કર્યો છે. સ્કોટલેન્ડની કેમ બાદબાકી થઈ? છેલ્લા ચાર ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં રમવાનો લહાવો મેળવનાર સ્કોટલેન્ડની ટીમ આ વખતે ક્વોલિફિકેશન નથી મેળવી શકી. સ્કોટલેન્ડની બાદબાકી માટે જર્જી નામનો યુરોપનો ટયૂકડો

દેશ જવાબદાર છે. શુક્રવારે હેંગમાં સ્કોટલેન્ડ (૨૦ ઓવરમાં ૭/૧૩૩)નો જર્જી (૨૦ ઓવરમાં ૯/૧૩૪) સામે છેલ્લા બોલે પરાજય થતાં સ્કોટિશ ટીમ વર્લ્ડ કપ માટેના દાવાની બહાર થઈ ગઈ હતી. ઇટલીની ટીમમાં ભારતીય મૂળનો બોલર ઇટલીની ટીમમાં જસપ્રીત સિંહ નામના ૩૨ વર્ષના પેસ બોલરનો સમાવેશ છે. જસપ્રીતનો જન્મ પંજાબના ફગવાડામાં થયો હતો. તે ઓલરાઉન્ડર છે અને ઇટલી વતી ૨૪ ટી-૨૦ રમ્યો છે જેમાં તેણે ૨૧ વિકેટ લેવા ઉપરાંત કુલ ૬૮ રન કર્યા છે. માર્ક્સ કેમ્પોપિયાનો ઇટલીનો વિકેટકીપર છે. ઇટલીની ટીમમાં શ્રીલંકન મૂળનો પણ એક ખેલાડી છે જે નું નામ કિશન કાલુગમા છે. ■

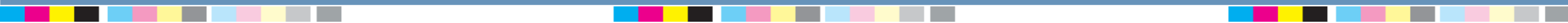
સિનર સામે સેમિમાં હાર્યા પછી જોકોવિચે કહ્યું, ‘હું હજી આવતા વર્ષે વિમ્બલ્ડનમાં રમીશ’

આજની ફાઇનલમાં અલ્કારાઝ-સિનર વચ્ચે ટક્કર: ૧૭ વર્ષ પહેલાંનું પુનરાવર્તન થશે

લંડન: ૨૩ વર્ષનો વર્લ્ડ નંબર-૧ન ઇટલીનો યાનિક સિનર અહીં વિમ્બલ્ડન ચેમ્પિયનશિપની સિંગલ્સની સેમિ ફાઇનલમાં ૬-૩, ૬-૩, ૬-૪થી હરાવીને ફાઇનલમાં પ્રવેશ કર્યો હતો જેમાં તેનો મુકાબલો સ્પેનના વર્લ્ડ નંબર-૮ ક્લાસ અલ્કારાઝ સામે થશે. વિમ્બલ્ડનની ફાઇનલમાં એ જ વર્ષની ફ્રેન્ચ ઓપનની ફાઇનલના બે હરીફ વચ્ચે ટક્કર થવાની હોય એવું ૨૦૦૮ પછી પહેલી વખત બનશે. ૨૦૦૮માં રોજર ફેડરર અને રાફેલ નડાલ વચ્ચે ફ્રેન્ચ ઓપનની ફાઇનલમાં ટક્કર થયા બાદ વિમ્બલ્ડનની ફાઇનલમાં પણ તેમની જ વચ્ચે મુકાબલો થયો હતો. ૩૮ વર્ષનો જોકોવિચ શુક્રવારે હારી ગયો, પણ તેણે પછીથી કહ્યું હતું કે ‘હું હજી એક વાર (આવતા વર્ષે) વિમ્બલ્ડનમાં રમીશ જ.’ તેને આઠમી વાર વિમ્બલ્ડનનો તાજ જીતીને

રોજર ફેડરરના વિક્રમની બરાબરી કરવી છે. જોકોવિચ પુરુષોની ટેનિસમાં સૌથી વધુ ૨૪ ગ્રેન્ડ સ્લેમ ટાઇટલ જીત્યો છે. શુક્રવારે ભૂતપૂર્વ વર્લ્ડ નંબર-૧ન જોકોવિચ ફુલ્લી ફિટ નહોતો છતાં ફાઇનલ રમ્યો હતો અને સ્ટ્રેઇટ સેટમાં હારી ગયો હતો. સિનર પહેલી વાર ગ્રાસ કોર્ટ પરની વિમ્બલ્ડનની ફાઇનલમાં પ્રવેશ્યો છે. તે ૧૩ મહિનાથી વર્લ્ડ નંબર-૧ન છે. ગયા મહિને તે કલે કોર્ટ પરની ફ્રેન્ચ ઓપનની ફાઇનલમાં હારી ગયો હતો. એમાં તેને અલ્કારાઝે હરાવ્યો હતો અને હવે વિમ્બલ્ડનની ફાઇનલમાં તેઓ રવિવારે એકમેકનો સામનો કરશે. સિનરને એ પરાજયનો બદલો લેવાની તક છે. સિનર સર્બિયાના જોકોવિચને ગ્રાસ કોર્ટ, કલે કોર્ટ અને હાર્ડ કોર્ટ, ત્રણેય પર હરાવનાર

રાફેલ નડાલ, એન્ડ્રી મરે અને રોજર ફેડરર પછીનો ચોથો ખેલાડી છે. અલ્કારાઝ સેમિ ફાઇનલમાં ટેલર કિટ્ઝને ૬-૪, ૫-૭, ૬-૩, ૭-૬ (૮-૬)થી હરાવીને ફાઇનલમાં એન્ટ્રી કરી હતી. તેને સતત ત્રીજી વાર વિમ્બલ્ડનનું ટાઇટલ જીતવાનો મોકો છે. અલ્કારાઝ પાસે પાંચ અને સિનર પાસે ત્રણ ગ્રેન્ડ સ્લેમ ટાઇટલ છે. સિનરની આ સતત ચોથી ગ્રેન્ડ સ્લેમ ફાઇનલ છે. તે ગયા વર્ષે સપ્ટેમ્બરમાં યુએસ ઓપન અને જાન્યુઆરીની ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન જીત્યો હતો. મહિલાઓની શનિવારની ફાઇનલમાં ભૂતપૂર્વ વર્લ્ડ નંબર-૧ન ઇગ્ના સ્વોન્કે અને અમાન્ડા એનિસિમોવા વચ્ચેની ટક્કરની લંડનમાં સૌથી વધુ ચર્ચા હતી. ■

કવર વિજય વ્યાસ
રટોરી feedback@bombaysamachar.com

બિહારની ચૂંટણી માથા પર તોળાઈ રહી છે ત્યારે ત્યાં ‘મતદાર યાદી સુધારણા’નું કારણ આપીને ચૂંટણી પંચ આધાર કાર્ડને અમાન્ય ગણી સુપર ઓથોરિટી તરીકે વર્તી રહ્યું છે. એના આ તૂતને વિપક્ષોએ કેન્દ્ર સરકાર પ્રેરિત ‘ષડયંત્ર’ ગણાવીને ઊઠાપોહ મચાવ્યો છે. વાત સર્વોચ્ચ અદાલત સુધી પહોંચી ગઈ છે...

બિહારમાં વિધાનસભાની ચૂંટણી પહેલાં કેન્દ્રીય ચૂંટણી પંચે ‘વોટર વેરિફિકેશન’ નું તૂત શરૂ કર્યું તેમાં ભડકો થઈ ગયો છે. કોંગ્રેસ અને આરજેડી સહિતના વિપક્ષોને વિધાનસભાની ચૂંટણી પહેલાં એક સજ્જડ મુદ્દો મળી ગયો છે. ચૂંટણી પંચ વોટર વેરિફિકેશનના બહાને ‘ભાજપ વિરોધી મતદારો અને મોટા ભાગે મુસ્લિમ મતદારોને મતદાનથી દૂર રાખવા માગે છે’ એવો વિપક્ષોનો આક્ષેપ છે.

‘મહારાષ્ટ્રમાં પણ આ જ ખેલ કરીને ચૂંટણી પંચે ભાજપને સત્તા અપાવી હતી અને હવે એનું જ ‘એક્શન રિ-પ્લે ’ બિહારમાં પણ કરવાનું ષડયંત્ર રચાઈ રહ્યું હોવાનો વિપક્ષોનો આક્ષેપ છે. બીજી તરફ, ચૂંટણી પંચ તેને નિયમિત પ્રક્રિયા ગણાવે છે. પંચની એકદમ વાહિયાત દલીલ એ પણ છે કે, ગેરકાયદેસર રીતે ઘૂસેલાં વિદેશીઓ સહિતના લોકો મતદાર યાદીમાં ઘૂસી ગયા છે કે નહીં તેની ચકાસણી કરવા માટે વેરિફિકેશન થઈ રહ્યું છે. ચૂંટણી પંચ પોતે જ મતદાર યાદી તૈયાર કરે છે ત્યારે મતદાર તરીકે નામ નોંધતી વખતે આ ચકાસણી કેમ ન કરવામાં આવી?

પંચે ૨૦૦૩માં કરાયેલા વોટર વેરિફિકેશનનો હવાલો આપ્યો છે. ૨૦૦૩માં વોટર વેરિફિકેશન કરાયું તેના બે વર્ષ પછી વિધાનસભા ચૂંટણી થયેલી તેથી પૂરતો સમય હતો, પણ અત્યારે તો ચૂંટણીને માંડ ચાર મહિના બાકી છે ત્યારે અચાનક પંચને કેમ આ સણૂકો ઊપડ્યો?

આ મામલો હવે સુપ્રીમ કોર્ટમાં પણ પહોંચ્યો છે. કોર્ટે વોટર વેરિફિકેશન એટલે કે ‘સ્પેશિયલ ઈન્વેસ્ટિગ રીવિઝન’ (SIR) સામે સ્ટે આપવાનો ઈન્કાર કર્યો છે, પણ આધાર કાર્ડ અને રેશન કાર્ડને માન્ય પુરાવા ગણવા સુપ્રીમ કોર્ટે ચૂંટણી પંચને સ્પષ્ટ નિર્દેશ આપ્યો છે અને એ સાથે પંચને કેટલાક વેધક સવાલો પણ કર્યા છે. સુપ્રીમ કોર્ટે આ કેસમાં આખરી શું ચુકાદો આપે છે એ જોવાનું રહે છે, પણ ચૂંટણી પંચ ગેરબંધારણીય રીતે વર્તી રહ્યું છે તેમાં કોઈ શંકા નથી કેમ કે દેશના બંધારણ પ્રમાણે ચૂંટણી પંચને કોઈ પણ વ્યક્તિની નાગરિકતા અંગે નિર્ણય લેવાનો અધિકાર જ નથી. ભારતના બંધારણ પ્રમાણે, મતદાર યાદીઓ તૈયાર કરવી અને સુધારવી એ ભારતના ચૂંટણી પંચ (ECI) ની બંધારણીય જવાબદારી છે, પણ એક વાર કોઈનું નામ દેશના નાગરિક તરીકે નોંધાય પછી એની નાગરિકતા રદ કરવાનો અધિકાર માત્ર ને માત્ર કેન્દ્ર સરકારને છે. કેન્દ્ર સરકાર વતી ગૃહ મંત્રાલય આ ફરજ બજાવે છે. સાદા શબ્દોમાં કહીએ તો કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રાલય જ કોઈ પણ વ્યક્તિની ભારતની મતદાર યાદીમાંથી બાદબાકી કરવાનો નિર્ણય લઈ શકે, પણ ચૂંટણી પંચ નહીં.

ભારતમાં મતદાર યાદી સુધારણાની પ્રક્રિયા ચૂંટણી પંચ દ્વારા હાથ ધરાય છે તેમાં રાજ્ય સરકાર મદદ કરે છે. કોઈ પણ વ્યક્તિ માન્ય પુરાવા આપે એટલે તેનો સમાવેશ મતદાર યાદીમાં કરવો એ પંચની

બિહારમાં મતદાન યાદીની સુધારણા

કેન્દ્રીય ચૂંટણી પંચના વાદ-વિવાદ ને વિખવાદ...

જવાબદારી છે. બિહારમાં આ મતદાર યાદી પહેલાં જ પ્રસિદ્ધ થઈ ચૂકી છે તેથી પંચનું કામ પતી ગયું પણ હવે પંચે આ વોટર વેરિફિકેશનનું નવું તૂત ઊભું કર્યું છે. આ તૂત દ્વારા બિહારમાં પંચ પોતે જ કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રાલય હોય એ રીતે વર્તીને કોને મતદાર યાદીમાં રાખવા ને કોને ના રાખવા એ નક્કી કરવા બેઠું છે એ બંધારણનું ઘોર અપમાન છે.

હાસ્યાસ્પદ વાત પાછી એ છે કે, ચૂંટણી પંચે વોટર વેરિફિકેશનનું કામ ‘બ્લોક લેવલ ઓફિસર્સ’ (બીએલઓ)ને સોંપ્યું છે. પંચ પાસે કોઈ પણ વ્યક્તિ ભારતની નાગરિક છે કે નહીં એ નક્કી કરવા માટે કોઈ સ્ટાફ જ નથી. ચૂંટણી પંચ તો ચૂંટણી કરાવવા માટે પણ સરકાર પર નિર્ભર છે. મતદાનની સ્વીપ પહોંચાડવા માટે પણ બ્લોક લેવલ ઓફિસર્સ (બીએલઓ)ની મદદ લેવી પડે છે. આ ‘બીએલઓ પંચ’ પાસે કુલટાઈમ કર્મચારી નથી પણ કામચલાઉ સ્ટાફ છે. સ્કૂલોના શિક્ષકો અને બીજા કર્મચારીઓને આ કામગીરી સોંપાય છે. એ જ ‘બીએલઓ’ને મતદાર યાદીમાં કોને રાખવા ને કોને ના રાખવા એ નક્કી કરવાની જવાબદારી સોંપી દેવામાં આવી છે!

ચૂંટણી પંચ મનમાની કરીને વેરિફિકેશન માટે ૧૧ દસ્તાવેજોને માન્ય ગણ્યા છે અને તેમાં પંચે જ તૈયાર કરીને આપેલું ‘વોટર કાર્ડ’ – આધાર કાર્ડ અને રેશન કાર્ડ નથી. હજુ હમણાં સુધી માત્ર આધાર કાર્ડને આધારે વ્યક્તિ મતદાર યાદીમાં પોતાનું નામ દાખલ કરાવી શકતી હતી. દેશનાં બીજાં રાજ્યોમાં છેલ્લે છેલ્લે મતદાર યાદી સુધારણાના કાર્યક્રમ થયા તેમાં પણ આધાર કાર્ડને માન્ય પુરાવો ગણાયો હતો. હવે બિહારમાં પંચને આધાર કાર્ડ માન્ય પુરાવો નથી લાગતો એ કેવું? પંચે હાસ્યાસ્પદ દલીલ એ કે રી કરે છે કે, આધાર કાર્ડ માત્ર એક ઓળખપત્ર છે અને તેને નાગરિકતાનો આધાર ના માની શકાય...!

આમ તો બધા જ જાણે છે કે આ દેશમાં કેન્દ્ર સહિતની તમામ સરકારી કામકાજમાં કોઈ પણ પ્રક્રિયા માટે આધાર કાર્ડ માન્ય ગણાય છે. બેન્કમાં ખાતું ખોલાવાથી માંડીને સરકારી યોજનાનો લાભ લેવો હોય તો પણ આધાર કાર્ડ ચાલે ને પાસપોર્ટ કઢાવવો હોય તો પણ આધાર કાર્ડ ચાલે. તમારે પ્રોપર્ટીનું રજિસ્ટ્રેશન કરાવવું હોય તો પણ આધાર કાર્ડ જોઈએ ને બીજો કોઈ પણ સરકારી દસ્તાવેજ કઢાવવો હોય તો પણ આધાર કાર્ડ ચાલે પણ મતદાર યાદીમાં દાખલ થયેલું નામ વેરીફાય કરવા માટે આધાર કાર્ડ ના ચાલે તેનાથી હાસ્યાસ્પદ વાત બીજી કઈ હોઈ શકે?

પંચની દલીલ પ્રમાણે જ, આધાર કાર્ડ માત્ર એક ઓળખપત્ર છે તો એ શાનું ઓળખપત્ર છે? આ દેશની વ્યક્તિ હોવાનું કે બીજા કશાનું ?

વધારે હાસ્યાસ્પદ વાત પાછી એ છે કે, આધાર કાર્ડના આધારે નીકળેલા પાસપોર્ટ સહિતના પુરાવા માન્ય છે પણ આધાર માન્ય નથી...બોલો !

ચૂંટણી પંચ વિદેશી ઘૂસણખોરો મતદાર બની ગયા હોવાની વાત કરે છે એ પણ હાસ્યાસ્પદ છે. ભારત ૧૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૭ના રોજ આઝાદ થયો ત્યારથી આ દેશમાં પાંદોશી દેશોના નાગરિકો ઘૂસણખોરી કરતા રહ્યા છે. પાકિસ્તાન, શ્રીલંકા, નેપાળ, મ્યાનમાર વગેરે દેશોમાં સતત અશાંતિ અને અરાજકતા રહી. તેના અસરગ્રસ્તો ભારતમાં આવીને જામી ગયા. બાંગ્લાદેશનું સર્જન થયું ત્યારે તો કરોડોની સંખ્યામાં ઘૂસણખોરો આવી ગયા ને તેમાંથી કેટલા લોકો ભારતના નાગરિક બની ગયા એ કોઈને ખબર નથી. ચૂંટણી પંચે અજ સુધી કહી આ ઘૂસણખોરોને ઓળખી કાઢીને તેમનું નાગરિકત્વ છિનવી લેવાની કોઈ હિલચાલ પણ કરી નથી ને હવે અચાનક બિહાર વિધાન સભાની ચૂંટણી માથા પર તોળાઈ રહી છે ત્યારે તેને ઘૂસણખોરો દેશના નાગરિક બની ગયા તેની ચિંતા થઈ ગઈ છે !

વિદેશી ઘૂસણખોરો તો આખા દેશમાં છે તો આખા દેશમાં વોટર વેરિફિકેશન કરવાના બદલે વિપક્ષો મજબૂત છે એવાં રાજયમાં જ કેમ થઈ રહ્યું છે એ સમજવું અઘરું નથી.

એક સમયે ચૂંટણી પંચ કેન્દ્ર સરકારમાં બેઠેલા લોકોની કડપૂતળીથી વચરે કંઈ નહોતું, પરંતુ ટી.એન. શેખાને તે ઈમેજ બદલી પણ છેલ્લાં કેટલાંક વરસોમાં ચૂંટણી પંચનું વર્તન જોતાં લાગે છે કે, પંચ પોતાનું ગૌરવ ભૂલીને સરકારનું તાબેદાર થઈ ગયું છે.

થોડાં વર્ષ પહેલાં આપણી સર્વોચ્ચ અદાલતે દેશની ગુપ્તચર એજન્સી CBI ને ‘સરકારી પોપટ’ ની ઉપમા આપી હતી અને હવે એ જ હરોળમાં ચૂંટણી પંચ પણ ગોઠવાઈ ગયું છે...!

અરાઉન્ડ
દ વર્લ્ડ

નીલ પાટીલ
Founder, COO & CTO
Veena World

neil@veenaworld.com
હું બાણું છું, હું બાણું છું, ગયા સમાહમાં અમે સ્પેનમાં હતા. મારી વાત આનંદથી સાંભળી, કસણે કે આ માફૂડ, બાર્સેલોના અને ઈબિઝામાં મારા પ્રવાસની પુનરાવૃત્તિ નથી. તેને પદલે આજનો લેખ તેનાથી પણ વધુ સ્વાદિષ્ટ વિશે છે, જે સ્પેન માટે અબ્દો હોવા સાથે ઘણી બધી રીતે તેની વ્યાખ્યા કરે છે. તે આકારમાં નાનું છે, પરંતુ અર્થમાં મોટું છે. અને તેનું નામ પણ સ્થાનિકી જેમ આપણે તેને અનુભવ્યું ત્વે નહીં હોય છતાં આપણે મોટા ભાગના લોકો બાણીએ તે જ છે: તાપાસ.

તો મારી સાથે બેડાઈ સહેજ, કસણે કે થોડી વાર માટે આપણે સ્પેનને પાછળ છોડી રહ્યા છીએ અને આ સ્વાદિષ્ટ પરંપરાની આખી દુનિયા પોતપોતાની આવૃત્તિ ધરાવે છે તે વિશે બાણીશું, તો આગળ વધીએ?

ઉદભવ:

ઘણી બધી ઉત્તમ પરંપરાઓની જેમ તાપાસનો ઉદભવ જરૂરત, કિયામકતા અને સહેજ શાહી વાતાવરણનું સંમિશ્રણ છે.

એક અત્યંત પ્રચલિત લોકવાયકા આપણને 13મી સદીના સ્પેનમાં પહોં લાંચ છે, જ્યારે રાબ આલ્ફોન્સો દસમા, જેઓ ‘આલ્ફોન્સો ધ વાઈઝ’ તરીકે ઓળખાતા હતા તેઓ બીમાર પડ્યા અને તેમને સાબ થવા માટે દિવસમાં વાઈઝ સાથે નાના હિસ્સામાં ખાવાનું જણાવવામાં આવ્યું તેઓ સાબ થયા પછી તેમણે ફતવો બતી કર્યો કે તેમના આલ્ફોન્સો તેમ (જૂજ સદીઓ પછા માટે નાના વાઈઝ સાથે જ વાઈઝ પીરસી શકાયો. ખરેખર આ પગલું બહુ સહુ હતું. શરાબની લત ધરાવનારને ખાલી પેટે ચિકાર શરાબ પીવાથી રોકવા અને બહેતર મહેમાનગતીતેની પાછળનો મૂળ કિશ્ત હતો.

આ સાથે રાબ આલ્ફોન્સો તેમના (જૂજ સદીઓ પછી)ની પણ પટલી જ પ્રસિદ્ધ વાર્તા છે, જેઓ ઓટુલિયામાં એક શરાબખાનામાં ગયા. આ દક્ષિણીય સ્પેનનો ગરમ પ્રદેશ તેના ફરેમેન્કો, મુરિશ આક્રિટકર અને ઉંખાભરી મહેમાનગતી માટે પ્રસિદ્ધ છે. રાબએ

એક ત્રાસ વાઈઝનો ઓર્ડર આપ્યો. વાઈઝ હઈને આવનારે ધૂળવાળી હવા (અને ભમતી માપીઓ)થી પીણાને બચાવવા માટે તેને હેમની સ્લાઈસ સાથે ઢાંધી દીધું.રાબ અર્થવામાં મુકાયા અને ખુશી પણ થઈ. તેમણે વાઈઝ અને હેમ બંને પૂરા કર્યા અને વધુ એક ‘તાપા’ માટે પૂછ્યું (જેનો સ્પેનિશમાંતેલસર અર્થ ‘ઢાંકવું’ એવો થાય છે). આ પરંપરા પછી અમલમાં રહી.

બોંકે આ ફક્ત રાબ પૂરનું સીમિત રહ્યું નહી. જૂના સ્પેનિશ શરાબખાનામાં પછી ગ્રાહકોને પીતા રહેવા માટે પ્રોત્સાહન આપવા પીણાં સાથે ઓલિવ, ચીઝ અથવા એન્ડોવીઝ જેવા સોલ્ડી સ્નેક્સ પણ પીરસવાનું શરૂ થયું. સમયાંતરે આ નાસ્તા વધવા લાગ્યા અને વધુ સ્વાદિષ્ટ બન્યા. બારના કાઉન્ટરથી ઘરના રસોડા સુધી તપા કિયામકતા માટે કેન્યાસમાં ઉત્ક્રાંતિ પામ્યા.

અહીં થોડું અટકવું છે, બે તમે આ પ્રદેશો શું છે એનું વિચારમાં પડી ગયા હોય તો બાણી લો: એન્ડુશિયા સ્પેનનો દક્ષિણીય ભાગ છે, જે મુરિશ શાસનથી ઐતિહાસિક રીતે પ્રભાવિત છે. સેવિલ, ઝેનિઝ અનેકોર્ડોયા જેવાં શહેરો વિશે વિચારો. જ્યાં બાર્સેલોના કિયત છે. તે ઈશાનમાં છે અને પોતાની ભાષા (કેલન), ગૌરવશાળી ઓળખ અને અબ્દો માધ્ય પરંપરા ધરાવે છે. કેન્ય સીમા પર ઉત્તર બાણ બાર્સ દેશ બોલડ ક્યુટીન અને વાઈટ-આકારના પિંચોસ (સ્કમ્પસ) અથવા બેંડના નાના ટુકડા તરીકે પીરસવામાં આવે છે) નામે તાપાસ માટે પ્રસિદ્ધ છે.

સ્પેનના આ ભાગોમાં તાપાસ ફક્ત કશું ખાવા માટેની જગ્યા નથી, પરંતુ તમે કશુંક કરો તે માટેની જગ્યા છે. અને ત્યાં જ તાપાસનું હાર્દ છે.

સામ્પલિક બાણ:

સ્પેનમાં તાપાસ સંસ્કૃતિ એટલે તમે કઈ રીતે ખાઓ છો, તમે ક્યારે ખાઓ છો અને સૌથી મહત્વપૂર્ણ તમે કોની સાથે ખાઓ છો તે છે. અને આ તાપાસ જેટલું બહેતર કોઈ પરંપરા મઢી નહીં શકે.

હવે સમય વિશે બાણીએ. સ્પેનિશ દિવસ આપણે ઘણા બધા લોકો દેવાયા છે તેના કરતાં સાવ અલગ રીતે માળખાવનું કરાયા છે.અહીં બપોરનું ભોજન મોટે ભાગે 2.00 અથવા 3.00 વાચે શરૂ થાય છે અને રાત્રિનું ભોજન? લાક્ષણિક રીતે તે રાત્રે 9.00અથવા તે પછી પણ શરૂ થાય છે. તો તેની વચ્ચેનું શું? તાપાસ તે વચ્ચેના ભાગની જરૂર પૂરી કરે છે.

તાપાસ સાંજે 6.00 અથવા 7.00 વાચે બહાર જવાનું મિત્રો અથવા પરિવાર સાથે ભેગા થવાનું અને ધીમેથી સંધ્યા શરૂ કરવાનું ઉત્તમ બહાનું આપે છે. તમે એક બારમાં વર્માઈઓ ત્રાસ અને પઢાસનગ્રાવાસની અથવા ગાર્લિક આયોલી સાથે ટોપ ડિસ્કની ફાઈડ બેટ્ટા.બોંકે દિવસ્ટ શું છે? માફૂડમાં તાપાસ બારમાં (ડિંગા) માણી શકો. જે પછી વાઈઝનો વધુ એક ત્રાસ અને જઓનિએરિકો હેમની પ્લેટ માણી શકો છો.કોઈ ઉતાવળ નહીં, કોઈ રેમોલિટી નહીં.

આ કૃતિ ટેવિયો છે (એક બારથી અન્યમાં જઈને નાના વાઈઝ્સ માણવાની), જે સ્પેનિશમાં સમય વિતાવવાનું વહાલું બહાનું છે.બારમાં મિત્રોના સમૂહો ખભેખભા મિલાવીત ઊભા રહ્યા હોય, સાંજે આરામ કરવા માટે જવા પૂર્વે જૂજ તાપાસ આદાનપ્રદાન કરતા જુઓ,બાળકો સાથે પરિવારો, ડેટ પર યુવાલો, કામ પછી હવાફેર કરતા સાથીઓને જુઓ તે સામાન્ય છે. આ કેસ- જનસેનલ પ્રથા છે.

પાર્થભૂ પણ આ ઈર્મકેમાંલિટી પ્રદર્શિત કરે છે. ઘણા બધા તાપાસ બાર વધુ બેઠક વ્યવસ્થા ધરાવતા નથી. તમે બારમાં સ્ટૂલ પર બેસીને અથવા ઉંચા ટેબલ ખાતે ઊભા રહીને ઓર્ડર આપો છો. મૂંઢ હલકો હોય છે, લિર્બ ઉંખાભરી હોય છે અને હંમેશાં ભાર એકત્રતા પર આપાય છે.

શુંઓર્ડર આપવો બોર્દોએ?:

તાપાસની એક સૌથી મજેદાર બાબત વરાઈટી છે. તો આપણે પઢાસનગ્રાવાસ સાથે શરૂઆત કરીએ, જે એક સૌથી પ્રતીકાત્મકઅને વહાલી તાપાસ ડિશ છે. તેના હાર્દમાં તે સિંપલ છે: મસાહેદાર ટમેરો સોસ અથવા ગાર્લિક આયોલી સાથે ટોપ ડિસ્કની ફાઈડ બેટ્ટા.બોંકે દિવસ્ટ શું છે? માફૂડમાં તાપાસ બારમાં જતાં તમને એક વર્ઝન મળે છે, વેલેસિયા અથવા બાર્સેલોનામાંસોસઅને મસાલા સહેજ અલગ હોય છે. દરેક શહેર તેનો લિએથર સ્પર્શ ઉમેરે છે.

ખાસ કરીને બાર્સ દેશમાં સ્પેનની ઉત્તરે તાપાસ પિંટસોસ (અથવા પિંચોસ) નામે ઓળખાય છે. આ લાક્ષણિક રીતે નાના વાઈઝ્સ બેંડની સ્લાઈસ સાથે પીરસવામાં આવે છે, જે ટૂથપિક સાથે એકત્ર બોંડવા હોય છે. સાન સેબાસ્ટિયન જેવાં શહેરોમાં પિંચોસ સંસ્કૃતિ રીતસર ધર્મ છે. સ્થાનિકો એકથી અન્ય બારમાં બાંચ છે, કાઉન્ટર પર મુકાયેલી વાનગીઓ તરફ ઈશારો કરે છે, જેમાં પિકલ્ડ પેપર્સ સાથે એન્ડોવીઝ, બાલ્સામિક સાથે કિંપ ડિઝલ્ડ, લિચ ઈંક સાથે કોંકેટસનો સમાવેશ હોય છે. ટૂથપિકસ એ ફક્ત ફંકશનલ નથી, પરંતુ તમારા ભોજનના અને સિટક્સની ગણતરી કરીનેતેની પર પણ શુદ્ધ લાજુ કરાય છે.

દક્ષિણમાં એન્ડુશિયા પ્રદેશ છે, જ્યાં તાપાસ સૌપ્રથમ આકાર લીધો હતો. અહીં, ઝેનિઝ અને સેવિલ જેવાં સ્થળે ડ્રિંક સાથે નાની ડિશ ગૈસ્ટ પીરસવાની પરંપરાઆજે પણ જીવંત છે. આ ડિશ બહુ જ સ્વાદિષ્ટ હોય છે. રેડ વાઈઝમાં કોરિઓ, મધ સાથે તળેલા એગપ્લાન્ટ અને ધીમેથી પકવવામાં આવેલા મંસ વિશે વિચારો, તે દક્ષિણીય સ્પેનની ઉંખા પ્રદર્શિત કરે છે.

તો તમારી આગામી તાપાસની સફરમાં તમારે થોક્સશુંઅજમાવવુંબોર્દોએ? અહીં મેં ટૂંકી યાદી આપી છે: ટોર્ટિલા એસ્પાનોલા: બેટ્ટા સાથે ઘટ,તુમ કરનાર સ્પેનિશ આખેડ. ગંખાસ અલ અબિલો: ગાર્લિક યુનુત ઓલિવ ઓઈલમાં સિઝલિંગ ડિંગા. પિમિયેન્તોસ દ

પેપ્રોન: નાના ગ્રીન પેપર્સ, માર્હડ અને સ્મોકી, પરંતુ દરેક વાર તે પંચ આપે છે! જેઓનિએરિકો: ક્રોડાં આઈબેરિયન હેમ, જે પાતળી સ્લાઈસ કરેલી અને ધીમેથી સેવડ સાથે માણવાની મઠ આવે છે. બોક્સેરોસેસ વિનેરો: વિનેરમાં મેકિનેટ કરેલું એન્ડોવીઝ, જે આશ્ચર્યજનક રીતેફ્રા બાઈટ બની બાંચ છે.

તાપાસના ચ્યોબલ ક્રકીસ્ટ:

સ્પેનમાં મેં તાપાસ સંસ્કૃતિ વિશે બાણું ત્યારે દુનિયાભરની અન્ય પરંપરાઓ સાથે સરખામણી કરવાથી પણ પોતાને રોકી નહીં શક્યો. ઘણી બધી સંસ્કૃતિઓ ‘નાની પ્લેટ’ની પોતાની આવૃત્તિ ધરાવે છે તે ખરેખર અર્થવામાં મૂકે છે.

ચીનમાં ડિમ સમ છે. બાંગ્ળા સ્ટીમરસમાં પીરસવામાં આવતું આ ડમ્પલિંગ્સ, બન્સ અને રોલ્સનું ક્યુલિની સિમ્ફોની છે,જેની દરેક બાઈટ અલગ અલગ ફ્લેવર, ટેક્ચર અને અનુકૂ વાર આશ્ચર્ય પણ આપે છે.

જાપાનમાં ઈન્કાકયા એક્સપીરિયન્સ છે. આ ઈર્મકેબલ પન્સમાં સ્કમ્પસ મીટસ (વાઈટોલી), એપ્રેમ, ફાઈડ વાંદુ અને સાશિમી સાથેબિયર અથવા રેંક ઓર્ડર કરો છો.

મધ્ય પૂર્વ અને મેડિટેરેનિયનમાં તમને મેરી મળશે, જે ડિસ, સલાડ, ચીઝ, ઓલિવ અને ગ્રિલ્ડ માંસનું કલેક્શન છે. લેવેન્તેનમાં હમસઅને બાબા ઘનુપ હોય, ગ્રીસમાં ઝાટડિઝી અને ડોલમાસ હોય કે ટર્કીમાં લેવેન્તેહ અને મુશમારા હોય. મેક્સી એટલે લોકોનું એકત્ર આવવું વાનગીઓને ધીમે ધીમે આવવીટવી અને વાતો વચ્ચે ધીમે ધીમે દરેક બાઈટનો આનંદ લેવો.

ઈટાલીમાં અપેરિતિવો અવસની બાબતમાં પણ એવું જ છે. સુશ્વેત્સ થાય તેમ મિત્રો વાઈઝ અને ચીઝ, ઓલિવ, બ્રુસ્ટાકમ્પોડ મીટસની નાની પ્લેટ્સ માટે ભેગા થાય છે, જે તમારું પેટ ભરવા સાથે લાંબા સમય સુધી તમને સમય પસાર કરવાનું બહાનું આપે છે.

આપણે ત્યાં ભારતમાં પણ તેની આવૃત્તિ આપણે ધરાવીએ છીએ. સ્ટ્રીટ ચાટ અથવા ધાળી પર સ્ટાઈલેસી વરાઈટી અથવા પારિવારિક મેળાવડામાં પહોડા, વડાં અને ચટણીના સંમિશ્રણ થકી આપણે કઈ રીતે મઠ માણીએ છીએ તે વિશે વિચારો.

વિવિધ ખંડો અને વાનગીઓમાં વિચાર સમાન છે: ખાવાનું લોકોને બોંડે છે, નાની પ્લેટ મોટા અવસર હોય છે.

એક રીતે નાની પ્લેટના પુનરાગમનમાં વધારો કંઈક અત્યંત માનવીય છે. એકત્ર આવવું, આદાનપ્રદાન કરવું, ઉજવણી કરવી અને એક સમયે એક બાઈટ ખરેખર લાજવાદાન છે. તો ફરી મળીશું ત્યાં સુધી ખોજ કરતા રહો, આદાનપ્રદાન કરતા રહો અને હંમેશાં જીવનની ઉજવણી કરતા રહો.

ચાલો આપણા સમૃદ્ધ ભારતની સંસ્કૃતિ, ઇતિહાસ અને પવિત્રતા ને અનુભવીએ ચાલો, બેગ ભરો અને નીકળી પડો! વીણા વર્લ્ડ સાથે

ઓલ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ 15 Days Nov 14, Jan 30 90000	આયોધ્યા વારાણસી લખનૌ બોધગયા (IOD) Sep 19, Nov 14 65000 – 75000	આયોધ્યા લખનૌ દુધવા નેશનલ પાર્ક - 8 Days Nov 21, Jan 9 66000 – 76000
ઉત્તર પ્રદેશ બુદ્ધિસ્ટ સરકીટ - 8 Days Nov 22 65000	ફિલી આગ્રા મથુરા વૃંદાવન - 7 Days Nov 23, Feb 8 50000 – 60000	મથુરા વૃંદાવન ગોકુલ ગોવર્ધન - 4 Days Sep 14, Nov 12, Feb 11 30000 – 40000

*T&C Apply

Book Online
365 days
24x7
Visit
veenaworld.com

Email: travel@veenaworld.com
veenaworld.com | Toll-Free: 1800 313 5555 | 1800 22 7979

દેખો અપના દેશ

દિલ સે! ખ્યાર સે! સમ્માન સે!

ઉત્તર પ્રદેશ

વીણા વર્લ્ડ સંગાથે!

આજે આટલું જ

શોભિત દેસાઈ

feedback@bombaysamachar.com

અનાદિકાળથી શરૂ કરીએ તો પાંડવો પણ પાંચ, તત્ત્વ પણ પાંચ, ઈન્દ્રિયો પણ પાંચ, આયુર્વેદ શુદ્ધીકરણના કર્મ પણ પાંચ અને આપણી વડીલાંજલિ શ્રેણીના હપ્તા પણ પાંચ... એટલે કે આજે પાંચમો અને છેલ્લો એપીસોડ... હૃદયને પાંદડાના આકારમાં કલ્પાયું હોય તો અત્યારે મારા હૃદયના ડાબે તમે બધા બેઠા છો તમારી આતુર આંખો સાથે અને જમણે બેઠાં છે આ બધા વડીલ શાયરો-ગાલિબ મેઘાણીથી લઈ કેલાસ-આદિલ સુધી . કવચિત્ શાયરો તમારી દાદ સાંભળવા ડાબે આવે છે અને કવચિત્ તમે, કેટલાક શાયરોને ઝોકેથી જગાડી વાહવાહનો પલીતો ચાંપવા જમણે જતા રહો છો. મારે તો સાહેબો! બન્ને તરફ બખ્ખમબખ્ખા છે: જો કે સમતુલન જાળવવું દુષ્કર થઈ ગયું છે, પણ આ હાલનડોલનની જ તો મજા છે.

નથી તારામાં કોઈ વિધિ મદિરા
ગમે ત્યાં ગમે ત્યારે પીધી મદિરા

૧૯.૧૦.૧૯૮૮ના દિવસે અવસાન પામ્યા એ અબ્બાસ વાસી ‘મરીઝ’ને અર્પણ

સાવ ખાનગી વાત (૫)

ગઝલ નામની એક પરી છે મદિરા
‘મરીઝ’ સજી જેણે ધરી છે મદિરા

ન દો દોષ પીકાની ધાંધલનો એને છે ખોટા શરાબી, ખરી છે મદિરા

પ્રતિબંધ મૂકે છે પીવા ઉપર તું?!
તો આંખોમાં શાને ભરી છે મદિરા ?!

થયા રોજ અલ્લા ‘ને હું સામસામે
કયામતમાં કેવળ તરી છે મદિરા

છે ઓગણીસ દસ ઓગણીસસો ‘ને ત્યાંશી
જરા વાર આજે મરી છે મદિરા

‘મરીઝ’ એટલે મદિરા-મોહનું મૂર્તિમંત સ્વરૂપ... કેટલાક મુશાયરામાં ‘મરીઝ’ને મક્તૂઆની પહેલી પંક્તિ પર મળેલી દાદથી અતિપ્રસન્ન થઈને બીજી પંક્તિ બીજા કોઈ મક્તૂઆની બોલતા મહેસૂસ કર્યા છે, કારણ કે પોડિયમ પર નિર્બળ આંગળીઓ ભાવાવેશમાં પટકી હોય એટલે પાનું બદલાઈ ગયું હોય!!!

તો ‘મરીઝ’ની અતિસંપન્ન ગઝલ મારી પોતાની ૫૦ વર્ષની સ્ટેજ કારકિર્દી દરમ્યાન અનેકાનેક વાર

‘મરીઝ’ને અર્પણ
અહીં ઘૂંટડાની જ તસ્બી જપાતી, નમાઝો અને પ્રાર્થના ટાંગી દારે
કુકાનો ભૂલી જાય, જોડી સ્વયમ્ને પરમથી, નશીલી ક્ષણોને પ્રસારે
શિશુવયમાં જે એક મૂર્તિ ઘડી’તી, યુવાનીમાં જાણ્યું એ અદલ તમે છો!
તમે આ ભવે તો અમારા થયા નહીં, ફરી જન્મ લેવાનું બનશે અમારે
ગણિતો કર્યાં સાવ ખોટાં સદંતર, કદી એષણઓ ન ખૂટી ખરેખર
બહુ તંતો આપ્યા કર્યું જિંદગીભર, હંમેશાંનું માગ્યા કર્યું મેં વધારે
ક્ષિતિજેથી સોનેરી કેડી બિછાવીને દરિયા ઉપર, સૂર્ય જ્યાં સ્ટેજ અટક્યો;
ભરી ડગ અને હું તો પહોંચી ગયો છું, બધા દેખનારા ઊભા છે કિનારે
હવા ના પ્રવેશી શકે એક ચપટીય, ચોમેરથી બંધ છે સૌ દીવાલો
મરણ પામવું છે જરૂરી, પરંતુ વગર શ્વાસે જીવી શકે એ પધારે

હવા ના પ્રવેશી શકે એક ચપટીય, ચોમેરથી બંધ છે સૌ દીવાલો
મરણ પામવું છે જરૂરી, પરંતુ વગર શ્વાસે જીવી શકે એ પધારે

યાહી ચેપ્લીનને સાડા ત્રણ વરસની ઉંમરે સ્ટેજ

ઉપર એની પોતાની ખાંસીથી પીડાઈને અંદર જતી રહેલી માની મિમિકી કરવા બદલ પ્રેક્ષકો તરફથી ૧૮૯૫ની આસપાસ થિયેટરમાં ૧ ડોલર અને ૬૮ સેન્ટ મળે છે, એ રાતે ચાર્લી ચેપ્લીન લખે છે: ‘મેં એક આખા ડોલરનો ચહેરો જિંદગીમાં પહેલી વાર જોયો. ક્યારેક વિષમતાના ભગવાનો પોતાની રમતથી થાકી જાય છે અને સહેજ દયા દેખાડી દે છે.’ ચાર્લીચેપ્લીનથી વધુ કોઈ યોગ્ય હોય આ ભવ્ય મિનીસિરિયલના અંત માટે તો મને બતાવશો મારા મિત્ર!

ચાર્લી ચેપ્લીનને અર્પણ
બસ હવે મરવા વગર બીજો કોઈ રસ્તો નથી
પ્રાણ છે આદી તમારો, કેં બીજું શ્વસતો નથી

સૌથી સારો દોસ્ત દુનિયામાં છે મારો, આયનો એની સામે હું રડું છું ત્યારે એ હસતો નથી

સૌમ્યતા? પુખ્તાઈ? ભલમનસાઈ? કે નિર્વિર્યતા ? હું હવે સામા વહેણે ક્યાંય ધસમસતો નથી

હોય તું મોજૂદ અહીં અસ્તિત્વના હર અંશમાં
જૂજ લોકોના હૃદયમાં કેમ તું વસતો નથી ?

ખૂબ મોંઘા મૂલ ચુકવતો રડું છું આંસુના
હું ખરીફું યાદ ત્યારે ભાવને કસતો નથી.

આજે આટલુંજ...

સન્ડે ધારાવાહિક

અનિલ રાવલ

feedback@bombaysamachar.com

‘હું ઘરે આવું છું.’ નિર્મલે ન્યુ જર્સીથી પવિત્રાના મોબાઇલ પર ફોન કરીને કહ્યું. સાંભળીને પવિત્રાના ચહેરા પર અનેરી ચમક આવી ગઇ, એનું મન આનંદથી ઉછળી ઊઠ્યું, મોબાઇલ પર હાથ દાબીને મોટેથી બોલી: ‘નિર્મલ આવે છે. મમ્મીજી, પપ્પાજી, કિની’.

નિર્મલના પિતા દર્શનભાઈ ઉતાવળી ચાલે નિર્મલની મમ્મી અર્ચનાબેનને ખુશીના સમાચાર આપવા અંદરની રૂમમાં દોડી ગયા. અર્ચનાબેનનું ધ્યાન પૂજામાં હતું. ‘સાંભળ, નિર્મલ આવે છે. એનો ફોન છે.’

આઠેક વર્ષની કિની બોલી ઊઠી: ‘ડેડી આવે છે વાઉ, મમ્મી મને ફોન આપજે....મારે વાત કરવી છે.’ અર્ચનાબેને થોડી ક્ષણો પછી નિર્મલના પપ્પાની સામે જોયું પછી ઘરમાં જ નાનકડાં મંદિરમાં બિરાજેલા શ્રીજીની મૂર્તિ સામે જોઇને બોલ્યાં: ‘શ્રીજીની કૃપા.’ એટલું બોલીને ઊભા થયાં ને હાથમાં ધૂપદાની લઇને ઘરના બધા ખુણે ફરવા લાગ્યાં. એમની પાછળ પાછળ દર્શનભાઇ ચાલવા લાગ્યા. બન્ને બહારની રૂમમાં આવ્યાં ત્યારે હજી પવિત્રાની વાત ચાલુ જ હતી.

બન્નેને જોઇને પવિત્રા કહેવા લાગી: ‘નિર્મલની ટિકિટ કન્ફર્મ થઇ ગઇ છે. પ્લેનમાં બેસતા પહેલાં ફોન કરશે.’

‘મમ્મી, મારે વાત કરવી છે ડેડી સાથે...’ કિનીએ મોબાઇલ રીતસર આંચકી લીધી.

‘ડેડી, અમેરિકાથી મારે માટે શું ગિફ્ટ લાવશો?’ કિનીએ એના સ્વાર્થની વાત કરી.

‘સર....પ્રા....ઇ...ઝ....’ નિર્મલે હંમેશની જેમ ગિફ્ટની વાત સરપેન્સ રાખી. એ કાયમ આ રીતે જ કિનીને કહેતો અને છેલ્લે સુધી ગિફ્ટ શું છે એનું રહસ્ય જાળવી રાખતો.

‘ઓહ નોડેડી, નો મોર સરપ્રાઇઝ, હમણાં જ કહી દોને પ્લી....ઝ.’ કિનીએ પણ હંમેશની જેમ વહાલભરી જીદ બતાવી. નિર્મલ પહેલીવાર વિદેશ ગયો હતો એટલે આ વખતે કિનીને ડેડી પાસેથી કોઇ મોટી ગિફ્ટની આશા હતી. બાપ-દીકરીની વાત ચાલુ હતી એ દરમિયાન પવિત્રાએ કહ્યું: ‘નિર્મલે તમને લોકોને બિલકુલ ચિંતા નહીં કરવાનું કહ્યું છે.’ નિર્મલના મમ્મીએ એક ખુણામાં ધૂપદાની મૂકી અને આખાય ઘરમાં નિર્મલના આવવાના સમાચારની સુગંધ પ્રસરી ગઇ.

‘મમ્મી, આપણે ડેડીને લેવા માટે એરપોર્ટ જઇશું...’ કિનીની વાતથી આખા ઘરમાં સન્નાટો છવાઇ ગયો. બધા એકબીજાની સામે જોવા માંડ્યા. પોતે બોલેવામાં કંઇક ગરબઝ કરી હોવાનું લાગતા કિની દાદા પાસે દોડી ગઇ.

‘કીનુ બેટા, લોકડાઉન છેને...! આપણે ડેડીને લેવા કેમ જઇ શકીએ? તું પણ ડેડીને સરપ્રાઇઝ આપજે...શું સરપ્રાઇઝ આપવી એ નક્કી કરી રાખ.’

દાદી કિનીનું ધ્યાન બીજે દોરવાના પ્રયાસમાં બોલ્યાં. કિની અંદરના રૂમમાં જતી રહી...એને મનાવવા દાદી પણ એની પાછળ પાછળ ગયાં.

‘હશે, થોડી જીદ કરશે, હજી નાની છે.’ પવિત્રા બોલી.

‘લોકડાઉન શું છે એ સમજે છે....નીચે રમવા જવાની જીદ ક્યાં કરે છે?’ દાદાજી પૌત્રીની સમજદારી પર પોરસાઇને બોલ્યા.

‘એટલું સારું છે કે નિર્મલની માને અમેરિકામાં કોરોનાની હાલત વિશે ખબર નથી.’ દર્શનભાઇએ પવિત્રાને આજુબાજુ કોઇ નથી એની ખાતરી કરતાં કહ્યું.

નિર્મલની મમ્મીનું હૃદય નબળું, આ બધું સહન કરવાની સ્થિતિમાં નહીં. એટલે સસરા અને વહુએ અમેરિકામાં અને ખાસ કરીને નિર્મલ જ્યાં એ ન્યુ જર્સીમાં કોરોનાના વધી ગયેલા આંકડાની વાત એમનાથી છુપાવીને રાખી હતી. દર્શનભાઇ ટીવીના સમાચાર પણ એમના દેખતા ન જુએ. લોકડાઉનમાં છાપાં ઘરે આવતા બંધ થઇ

થીજી ગયેલી પળમાં ફક્ડતા
જીવની રોમાંચક કથા

ગયેલા એ મોટી રાહત હતી, પણ અર્ચનાબેને બહાર આવતા જ બોમ્બ ફેંક્યો.

‘મારો દીકરો મોતના મુખમાંથી પાછો આવી રહ્યો છે.’ એમના શબ્દોથી સસરા અને વહુની વિસ્ફારિત આંખો એકબીજાની સામે તાકી રહી.

‘હા, મોતના મુખમાંથી. તં કે તારા પપ્પાએ ભલે મને અમેરિકાની કે દુનિયાના દેશોમાં વધી રહેલા કોરોનાના કેસની વાત ન કરી. પણ મને બધી ખબર છે.’ પછી અર્ચનાબેન બુલેટીન વાંચતા હોય એમ બોલવા માંડ્યા. ‘ચીને સળગાવેલી હોળીની લપેટમાં ફ્રાન્સ, રશિયા, જર્મની, ઇટલી સહિતના કેટલાય દેશો આવી ગયા એ બધું હું જાણું છું. ન્યુ જર્સીમાં કેટલા કેસ વધે છે અને કેટલા મરે છે એની પણ મને ખબર છે હો.’

સસરા અને વહુ વિચારમાં પડી ગયાં: ‘આને આટલી બધી ખબર ક્યાંથી પડી.? ઘરમાં કોઇ આ વિશે વાત કરતું નથી, એની સામે ટીવી જોતા નથી, અખબારો આવતાં નથી. લોકડાઉન છે એની ખબર હોય, મુંબઇ અને મહારાષ્ટ્રના આંકડાની ખબર હોય એ ચ સમજી શકાય, પણ અમેરિકા અને દુનિયાભરની એને જાણ છે!’ સસરા-વહુ, બન્ને આશ્ચર્યચકિત થઇ ગયાં.

મમ્મીએ એના હાથમાંનો મોબાઇલ રમાડતા કહ્યું: ‘આ રમકડું છે ને મારી મૂકીમાં. નહીં સમજાયું? મારી ફેન્ડ સરલા અમેરિકામાં રહે છે....કેમ ભૂલી ગયાં? એ મને ત્યાંની રજેરજની માહિતી મોકલે ને હું એને અહીંની.

ટીવી કરતાં ય સચોટ ઠગક ભાતમ્યા.’ પછી પોતે જ ખડખડાટ હસવા લાગ્યાં. સસરા અને વહુ એમને હસતા જોઇને ખડખડાટ હસી પડ્યાં, પણ એમના કાયાપોચા હૃદયની ચિંતા સાથે. બધાને હસતા જોઇને બહાર આવેલી કિની પણ હસવા માંડી. આખું ઘર હાસ્યથી છલકાઇ ગયું.....કોરોનાનું દર્દ વિસરાઇ ગયું....નિર્મલના આવવાની ખુશીથી આખું ઘર હરખાઇ ગયું.

નિર્મલ સમય કરતા વહેલો એરપોર્ટ પર પહોંચી ગયો હતો. એને સામાનની કોઇ ચિંતા ન હતી, કેમ કે તેણે પોતાની સાથે માત્ર લેપટોપ બેગ અને પ્લેનમાં ઉપરના ભાગમાં રહી જાય એવડી બેગ લીધી હતી. સિક્યોરિટી, કસ્ટમ્સ, બોર્ડિંગ પાસ જેવી બધી વિધિ પતાવીને એ પ્લેનમાં બેસવાની રાહ જોતો લોન્જમાં બેઠો હતો.

માણસ એકલો હોય ત્યારે એ મોટાભાગે પોતાની સાથે હોય છે,

પણ અત્યારે નિર્મલ તેના માતા-પિતા, કિનુ અને પત્ની પવિત્રા સાથે હતો. એને સોથી વધુ યાદ પવિત્રાની આવી રહી હતી. ચોદ મહિનાથી વધુ સમયના વિયોગને પૂરો થવાનો યોગ બની ગયો હતો. એની કંપનીએ એની સામે અમેરિકા જવાની ઓફર મૂકી કરી ત્યારે એણે ખુશી ખુશી સ્વીકારી તો લીધી, પણ ખરેખર જવાનો સમય આવ્યો ત્યારે બહુ આકરું લાગ્યું હતું. એ વખતે પવિત્રાએ જ કહ્યું: ‘બે વર્ષને પસાર થતાં વાર નહીં લાગે.’ પણ પછી નિર્મલ અમેરિકા ગયો એના થોડા જ દિવસમાં પવિત્રાએ એને ફોન પર કહ્યું હતું: ‘નિર્મલ, નથી ગમતું તારા વિના....તારા વિના દિવસો તો શું એક ક્ષણ પસાર નથી થતો.’ નિર્મલને બધું યાદ આવી રહ્યું હતું.

‘પવિત્રા...કોરોનાએ આપણી ફેવરમાં સંજોગો બદલી નાખ્યા છે, થેન્ક્સ ટુ કોરોના થોડો વહેલો ઘરે પહોંચીશ.’ વિચારોમાં ડૂબેલો નિર્મલ મનોમન પવિત્રા સાથે વાત કરી રહ્યો હતો ત્યાં અચાનક મોબાઇલ રણક્યો. મોબાઇલ સ્ક્રીન પર જોયું તો પવિત્રા હતી. નિર્મલનો ચહેરો મલકી ઉઠ્યો.

‘સો વર્ષ જીવીશ.’
‘કેમ કેમ?’ નિર્મલ પોતાને યાદ કરતો હોવાનું સમજી ગઇ હોવા છતાં પવિત્રાએ પૂછ્યું.
‘તને મિસ કરું છું.’
દુનિયાની કઇ પત્ની....કઇ પ્રેમિકાને આ વાત સાંભળવી ન ગમે? એમાં ય પવિત્રા સૌ પ્રથમ નિર્મલની પ્રેમિકા હતી, પછી પત્ની બની અને હવે એ નિર્મલની પત્ની અને સખી....બન્ને ભૂમિકા ભજવતી હતી.

‘આટલી રાહ જોઇ, થોડી વધુ...’ પવિત્રાએ ખૂબ જ ધીમા અવાજે...નિર્મલના કાનમાં કહેતી હોય એમ કહ્યું.
‘ક્યાં પહોંચ્યો?’ એના અવાજમાં મિલન માટેની અધીરાઇ હતી. ‘તારા દિલ સુધી...’ નિર્મલ નટખટ બની ગયો.
‘તું પણ મારા જેવી ભાષા બોલવા લાગ્યો’ પવિત્રા આનો કોઇ રોમેન્ટિક જવાબ આપવા જતી હતી, પણ રૂમમાં કોઇ આવતું હોવાનો અણસાર મળતાં એણે વાતનો ટ્રેક બદલ્યો.

‘એરપોર્ટથી તને ઘર સુધી લાવતા રસ્તાઓ જોજે....આટલું સુમસામ મુંબઈ શહેર, આટલું ભેંકાર નગર, તં ક્યારેય નહીં જોયું હોય. ચોવીસે કલાક ધમધમતું આપણું મુંબઈ બિહામણું બની ગયું છે. સ્મશાનવત્ શબ્દ બહુ ઝાંખો લાગે એવું વરવું રૂપ ધારણ કરીને બેઠું છે. મોઢાં પર મારક પહેરીને ફરતા માણસોની આંખોમાં ભય નગતગે છે, લોકો ફફડે છે. કોઇને સ્પર્શ કરતા રહે છે.’

નિર્મલ ભૂતિયા બની ગયેલા મુંબઇ શહેરનું વર્ણન સાંભળીને બોલ્યો: ‘તારે તારા મેગેઝિનમાં આવું બધું લખવું જોઇએ.’

‘હા લખીશ, જરૂર લખીશ. પહેલાં તો તું....મેં લખેલી કવિતા વોટ્સ એપ કરું છું એ વાંચ.’

‘ઑકે, પણ અમેરિકાથી મુંબઇ સુધી ચાલે એટલી લાંબી મોકલતી નહીં.’ નિર્મલ હસી

પડ્યો.

નિર્મલે પવિત્રાએ મોકલેલી કવિતા વાંચવી શરૂ કરી.
આ શહેરનો સ્વાસ ફફડે છે..
ચહેરે ચહેરે મારક મ્હોરે છે
જરૂરી નથી અમંગળ જ થાય
જ્યારે પણ તારી આંખ ફરકે છે..
અહીં કાફલા જેવું કંઇ નથી ‘પવિત્રા’
એકલો માણસ ટોળે વળે છે!..
કવિતા વાંચીને નિર્મલથી વાહ વાહ મોટેથી બોલાઇ ગયું. કોઇએ જોયું તો નથી એની ખાતરી કરવા આસપાસ જોયું. એને પવિત્રાને પહેલીવાર મળેલી એ વાત યાદ આવી ગઇ. પવિત્રા સાથેની પહેલી મુલાકાતને એ કાયમ ‘પવિત્ર’ મુલાકાત કહેતો. એ કાયમ આ વાક્યથી

ફોકસ

આર.સી.શર્મા

feedback@bombaysamachar.com

પુરીમાં ભગવાન જગન્નાથની રથયાત્રા એકમાત્ર વિશાળ આયોજન નથી, આ ભારતીય આધ્યાત્મિક ચેતના અને સાંસ્કૃતિક વિરાસતનું જીવંત પ્રતીક છે. આને ભગવાન જગન્નાથ અને તેમના મોટા ભાઈ બલભદ્ર અને બહેન સુભદ્રાની વાર્ષિક યાત્રાના રૂપમાં ઓળખાય છે ઓડિસાના પુરી શહેરમાં થવાવાળી આ રથયાત્રા આજે પૂરી દુનિયામાં ભારતની આધ્યાત્મિક જાગૃતિનો પર્યાય છે. આ રથ યાત્રામાં ત્રણ દેવતાઓને રથમાં બેસાડીને શ્રીમંદિર એટલે પુરીમાં જગન્નાથ મંદિરથી ગુંડિયા મંદિર (કે જે તેમની માસીનું ઘર છે) લાવવામાં આવે છે. આ યાત્રા આધ્યાત્મિક રીતે આત્માની ઈશ્વર પ્રત્યેની યાત્રાને દર્શાવે છે. આ વિવિધસર યાત્રામાં થોડા ઘણા સંકેતિક ધાર્મિક અર્થ છુપાયેલા છે એટલે કે આ યાત્રાનો સંકેત છે ઈશ્વર સાક્ષાત્કારનું પ્રતીક છે, કારણકે, શ્રીમંદિર એટલે

જગન્નાથ મંદિરમાં બિન હિંદુ લોકોને પ્રવેશની મંજૂરી નથી, તેથી જ ભગવાન જગન્નાથ પોતાના મોટા ભાઈ બલભદ્ર અને બહેન સુભદ્રાની સાથે મંદિરની બહાર આવી બધાં જ

ભક્તોને દર્શન આપે છે. આ ઈશ્વરના લોકમાં નહીં પરંતુ ભક્તોના લોકમાં અવતરવાનું પ્રતીક છે. આ યાત્રા ભક્તિ પર આધારિત છે, જેમાં જાતિ, વર્ગ,લિંગ, ભાષા પર કોઈ પણ પ્રકારનો

ભેદભાવ નથી હોતો. સર્વેને ભગવાનની સમીપ જવાનો અવસર મળે છે. ભગવાન જગન્નાથ ધ્યાન અમે ધર્મના પ્રતીક છે, તેમના મોટા ભાઈ બલભદ્ર શક્તિનું પ્રતીક છે અને બહેન સુભદ્રા ક્રુણાનો પર્યાય છે. આ ત્રણેયની એક સાથે કરેલી યાત્રા જીવનના સંતુલનને દર્શાવે છે.

આ યાત્રા સાથે થોડી પૌરાણિક કથાઓ પણ જોડાયેલી છે. સ્કંદપુરાણ, બ્રહ્મ પુરાણ અને પદ્મપુરાણમાં ભગવાન જગન્નાથ કેવી રીતે પ્રકટ થયા અને તેમની રથયાત્રાનું વર્ણન મળે છે. કથાને અનુસાર ભગવાન જગન્નાથ એટલે કે, કૃષ્ણ જ્યારે પૃથ્વીથી પોતાના ધામ પાછા ફરી રહ્યા હતા ત્યારે તેમના શરીરના અવશેષો એટલે કે ખાસ કરીને તેમના હાડકા કે જેમને (નીલ કાષ્ઠવ) કહેવાય છે, તેને સમુદ્રમાં પ્રવાહિત કરવામાં આવ્યાં હતાં. આ અવશેષો એક લાકડીના રૂપમાં પાછા આવ્યા અને પુરીના રાજા

ઈર્દ્રકુંભને સપનામાં આદેશ મળ્યો કે આ લાકડેથી ભગવાન જગન્નાથ, બલભદ્ર અને સુભદ્રાની મૂર્તિઓ બનાવવામાં આવે. આ મૂર્તિઓને જ દર વર્ષે રથમાં બેસાડીને યાત્રા કરાવવામાં આવે છે. ગુંડિયા યાત્રા આ વાતનું પ્રતીક છે કે ભગવાન પોતાના જન્મસ્થાન એટલે કે, ગુંડિયા મંદિર જાય છે. આ કૃષ્ણના મથુરાથી દારકા જવાના પ્રસંગથી પણ જોડાયેલું છે.

પુરીની રથ યાત્રા સેંકડો વર્ષોથી થઈ રહી છે, પરંતુ છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં આ કાર્યક્રમ દુનિયાના સૌથી ભવ્ય ધાર્મિક અને આધ્યાત્મિક આયોજનમાં બદલાઈ ગયો છે અને એમાં મીડિયા તથા ડિજિટલ પ્રસારણનો મહત્ત્વનો હિસ્સો છે. આમ તો ચેનલોની ભરમાર પછી જગન્નાથ રથયાત્રાનું પુરી દુનિયામાં લાઈવ પ્રસારણ બતાવવામાં આવે છે. આના આકર્ષણનું એક મોટું કારણ એ પણ છે કે, આ ધાર્મિક યાત્રા જટિલ ધાર્મિક વિધિઓથી દૂર છે અથવા તો આ યાત્રા માત્ર શ્રદ્ધધારી જોડાયેલી છે. તેથી જ તે યુવાનોને ઓછી આકર્ષિત કરે છે. આ યાત્રાનું યાંત્રિકીકરણ પણ લોકપ્રિયતા વધારે છે કારણકે, દુનિયામાં બીજી કોઈ આવી ધાર્મિક યાત્રા હોતી જ નથી, જેમાં વિકલાંગો, રોગીઓ અને

ભિખારીઓ ભાગીદાર હોય છે. બધા જ લોકો મળી ભગવાન જગન્નાથ, બલભદ્ર અને સુભદ્રાનો રથ ખેંચે છે જેથી તેમને પુણ્ય પ્રાપ્ત થાય. આવી સમાવેશિકતા દુનિયાના ક્રોઈ પણ ધાર્મિક, સાંસ્કૃતિક આયોજનમાં જોવા મળતી નથી. જો આ યાત્રા માટે પાછલા બે દસકાથી જખરદસ્ત કેઝ વધ્યો હોય તો આનો શ્રેય ઈટરનેશનલ સોસાયટી ફોર કૃષ્ણ કોનશિયઝનેસ એટલે કે ઈસકોનનું પણ જખરદસ્ત યોગદાન છે. બ્રિટન, અમેરિકા, રશિયા, ઓસ્ટ્રેલિયા, દક્ષિણ આફ્રિકા સહિત દુનિયાના સોથી પણ વધુ શહેરોમાં પણ આ રથયાત્રા ફેસ્ટિવલ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે. દુનિયામાં દૂર દૂર વસેલા ભારતીયો તો આ રથને ખેંચે જ છે પરંતુ

લાખો વિદેશીઓ પણ આ ઉલ્લાસપૂર્ણ, શક્તિમય ફેસ્ટિવલના આકર્ષણથી બચી નથી શકતાં. રથયાત્રા, યોગ અને આયુર્વેદ આ ત્રણેય વસ્તુઓ ભારતનાં એવાં શક્તો છે કે જે કોઈપણ હાઈ ટેકનોલોજીથી ઓછી નથી. એટલે જ પુરીની રથયાત્રા માત્ર ધાર્મિક ગતિવિધિ જ નહીં પરંતુ ભારતના સંસ્કૃતિ પ્રભાવની કથા છે.

મોર્નિંગ મ્યૂસિંગ

રાજ ગોસ્વામી

feedback@bombaysamachar.com

કોઈ પણ સાર્વજનિક મુદ્દાને બહેતર રીતે સમજવા માટે અને તેનું સમાધાન શોધવા માટે તેનો ડેટા-એટલે કે તેની બુનિયાદી માહિતી અને તથ્યાત્મક ઓંકડા મહત્વના હોય છે. વહીવટમાં સુધાર આ ડેટાના આધારે થાય છે. ડેટા જ નહિતના પત્રકારત્વનો જ હિસ્સો છે. ‘ઇન્ડિયાસ્પેન્ડ’ નામનું એક સંગઠન વિવિધ ક્ષેત્રોના ડેટા ઉપલબ્ધ કરાવીને જનહિતમાં જાગૃતિ ફેલાવાનું કામ કરે છે. તે એક મુંબઈથી કામ કરતું ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ છે. તમને કોઈ પણ વિષયની તથ્યાત્મક સમજ મેળવવી હોય તો તેની વેબસાઈટ પર મુલાકાત લેવા જેવી છે.

આ ‘ઇન્ડિયાસ્પેન્ડ’ તરફથી થોડાં વર્ષ પહેલાં સૂચનાના અધિકાર (આરટીઆઈ) હેઠળ અરજી કરીને સરકાર પાસે એવી માહિતી માગવામાં આવી હતી કે ભારત તેની સાર્વજનિક લાઈબ્રેરીઓ ચલાવવા માટે અને તેમાં સુધાર કરવા માટે કેટલા રૂપિયા ખર્ચે છે. ભારત સરકારના સાંસ્કૃતિક મંત્રાલય અનુસાર દેશમાં આજે ૫૪,૮૫૬ સાર્વજનિક લાઈબ્રેરી છે.

દેખીતી રીતે જ તેને ચલાવવા અને દેખભાળ કરવા માટેનું એક અલાયદું તંત્ર હશે. અને તો તેનું એક આર્થિક માળખું પણ હશે એવું આપણે માની લઈએ એ સહજ છે, પરંતુ આશ્ચર્યની વાત એ છે કે ‘ઇન્ડિયાસ્પેન્ડ’ ને એવો કોઈ સત્તાવાર દસ્તાવેજ ન મળ્યો, જે સાર્વજનિક લાઈબ્રેરીઓ પાછળ પ્રતિ વ્યક્તિ ખર્ચ આપી શકે. તેની આરટીઆઈ અરજીને સાંસ્કૃતિક મંત્રાલય તરફથી અલગ અલગ લાઈબ્રેરીઓ તરફ રવાના કરવામાં આવી- જેમ કે કલકત્તાની નેશનલ લાઈબ્રેરી, દિલ્હી પબ્લિક લાઈબ્રેરી અને કલકત્તાની રાજા રામમોહન રોય લાયબ્રેરી. ત્યાંથી પણ કોઈ માહિતી ન મળી. અમુક લાઈબ્રેરીઓએ તેમના વ્યક્તિગત ખર્ચની વિગતો

ઉપલબ્ધ કરાવી, પણ રાષ્ટ્રીય સ્તરે દર વર્ષે લાઈબ્રેરીઓ પાછળ કેટલો ખર્ચ થાય છે એની કોઈ સ્પષ્ટતા નથી. આનો અર્થ એ થયો કે ભારતમાં સાર્વજનિક લાઈબ્રેરીઓને જીવંત રાખવા માટે કોઈ કેન્દ્રીય ચેક્સ એન્ડ બેલેન્સ નથી. સાંસ્કૃતિક મંત્રાલય તેને આર્થિક સહાયતા પૂરી પાડે છે, પરંતુ તે ફંડનો વહીવટ કરતું નથી.

સરકારી ઉપેક્ષા તો છે જ, તેની સાથે ડિજિટલ વાંચનના વધતા ચલણના પગલે ભારતમાં લાઈબ્રેરીઓની સંસ્કૃતિ મરણપથારીએ છે. જે લાઈબ્રેરીઓ પોતાની રીતે સ્વાસ લઇ રહી છે ત્યાં પણ પુસ્તકોની દેખરેખ ઉત્સાહવર્ધક નથી. લાઈબ્રેરીઓની સાફસફાઈ થતી નથી, તેની સાથન-

સુવિધાઓ ગરીબ છે, ત્યાં કામ કરતા લોકોના પગાર મામૂલી હોય છે, વાચકો આવતા નથી એટલે તેને સરસ રીતે ચલાવવાનો જુસ્સો નથી.

બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો ભારતમાં જાહેર સાર્વજનિક લાઈબ્રેરીઓને એક સુત્રમાં બાંધી રાખે તેવી કોઈ વહીવટી વ્યવસ્થા નથી. રાજ્ય સરકારો તેમની સ્થાનિક વહીવટી સંસ્થાઓ, જેમ કે શહેર નિગમો અથવા ગ્રામ પરિષદોના કરમાંથી સાર્વજનિક લાઈબ્રેરીઓ ચલાવે છે.

‘ઇન્ડિયાસ્પેન્ડ’ લખે છે કે ભારતના ૨૯ રાજ્ય અને સાત કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશમાંથી ૧૯ રાજ્યોએ રાજ્ય પુસ્તકાલય કાયદો પસાર કર્યો છે, જેમાંથી માત્ર પાંચ રાજ્યમાં લાઈબ્રેરી સેસ અથવા કર

વસૂલવાની જોગવાઈ છે.

આધુનિક ભારતમાં લાઈબ્રેરીઓનો વિકાસ અપેક્ષા મુજબ નથી થઈ રહ્યો. દેશ ગુલામીની જાળમાં ફસાયેલો હતો. આ કારણે, લાઈબ્રેરીઓને વધુ ધ્યાન મળ્યું ન હતું અને લાઈબ્રેરીઓ રાષ્ટ્રીય સ્તરનો દરજ્જો મેળવી ન શકી. ૧૮૮૨માં મુંબઈ રાજ્યમાં, ૧૮૯૦માં કર્ણાટકમાં અને ૧૯૧૦ની આસપાસ વોઢરા રાજ્યમાં લાઈબ્રેરીઓ તરફ ધ્યાન આપવામાં આવ્યું હતું. તેવી જ રીતે, લાઈબ્રેરીઓના વિકાસ માટે ૧૯૨૪માં બેલગામ, ૧૯૨૭માં મદ્રાસ રાજ્ય અને ૧૯૨૯માં કર્ણાટકના ધારવાડમાં લાઈબ્રેરી સંગઠનોની બેઠકો યોજાઈ હતી. ભારતમાં લાઈબ્રેરી વિજ્ઞાનના પિતા તરીકે ઓળખાતા ડો. એસ. આર. રંગનાથનનાં પ્રયાસોથી ૧૯૩૩માં મદ્રાસ વિધાનસભામાં લાઈબ્રેરી કાયદો પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. આ સમયગાળા દરમિયાન લાઈબ્રેરીઓ વિજ્ઞાન પર વીસ પુસ્તકો પણ પ્રકાશિત થયા હતા.

વોઢરા રાજ્યના ભૂતપૂર્વ શાસક સર સયાજીરાવ ગાયકવાડે એમના રાજ્યમાં વાંચન પ્રવૃત્તિઓને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ૧૯૧૦માં એક અલગ લાઈબ્રેરી વિભાગની સ્થાપના કરી હતી. તે જ વર્ષે વોઢરામાં ગુજરાતનું સૌથી મોટું કેન્દ્રીય પુસ્તકાલય સ્થાપવામાં આવ્યું હતું. ૧૯૪૭ સુધીમાં વોઢરા રાજ્યમાં આશરે ૨,૩૦૦ લાઈબ્રેરી હતી. ૧૯૧૧માં વડનગરમાં અને પછીનાં વર્ષોમાં અમરેલી, નવસારી, કડી, ઓખા, ડભોઈ, શિનોર, વિસનગર, વરણામા, પલાણા, વસો, ધર્મજ, ઉંઝા, વાઘોડિયા, બિલીમોરા, મહેસાણા, વ્યારા, વિજાપુર, સોજિત્રા, કરનાલી, કરજણ, સંખેડામાં લાઈબ્રેરીઓ બનાવવવામાં આવી હતી. ૧૯૨૫માં વોઢરા રાજ્યમાં ૪ પ્રાંતીય લાઈબ્રેરીઓ, ૪૩૩ નગર

લાઈબ્રેરીઓ, ૬૧૮ જાહેર લાઈબ્રેરીઓ, ૮૭ વાંચન ખંડો અને ૮૪ મોટી લાઈબ્રેરીઓ હતી.

ભારતમાં સાર્વજનિક લાઈબ્રેરીઓ માટેનો કાનૂન છેક ૧૯૪૮માં બન્યો હતો. તે પહેલાં ગાયકવાડ જેવા રાજા-મહારાજાઓ, અમુક બ્રિટિશ અધિકારીઓ અને ભારતીય વિદ્વાનો વ્યક્તિગત સ્તરે લોકોમાં વાંચનનો પ્રેમ જગાડવા માટે મહેનત કરતા હતા. દેશમાં આઝાદીની ચળવળની લગોલગ અને તે પહેલાં એક સામાજિક ચળવળ શરૂ થઇ હતી. તેનો ઉદ્દેશ્ય ભારતમાં સમાજને અજ્ઞાન અને નિરક્ષરતા દૂર કરવાનો હતો, જેથી બ્રિટિશ રાજ સામે જાગૃતિ આવે. પુસ્તકોના વાંચનને આ દરમિયાન જ ધક્કો લાગ્યો હતો, પરંતુ આઝાદી મળી ગઈ અને દેશને આર્થિક રીતે સદ્ગર બનાવાની પ્રાથમિકતા આવી તેમાં લાઈબ્રેરીઓ તરફથી ધ્યાન ભટકી ગયું.

૨૦૧૧ની થયેલી વસતિ ગણતરી અનુસાર, ભારતમાં શહેરી ક્ષેત્રોમાં માત્ર ૪,૫૮૦ લાઈબ્રેરીઓ છે, જે અંદાજે ૩૭ કરોડ લોકોને પુસ્તકોની સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવે છે. જો કે એ સર્વમાં તે લાઈબ્રેરીઓ કેવી રિશ્તિમાં છે અને તે શું સેવા પૂરી પાડે છે તેની વિગતો નહોતી. એક માહિતી અનુસાર, અમેરિકા સાર્વજનિક લાઈબ્રેરીઓ પાછળ પ્રતિ વ્યક્તિ ૩૬ ડોલર ખર્ચે છે, ભારતમાં માત્ર ૭ પૈસા ખર્ચાયે છે.!

આનો બીજો એક ગેરફાયદો એ થયો છે કે વિદ્યાર્થીઓને ભણવા માટે, અભ્યાસ કરવા માટે સ્કૂલ-કોલેજ સિવાય બીજી જગ્યાઓ ઉપલબ્ધ નથી. પશ્ચિમમાં (અને જૂના જમાનામાં ભારતમાં પણ) છોકરાઓ ભણવા માટે લાઈબ્રેરીઓનો ઉપયોગ કરતા હતા. એક તો સમયની અનુકૂળતા હોય, ત્યાં વિશાળ સંદર્ભો ઉપલબ્ધ હોય અને સુવિધાઓ હોય.એ વાંચનાલય સ્ટડી સેન્ટરની ગરજ સારતી હતી, પરંતુ સરકારની ઉપેક્ષાના કારણે એવી જગ્યાઓ હવે સીમિત થઇ ગઈ છે અથવા પ્રતિકૂળ બની ગઈ છે. આજે એક શહેરમાં જેટલા કોચિંગ ક્લાસ છે, તેનાથી પણ અડધી સાર્વજનિક લાઈબ્રેરીઓ હોત તો?!

ઈકો-સ્પેશિયલ

જયેશ ચિતલિયા

feedback@bombaysamachar.com

તાજેતરમાં શેરબજારમાં અને ફાઇનાન્સિયલ માર્કેટમાં એક ઘટના ચર્ચાનો વિષય બની છે. નિયમન સંસ્થા ‘સેબી’ (Securities and Exchange Board of India) એ ગ્લોબલ ટ્રેડિંગ કંપની ‘જેન સ્ટ્રીટ (JANE STREET) ટ્રેડિંગ’ અને તેની સાથે સંબંધિત ત્રણ કંપની વિરુદ્ધ પગલાં લીધાં એ વાત ચર્ચાનો વિષય બની છે.

આ મુદ્દો ડેરિવેટિવ્ઝ માર્કેટ માટે સંબંધિત છે. ઝટપટ કમાણી માટે ડેરિવેટિવ્ઝ માર્કેટમાં-ખાસ કરીને ઓપ્શન્સ ટ્રેડિંગમાં ઝંપલાવતા નાના રોકાણકારો માટે આ ઘટના એક ગંભીર સબક સમાન પણ છે.

આ સંદર્ભમાં ઈકોનોમી-માર્કેટ એક્સપર્ટ નીલેશ શાહના મંતવ્યો સમજવા જેવાં છે.

ભારતીય ડેરિવેટિવ્ઝ માર્કેટમાં ચાલતા સફા સામે આમ તો ઘણાં સવાલ તાજેતરમાં થઈ રહ્યા છે. આ સફાકીય પ્રવૃત્તિ સામે ખુદ નિયમનતંત્ર ‘સેબી’ને પાસ ચલાવ છે. હાલ તો ‘જેન સ્ટ્રીટ’ કરેલા સોદાઓ બદલ ‘સેબી’એ તેને ભારતીય શેરબજારમાં કામકાજ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકી દીધો છે.. આ કંપનીઓ ડેરિવેટિવ્ઝ માર્કેટ અર્થાત ફ્યુચર્સ-ઓપ્શન્સ માર્કેટમાં કથિત રમત દ્વારા માર્કેટમાં મેનિપ્યુલેશન કરતી હોવાનો આરોપ ‘સેબી’એ તેના ઈન્ટરિમ ઓર્ડરમાં મૂક્યો છે. એટલું જ નહીં, ‘સેબી’એ આ કંપનીઓના ૪૮૪૩ કરોડ રૂપિયાથી વધુ રકમના કથિત ગેરકાનૂની નફાને પણ કબ્જામાં લીધો છે. એના બેંક એકાઉન્ટસને પણ ડેબિટ માટે ફ્રીઝ કરવાનો આદેશ અપાયો છે.

(જોકે, છેલ્લાં સમાચાર અનુસાર: સેબીના પ્રતિબંધના ઓર્ડર સામે જેન સ્ટ્રીટ અપીલ કરવાની તૈયારીમાં છે, જેનની દલીલ છે કે અમે કરેલા સોદા એ નિયમિત માર્કેટ પ્રવૃત્તિ છે, અમે કશું

જ કંઈ ગેરકાનૂની કર્યું નથી.)

આ કેસનો અહીં ઉલ્લેખ કરવાનો ઉદ્દેશ એ જ છે કે રોકાણકારો કઈ કઈ રીતે માર્કેટમાં ગેરમાર્ગે દોરાય છે અને નાણાં ગુમાવે છે તેમ જ માર્કેટ પણ કઈ રીતે તેનો ભોગ બને છે. ‘સેબી’ એ પણ આવી ઘણી બાબત પર ધ્યાન આપવા સાથે સમયસર અને સમય પહેલાં પણ એકશન લેવાની જરૂર છે. યાદ રહે, ઓપ્શન્સ-ફ્યુચર્સના સોદા નાના, બિનઅનુભવી અને અજ્ઞાન રોકાણકાર વર્ગ માટે ભયંકર જોખમી છે, જેની ચેતવણી ખુદ સ્ટોક એક્સચેન્જસ અને નિયમનકાર ‘સેબી’ પણ અવારનવાર આપતા રહ્યા છે. ‘સેબી’ એ તો વારંવાર કહ્યું છે કે ડેરિવેટિવ્ઝ

ચાલો, ભારતની ચાની અંતિમ દુકાને જઈએ...

ઈન્ડિયાઝ લાસ્ટ ટી શોપ તરીકે ઓળખાય છે. માત્ર આ વિશિષ્ટ ઓળખને કારણે મેથી ઑક્ટોબર વચ્ચે પર્યટકોના ટોળેટોળા અહીંની ચા માણે છે, ને એનાથી વધુ આનંદ અનુભવે છે ત્યાં ચાના કપ અને દુકાનના પાટિયા સાથે ફોટો પડાવવામાં.

માણા ગામ અનન્ય પૌરાણિક મહત્ત્વ પણ ધરાવે છે. હડકોતમાં ગામની આસપાસ મહાભારતના નિશાનો-માન્યતા મળી રહે છે. પાંડવો સ્વર્ગ યાત્રાના પ્રયાણ વખતે માણા ગામથી પસાર થયાનું મનાય છે. બદ્રીનાથ ધામથી અંદાજે ત્રણ કિલોમીટરના અંતરે ગુપ્ત ગંગા અને અલકનંદાના સંગમ પર ભારત-તિબેટ સીમા પર આવેલું અંતિમ

ગામ છે માણા. બદ્રીનાથના દર્શનાર્થે જતા શ્રદ્ધાળુઓ માણા અચૂક જાય, કારણકે ગામની આસપાસ ગણેશ ગુફા, સરસ્વતી મંદિર, ભીમપુલ, વસુધારા અને વ્યાસ ગુફા જેવાં જોવાલાયક સ્થળો છે. અહીં મોટા પ્રમાણમાં ભોજપત્ર પણ છે, જેના પર મહાપુરુષોએ ગ્રંથની રચના કરી હતી.

માણામાં ઠંડી અનહદ પડે એટલે ઘણાં સ્થાનિકો મેથી ઑક્ટોબર મહિના વચ્ચે જ ગામમાં રહે. એ સિવાયના સમયમાં અન્યત્ર એટલે કે નીચે આવેલા ચમોલી જિલ્લાનાં ગામોમાં જતા રહે કારણ કે ગામ બરફથી લગભગ ઢંકાઈ જાય છે.

રસપ્રદ બાબત છે કે અહીંની એકમાત્ર ઈન્ટર

કોલેજ છ મહિના માણામાં ચાલે, તો બાકીનો સમય ચમોલીમાં ચાલે. હા, એપિલ-મેમાં બરફ ઓગળ્યા બાદ બધા પાછા ફરે ત્યારે લીલોતરી આંખને ઠંડક ને હૃદયને ગદ્ગદ કરી નાખનારી હોય.

માણાની માટી બટાટાની ખેતી માટે એકદમ યોગ્ય ગણાય છે. એમાંથી લોટ બનાવાય છે. હિમાલયમાંથી મળનારી કેટલીક જડીબુટ્ટી માટે પણ માણા ખૂબ જાણીતું છે. ખેતી માટે ગ્રામવાસીઓ પશુપાલન કરતા હતા પણ શિયાળામાં ગાય-બેંસ-બકરીને નીચે લઈ જવામાં અને પાછા લાવવામાં પડતી તકલીફને લીધે પશુપાલનનું પ્રમાણ સતત ઘટી રહ્યું છે.

અહીંની આબોહવાને ધ્યાનમાં રાખીને મોટાભાગના ઘર બે માળના બનાવાય છે. એમાં મહત્તમ ઉપયોગ લાકડાનો થાય છે. અહીં નીચે પશુઓને રખાય અને ઉપરના માળે માણસો રહે.

આ ઘરની રચના એવી રીતે કરાય કે એ ભૂકંપમાં અડીખમ રહી શકે.

આ ગામના ઊંચા પહાડ પર ગુફા છે, જેમાં વ્યાસમુનિ રહેતા હોવાની માન્યતા છે. હાલ આ ગુફામાં મંદિર બનાવાયેલું છે. એમાં વ્યાસમુનિ ઉપરાંત તેમના પુત્રો શુક્રદેવજી અને વલ્લાભાચાર્યની મૂર્તિ છે. અહીં ભગવાન વિષ્ણુની પણ એક પ્રાચીન પ્રતિમા છે. અહીંના એક-એક પ્રાચીન સ્થળ પાછળ અવનવી કથા સંકળાયેલી છે.

પરંતુ આવા અદ્ભુત પૌરાણિક સ્થળ કે કથાને બદલે માણા જાણીતું છે: હિન્દુસ્તાનકી આખિરી દુકાન માટે. આ ચાની દુકાન ૧૯૯૭માં ચંદરસિંહ કાવલે શરૂ કરી હતી. અહીં લોકો ગરમાગરમ ચા સાથે મેગીની મોજ માણવાનું પસંદ કરે છે. એ દુકાન પર બોર્ડ લગાવાયેલું છે. ‘ભારત કી આખિરી ચાય કી દુકાન મેં આપકા હાર્દિક સ્વાગત હૈ.’■

સર્જકના રમેશ પુરોહિત

સથવારે

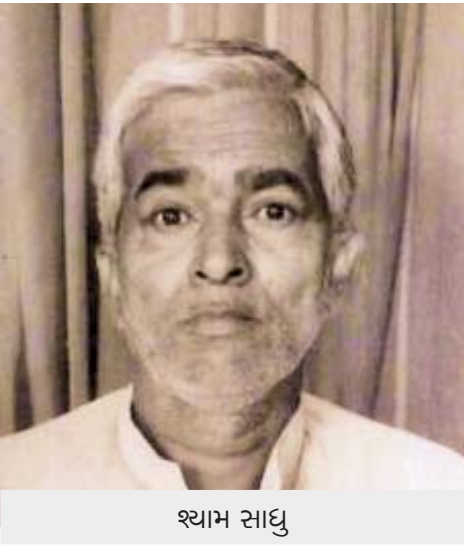
feedback@bombaysamachar.com

આજની ગઝલ કયે રસ્તે? આ પ્રશ્ન આજે જેટલો વાસ્તવિક છે એટલો જ પચાસ વર્ષ પહેલાં હતો. અસંખ્ય બહેરોમાં-છંદોમાં રચાયેલી ગઝલો આજે જોવા મળે છે, પરંતુ અત્યારના આધુનિક સર્જકો એક મોટી ભૂલ કરે છે. બાહ્ય સ્વરૂપ અને બંધારણમાં રચાયેલી ગમે તેવી કૃત્તિને આખર્મીથીને ગઝલ નામ આપી દેવામાં આવે છે એ બરાબર નથી.

જે કંઈ કહેવું છે તે એક શે'રમાં તગઝઝુલમાં-ગઝલની ખાસ બાનીમાં કહેવાય તે જરૂરી છે. ગઝલ પ્રેમની ભાષા છે અને વાતચીતની ઢબે એમાં બોલ વેરાતા આવે છે. આ ગઝલિયત, શેરિયત કે તગઝઝુલ ગઝલનો પ્રાણ છે. મહત્ત્વની વાત એ છે કે તાર્કિક સંકલના (લોજિકલ સિક્વન્સ) સાથે ગઝલને નહોવા નિયોવવાનો સંબંધ નથી. દરેક શે'રનું સ્વતંત્ર વ્યક્તિત્વ, કાફિયા-રદીફના ધ્વનિનો જ સળંગ દોર અને એ દોર પર વિભિન્ન પણ વિરોધી નહીં એવા ભાવનું નૃત્ય. તેમાં જ્યારે ‘અન્દાઝબાં-બયાનની ખૂબી, હુશને ખ્યાલ- વિચારનું સોન્દર્ય, મોસિકી-સંગીતમયતા અને મારિકૃત-અધ્યાત્મ પ્રેમની ઝાંખી ભળે ત્યારે ગઝલ સળે કળાએ ખીલી ઊઠે. ગુજરાતીમાં આવી ગઝલનો આવિષ્કાર કયાંય ક્યાંક થયો છે અને કેટલાક પોતાની સાધના સામ્યર્થ વધતે-ઓછે અંશે બતાવ્યું છે તેમાં એક નામ છે કવિ શ્યામ સાધુ. શ્યામ સાધુએ કવિ મરીઝની ગઝલની વ્યાખ્યાને જીવી બતાવી છે. મરીઝ કહે છે:

પ્રથમ જો થાય છે આ જિંદગી તમામ ગઝલ પછી લખાયો તો એનું છે નામ ગઝલ.

આ કવિનું મૂળ નામ શામળદાસ મૂળદાસ સોલંકી એમનો (જન્મ ૧૫મી જૂન ૧૯૪૧ અને શાશ્વતીવાસ ૧૬મી ડિસેમ્બર ૨૦૦૧) ૬૦ વર્ષની આયુમાં શરૂઆતમાં જુદા જુદા વ્યવસાયોમાં હાથ અજમાયો પણ પછી તો કલમને ખોળે માર્યું મૂકીને અક્ષરની આરાધના કરી અને શબ્દની સાધના કરી જેને પરિણામે આ કવિ પાસેથી આપણને ૧૯૭૩માં ‘યાચારી’,

શ્યામ સાધુ

૧૯૮૭માં ‘થોડાં બીજા ઈન્દ્રધનુષ્ય’ પ્રકટે છે. આ બન્ને સંગ્રહોમાં ગઝલો છે અને અછાંદસ કાવ્યો છે... ત્રીજો કાવ્ય સંગ્રહ ‘આત્મકથાના પાના’ ૧૯૯૧માં મળે છે, જેમાં માત્ર ૫૧ ગઝલો છે અને છેલ્લે ૨૦૦૨માં ‘સાંજ ઢળી ગઈ’ નામે ચોથો સંગ્રહ ૫૧ ગઝલો લઈને આવે છે.

આપણા કવિ અને વિવેચક સંજુવાળાએ શ્યામ સાધુની કવિતા: ઉત્તાપ વચ્ચે ઊડતો અખીરની પ્રસ્તાવનામાં નોંધ્યું છે: ‘કવિતાને જીવાનુભૂત તત્વ ગણી જીવેલા આ કવિની ઊંડી સર્ગશક્તિ અને અભિવ્યક્તિ આગવી, ઋજુતામૂલક સમજથી થયેલું કવિકર્મ ગુજરાતી ભાષામાં અવતરેલી આ કવિની કેટલીક નમૂનારૂપ ગઝલો તથા અછાંદસ કાવ્યોમાં અકબંધ છે. અહીં પ્રકટ થતાં કાવ્યોમાં નિરૂપિત ભાષાશૈલી, ભાવ-ભાષાની તાજગી સભર રજૂઆત, કથનની સચોટતા સાથે નીખરી આવતી ભાષાની કુમાશ અને પ્રવાહબદ્ધ રચના-વિધાનથી ઊભરી આવતા કાવ્યકલાના ઉત્તમ ઉદાહરણો આ કાવ્યોમાંથી મળી

શબ્દ બ્રહ્મના સાચા સાધક શ્યામ સાધુ

ક્યારેક દોસ્ત, તુંય પ્રણયના વિકલ્પમાં

તાજી જ નાહી હોય એ ઝુલ્ફોની વાત કર

રહે છે. તો, રચના બંધની પ્રવાહિતા, લાવણ્ય, રમણીયતા અને તિર્યક છતાં મૃદુ અભિવ્યક્તિ ગઝલને વિશિષ્ટતા અર્પે છે.’ આવા વિશદ્ અને બળુકા વિધાન પછી કવિ પોતાના ભાવોને કેવી રીતે રજૂ કરે છે અને ભાષાના પોતાને નબળું પડવા દીધા વગર ગઝલના રંગને સાધે છે તે જોઈએ.

અહીં જીવ્યાનો રસ્તો ‘સાધુ’ પૂરો થયો પણ

ખુદ પોતાની જાત વિશે કંઈ ખબર પડે ના

શ્યામ સાધુ ગઝલના પરંપરાગત પોતને જાણતા હતા. પ્રિયતમાના વર્ણનમાં અને નખશીખરંગ ભરે છે તો મિલન અને વિરહની વ્યથાને એટલી જ ચોટથી વ્યક્ત કરે છે. કવિને પ્રિયતમાના-સઘરુનાતા પ્રિયતમાના ઘેઘર ઘટા જેવી શ્યામ શ્યામ ઝુલ્ફોનું આકર્ષણ છે. જેમ કે:

ક્યારેક દોસ્ત, તુંય પ્રણયના વિકલ્પમાં તાજી જ નાહી હોય એ ઝુલ્ફોની વાત કર

ઊંડો પતંગિયાંઓના રંગીન વેશમાં કોને ખબર વસંત મળે ભીના કેશમાં

પ્રેમપત્રના અક્ષર જેવા મારા દિવસો પાછા આવો મધઢૂતના વાદળ જેવી કોઈ મને રજૂઆત કરે છે

પ્રેમસભાઓ મેં જ ભરેલી, મેં જ ખમ્યો છે પ્રેમવટો તોય અમસ્તુ લોકો એનું નામ વટાવે એનું શું કરવું ?

વિરહની ચોટ અને ઝૂરાપાની વ્યથાને એમણે તાદસ્વરે ગાઈ નથી પણ ઈશારામાં ઈશારામાં જે ઈંગિતો રજૂ કર્યાં છે તેનાથી કવિ વિરહને ધાર કાઢી આપે છે, જેમ કે:

અલકલટોની નમણી શેરી પેલી બાજુ

આ બાજુ અહેસાસ લઈને ક્યાં ચાલ્યાં?

યાદ મને છે, વિદાય વેળા તમે કહેલું મન, પતંગિયાનું ફૂલો વચ્ચે હુંફાળું છે

એક અમસ્તા ટહુકામાં તરબોળ થયા ત્યાં

શ્વાસ લીધાના વચગાળામાં સાંજ ઢળી ગઈ

શ્યામ સાધુએ ગુજરાતી ગઝલના નવીન પ્રવાહોને

નાણ્યાં છે. નિમજજત કર્યું છે નમણી ગઝલોનું સર્જન કર્યું છે. આદિલ, યિનુ, મનહર અને મનોજ જેવા સર્જકોએ ગુજરાતી ગઝલનો નવો માર્ગ કંડારવા જે યોગદાન આપ્યું છે એટલું જ શ્યામ સાધુએ આપ્યું છે. પ્રિયતમાના આવવાની માત્ર અટકળ છે. વાસ્તવિક મિલન તો કદાચ શક્ય નથી પણ આવી ક્ષણને, અટકળની ક્ષણને કવિ માલામાલ કરી દે છે.

માત્ર એના આવવાની અટકળે મનના ચોકે મોતીઓ વેરાય છે

પ્રેમ ભરેલી નજરો પર ઝુલાવી જઈશું હરી ભરી આંખોમાં મિતવા, આવી જઈશું મિલનના મોકાની વાત જવા દો હવે તો સપનામાં પણ તત્નહાઈ છે. કવિ આવા દિવસોને યાદ કરે છે પણ વેદના નથી:

મુંકેક સમા શ્વાસે ભરવાના દિવસ ગયા તમને મળવાના ચંદ્ર શરદનો મધમધ કિંતુ એકલ-દોકલ શું કરવાના

જાસુદે જેવો જીવ ઝૂરે છે તમને મળવાની રમણામાં

શબ્દનો બંદો શ્યામ સાધુ શબ્દની ગહનતા, ઊંડાણ અને વ્યંજનાને જાણે છે અને પોતાની રીતે ગઝલમાં પ્રમાણે છે. શબ્દના નાતે ભાષાની મીનાકારી કરી જાણે છે. એમનો આ શેર જોઈએ જેમાં શબ્દ સમજની

અને અર્થરૂપી ઘરની વાત કવિ કેવી નિષ્ઠાથી બહુ જ ઓછા શબ્દોમાં કરે છે:

અર્થ એટલે ઘર ઝાકળનું શબ્દ સમજ, પાણીનો રેલો

કંકુ ઝરતો કિસ્સો કેવો સાંભળ શબ્દો અંગે શિવ-સુંદરનું સમરસ થાવું શ્યામ સાધુએ પોતાની ધૂણી નોખી ધખાવી હતી. પોતાની જાતને ક્યારેય ભારરૂપ બનવા દીધા વગર શરમાળ વ્યક્તિત્વ અને સંકોચશીલ મનને લીધે પોતાના બોર વેરચ્છા નહોતા કે માન અકરામની ખેવના કરી નહોતી. આવા અર્કિયન અને અચાચક શબ્દ સ્વામીના આંતર તત્ત્વમાં ભગવો કાયમ હતો. એ એનો સ્વભાવ હતો.

ગઝલની બીજી બાજુ પણ સુપેરે સંભાળી છે. સૂકીવાદ કહો કે કબીરી યાદર કહો પણ આ કવિએ ગઝલના મૂળભૂત તત્ત્વ એવા ઈશ્કે-હકીકના આગોશમાં પોતાની પરમતત્ત્વ પરત્વેની આસ્થા અને શ્રદ્ધાને સુપેરે વ્યક્ત કરીને પરમાત્મા સિવાય કંઈ સત્ય ન હોવાની કે શાશ્વત ન હોવાની વાતને વારેઘડીએ દેઢાવી છે. જો સદ્ગુરુ મળી જાય તો અગમ-નિગમની જાણ થઈ જતી હોવાની વાત કવિએ આ રીતે કરી છે:

અગમ-નિગમના ગુલાલ ઊંડે સાંઈ ચલે જો સથવારે

અડસઠ તીરથ મનના ઘાટે શું શોધે તું બહાર, ઝૂકીજા

છેલ્લે સરળ શબ્દોમાં ‘બહમ સત્ય’ની વાત શ્યામ સાધુએ કેવી સરળતાથી કરી છે તે જોઈએ: આંખો મીચી જોતા જ્ઞાની અંદર કી હે બાત સુહાની પલમાં મિટ્ટી, પલમાં સોનું ઈચ્છા રાની તો બચકાની ગોપી, રાધા, મીરાં શું છે? વિધવિધ જ્યોતિ એક દીવાની કે જન્મોથી ઊંચકુ-મુકું શ્વાસોની ક્યાં કોઈ નિશાની હુંમાં શું અટવાયો ‘સાધુ’ ચે તો કેવલ સપન કહાની

સુખનો આશુ પટેલ

પાસવર્ડ

feedback@bombaysamachar.com

આ વખતે આ કોલમમાં એક ઝેન ગુરુની વાત કરવી છે. આધ્યાત્મિક સામયિક ‘ઋષિ અમૃત’માં આ ઝેન ગુરુની વાત વાંચી એ હૃદયને સ્પર્શી ગઈ એટલે વાચકમિત્રો સાથે શેર કરવાની ઇચ્છા થઈ.

આજના સમયમાં ઘણા લોકોમાં કોઇની પાસેથી કશુંક મેળવી લેવાની કે પડાવી લેવાની વૃત્તિ વધુ જોવા મળે છે ત્યારે કશુંક આપવાની ઇચ્છા જગાવે એવી આ વાત છે. તમે પણ જાણો અને માણો, આ અનોખા ઝેન ગુરુની વાત....

જપાનના આ ગુરુ રોકોન બહુ સાધારણ સહજ જીવન જીવતા હતા. એમણે એક પહાડ પર એક નાનકડી કુટિર બનાવી રાખી હતી. ચેલાઓની કોઈ ભીડ નહીં, કોઈ આશ્રમ નહીં. જો આશ્રમ હોય તો ભીડ હોવાની. ભીડ હોય તો ધન આવે, સામાન આવે, પરંતુ રોકોને એક સાધારણ અજ્ઞાત જીવન જીવવાનું પસંદ કર્યું. પોતાની ભીતરની સહજતામાં એ બહુ શાંત અને મસ્ત જીવન જીવતા રહ્યા.

એક દિવસ સંધ્યાના સમયે રોકોન પોતાની કુટિરની બહાર બેસીને ધ્યાન કરી રહ્યા હતા. એક ચોર પાછળથી નિસરણી મૂકીને એમની કુટિરમાં ઘૂસી ગયો. ચોર ભીતર બધી જગ્યાએ શોધવા માંડ્યો. ત્યાં બહુ વધારે સામાન તો હતો નહીં. જે કંઈ હતું એ ખોલીને જોવા માંડ્યો કે કદાચ કંઈક ઢંગની વસ્તુ મળી જાય.

બહાર થોડી ઠંડી વધવા માંડી હતી તો રોકોન અચાનક ભીતર આવી ગયા. હવે ચોર તો કોઈ પણ પ્રકારનો અવાજ કર્યા વિના અંદર આવ્યો હતો. રોકોને અચાનક જ્યારે ચોરને જોયો તો જોઈને ઊભા રહ્યા. ચોરના મોંમાંથી તો ચીસ નીકળી ગઈ. એ ડરી ગયો. એની વેશભૂષા, એના હાવભાવ, એનું ડરી જવું દર્શાવી રહ્યું હતું કે એ ચોર છે.

રોકોને ચોંકી જઈને ચોરને પૂછ્યું, ‘તું મારા જેવા માણસના ઘરમાં શું કરવા આવ્યો છે? મારા જેવા માણસને ત્યાં તને શું મળશે?’

એમને તો ચોર માટે હમદર્દી થવા માંડી કે આટલી મહેનત કરીને નિસરણી લગાડી એ આવ્યો, પણ મળ્યું શું! રોકોન ચોર પર નારાજ ન થયા. એમણે કહ્યું, ‘તેં અહીં આવીને તારો સમય બરબાદ કર્યો ... કોઈક ચોચ જગ્યાએ જાત તો કંઈક હાથમાં આવત.’

ચોર આમ તો પહેલેથી જ ડરી ગયો હતો. ઉપરથી રોકોનની આવી વાત સાંભળીને એને લાગ્યું કે ‘હું ક્યાંક કોઈક પાગલના ચક્કરમાં તો નથી પડી ગયોને!’ ચોર વિચારવા માંડ્યો કે ‘અહીંથી કઈ રીતે નીકળું?’ પણ રોકોન દરવાજાની બરાબર વચ્ચોવચ્ચ ઊભા હતા. ચોર તો એક નાનકડી નિસરણી લગાડીને ભીતર આવ્યો હતો, પણ હવે ત્યાંથી તો બહાર નહોતો જઈ શકતો અને રોકોન બહુ સહજતાથી તેની સાથે વાત કરી રહ્યા હતા.

એમણે ચોરને પૂછ્યું :

‘હું તો યા પીવા માટે અંદર આવ્યો હતો. તું પણ યા પીશ?’

ચોર તો હતપ્રભ થઈને વિચારવા માંડ્યો કે હવે હું આમને કહું તો પણ શું કહું?

રોકોને બહુ આરામથી યાની કીટલી ચૂલા પર ચડાવી પછી પૂછ્યું, ‘તારું નામ તો કહે.

ક્યાંથી આવ્યો છે? આટલી દૂર મહેનત કરીને આવ્યો છે તો હવે શું ખાલી હાથે જઈશ?’

રોકોન તે ચોર સાથે એવી રીતે વાત કરી રહ્યા હતા કે જાણે કોઈ મિત્ર આવ્યો હોય.

ખાડા જ સત્ય... રસ્તો ભ્રમણા: ગાલના ખંજનથી ભ્રષ્ટાચારના ભંજન સુધી!

શહેરમાં વરસાદમાં ખાડા હોય છે જ તો કહી શકાય કે આ બાબતમાં દેશમાં ખરેખર એકતા છે. વળી, ગુજરાતમાં રોડ પરના ખાડાને ‘ભૂવા’ કેમ કહેવાય છે એનો જવાબ તો ભૂવાઓ કે ભાષાશાસ્ત્રીઓ કોઇ પાસે નથી. દેશમાં સરકારો આવે છે, જાય છે પણ ખાડાઓ નથી જતા એટલે ખાડાની બાબતે બધી રાજકીય પાર્ટીઓ દેશને સરખી રીતે ચાલે છે. બધી સરકારો મળીને દેશમાં ખાડા ખોદે છે પણ કોઇ ખાડા પૂરતું નથી! ગુજરાતી રોમેન્ટિક કવિઓની કલમ, વરસાદ પડવાથી બહુ ખીલે છે અને ઊછળી ઊછળીને વરસાદ પર કવિતાઓ લખે છે, પણ ખાડાઓ પર ઊછળવા વિશે હજુ કોઇ કાવ્યો નથી લખાયાં, એ ચિંતાનો વિષય છે. મારા મત મુજબ કાર બનાવનારી કંપનીઓએ ખાડામાં ઊછળીને આગળ વધી શકે એવી રબરની કાર બનાવવી જોઇએ. જો રણમાં ચાલી શકે એવી ટેંક કે જીપ બની શકે તો ખાડાવાળા રસ્તા પર ઊછળીને ચાલે એવી કાર કેમ નહીં? લુવિસ હેમિલ્ટન જેવા કાર-રેસિંગના ચેમ્પિયન પણ મુંબઇ-અમદાવાદના ખાડાવાળા રસ્તા પર ગાડી ચલાવવા જાય તો કાર છોડીને પદયાત્રા પર ઊતરી આવે.

ઇન્ટરવલ:

એક રાસ્તા હૈ ‘જિંદગી’

જો થમ ગયે તો કુંછ નહીં. (ચાહિર)

થોડા સમય પહેલાં. સુરતમાં રસ્તા પર પોલા મોટા ખાડામાં એક માણસ, ગાદલું મૂકીને આરામ કરતો હતો એવો ફોટો પ્રગટ થયો હતો. અમુક રસ્તા કે ચોક, નેતા કે કલાકારને નામ કરીએ છીએ એમ ખાડાઓ પણ મહાન હસ્તીઓને નામે ઓફિશિયલ કરી

દેવાના જેથી લોકો ખાડાને ગાળો ન આપે. વળી, હસ્તી છોકરીના ગાલના ખાડામાં પડીને કેટેકટલાં પુરુષો જીવનભર ઘવાતા જ રહ્યા છે ને? તો પછી બિચારા રોડના ખાડાઓનો જ શું વાંક કે ગાળો ખાય? ખાડા, ખાડા છે! દેશમાં આઝાદી પછી આટલા વરસથી ૯૦% લોકોના પેટના ખાડા નથી પુરાતા તો પછી માત્ર રોડના ખાડાઓ જ કેમ બદનામ થાય?ખરેખર તો રોડના ખાડાઓને ‘રાષ્ટ્રીય વારસો’ કે ‘નેશનલ હેરિટેજ’ ઘોષિત કરી દેવા જોઇએ, જેથી બિચારા ખાડાઓની દીકા બંધ થાય. જે ઇલાકામાં સૌથી વધુ ખાડા હોય એવા વિસ્તારના નગરસેવક કે એમ.એલ.એ.નું જાહેર સન્માન કરી નાખવાનું, જેથી એમને પણ ખ્યાલ આવે કે એમને ત્યાં કેવા રસ્તાઓ છે. ‘પ્રિ-વોશ જન્સ’ની જેમ રોડ બનાવનારી કંપનીઓને અગાઉથી જ કહી દેવાનું કે ક્યાં ક્યાં કેટલા ખાડા કરવાના છે. પછી એ રેડીમેઇડ ખાડાઓની આસપાસ જ ભૂલભૂલામણીની જેમ રસ્તો બનાવવાનો! એ માટે બેંકો કે મોટી કંપનીઓએ ખાડાઓને સ્પોન્સર કરવા જોઇએ. ખાડાઓ પર બેંકવાળા જાહેરાત મૂકી શકે: ‘અમારી બેંક કદીયે ખાડામાં નહીં જાય, તમારા પૈસા સલામત છે!’

જો કે એક સમાચાર કહે છે કે વરસાદી ખાડાઓને લીધે હાડકાઓના ડોક્ટરોની આવક ચોમાસામાં વધે છે માટે એવા ડોક્ટરો પણ ખાડાઓને સ્પોન્સર કરી જ શકેને? અરે, જો ‘મોંઘવારી તો નોર્મલ વાત છે ને દેશમાં બેકારી છે જ નહીં’- એવું જ્યારે કહેવાતું હોય તો ખાડા પણ લાભ માટે જ છે એવું સરકાર આસાનીથી આપણા મનમાં ઠસાવી શકશે. તેમ છતાં પણ જો કોઇ ખાડાઓનો વિરોધ કરે તો એને દેશદ્રોહી સાબિત કરવાની કળા આપણી પાસે છે જ ને? જેમ કે-‘જો તમે આ દેશને ચાહતા હોવ તો દેશના રસ્તા પર પોેલા ખાડાઓને પણ ચાહવા જોઇએ! જો તમને મહાન દેશના રસ્તા પરના ખાડા ન ગમતા હોય તો બીજા દેશનો રસ્તો પકડો! શું ત્યાંના રસ્તા પર ખાડા નહીં હોય?’ આવી દલીલ કરી કરીને લોકો, આપણા કાનમાં ખાડા પાડી નામે તો નવાહ નહીં! ઘણા તો એમ પણ કહેશે કે રસ્તાની ડાબી બાજુના ખાડા ‘ડાબેરીઓ’ વિચારધારાવાળાઓને કારણે છે ને જમણી બાજુના ખાડા ‘જમણેરીઓ’ને લીધે છે.

હવે ગુજરાતી છાપાં કે મેગેઝિનોમાં ‘ખાડા-અખાડા’ જેવી નોવેલ હપ્તાવાર લખાય ને હિટ જાય તો નવાઈ નહીં. એમાં ખાડામાં પડીને બે ઓલરેડી પરણેલો પાત્રો કઇ રીતે એકમેકના પ્રેમમાં પડે છે એ વિશેની ‘આડા-સંબંધ’ની જેમ ‘ખાડા-સંબંધ’વાળી વાર્તા હશેને? અત્યાર સુધી ‘દો રાસ્તે’, ‘રોડ’, ‘હાથ-વે’, ‘નેશનલ હાઇવે-૧૦’ જેવી હિન્દી ફિલ્મો બની છે તો હવે ખાડા પર પણ ‘ખેડે’, ‘તૂટા રોડ’, ‘ખેડેમં અંડરવર્લ્ડે અેડે’ જેવી ફિલ્મો બનવી જોઇએ. ટૂંકમાં, જેમ જીવન છે તો મૃત્યુ છે. એમ રોડ છે તો ખાડા છે.

અંડ-ટાઇટલ્સ:

આદમ: તારા ગાલમાં સરસ ખાડા પડે છે.

ઈવ: લે, આજે જોયું?

હું એ દોરની વાત કરી રહી છું જ્યારે અમેરિકા જવું એક સ્ટેટસ ગણવામાં આવતું. એ દેશમાં ગયેલા લોકો સામે અહોભાવથી જોવામાં આવતું હતું. યુએસનો પ્રવાસ ખેડી આવનારી વ્યક્તિ પણ જમીનથી સહેજ અધ્ધર ચાલતી હતી. ત્યાંના અનુભવોની વાત ઓળખીતા માળખીતાઓમાં ગર્વભેર રજૂ કરતી હતી. જોકે મારા માટે યુએસ પ્રવાસ કોઈ મીઠું સંભારણું નહોતો. મને આ ટૂરમાં જરાય મજા નહોતી આવી. નાટકના પરફોર્મન્સ પ્રેક્ષકોએ બહુ એન્જોય નહોતા કર્યા અને અમને હરવા ફરવા પણ મોકો નહોતો મળ્યો.

મુંબઈ પાછી ફરી ત્યારે હાથમાં કોઈ નાટક નહોતું. નવા નાટકની ઓફરની રાહ જોઈ રહી હતી એવામાં જૂની રંગભૂમિ સંબંધિત કામની ઓફર આવી. એક અનોખા શોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં મારે જૂની રંગભૂમિના ગીતો અભિનય સાથે પરફોર્મ કરવાનાં હતાં. એ ગીતો અગાઉ ઘણી વાર રજૂ કર્યા હોવાથી મને કંઠસ્થ હતા. એટલે ખાસ રિહર્સલ કરવાની જરૂર પણ નહોતી. એના શો શરૂ થયા. મારું પરફોર્મન્સ નાનકડું હતું, પણ ન મામા કરતા કહેણો મામો સારો – કયું જ ન મળે ત્યારે થોડું મળે એમાં રાજ થવાનું એવી વાસ્તવિકતા વચ્ચે રહેવાનું હતું.

જૂની રંગભૂમિ સંબંધિત મારા શો ચાલતા હતા, પણ નાટકમાં કામ મળે એની મને ઉત્કંઠા હતી. કારણ કે નાનકડા પરફોર્મન્સ માટે ઝાઝા પૈસા ન મળે અને નાટકના શો થાય ત્યારે ‘નાઈટ મળે’ અને એ રકમ ઘર ચલાવવામાં મદદરૂપ થાય. કામનો સંતોષ પણ વધારે હોય. એવામાં નવેસરથી ‘અફલાતૂન’ નાટક ભજવવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો અને મારી ભૂમિકા માટે મને કહેણ આવ્યું. એક નીરજ વોરાને બાદ કરતા બધા કલાકારો એ જ હતા. નવેસરથી શરૂ થયેલા નાટકના શો પણ દોઢેક વર્ષ તો ચાલ્યા. નાટક જ એવું જબરદસ્ત હતું કે લોકચાહના ન મળી હોત તો જ નવાઈ હતી.

‘અફલાતૂન’ નાટકને મુંબઈમાં કેવો અફલાતુન આવકાર મળ્યો, નાટ્ય રસિકોએ એના કેવા ઓવારણાં લીધાં એની વાત વિગતે મેં બે હપ્તા પહેલા કરી હતી. ન સમજાય કે ગળે ન ઊતરે એવી વાત એ છે કે આ નાટકને ગુજરાતમાં પસંદ નહોતું કરવામાં આવ્યું. મુંબઈમાં ૩૦૦ કરતાં વધારે શો થયા અને એમ કલકત્તામાં પણ નાટક ભજવી આવ્યા, પણ ગુજરાતમાં એના શો માટે અમને આમંત્રણ

મળ્યું જ નહીં. આવા જબરદસ્ત હિટ નાટક સાથે કેમ આવું ઓરમાયું વર્તન થયું એનો જવાબ કોઈ પાસે નહોતો. ગુજરાતી નાટકને ગુજરાતમાં જ આવકાર નહીં, બોલો.

જોકે, નવા યુપ સાથે ‘અફલાતૂન’ ના શો શરૂ કર્યા ત્યારે અમદાવાદ અને ગાંધીનગરથી શો માટે આમંત્રણ અમને મળ્યા. આ નાટક ઉપેન્દ્ર ત્રિવેદી પ્રોડક્શન્સનું હતું અને એ સમયે ઉપેન્દ્ર ભાઈ ગુજરાતની કેબિનેટમાં પ્રધાન હતા. અમદાવાદના પ્રયોગ વખતે બનેલી ઘટના આજે પણ યાદ આવે છે ત્યારે મન ચકરાવે ચડી જાય છે કે આખું નાટક એન્જોય કર્યા પછી છેક છેલ્લે પબ્લિકે આવું શા માટે કર્યું હશે? જાતજાતની વાત થઈ, પણ હશે એમ કરી અમે મન વાળી લીધું. અમદાવાદનો કડવો અનુભવ વિસરી અમે શો કરવા હિંમતનગર ગયા. અહીં ઉપેન્દ્ર ભાઈ અમને મળવા આવ્યા. અમારી સાથે વાતચીત કરી હૈયાધારણ આપી અમારો ઉત્સાહ વધાર્યો. આમ ગુજરાતમાં એક આંગળીના વેઢે ગણાય એટલા જ શો થયા.

એક દિવસ ‘અફલાતૂન’ નાટકનો પ્રયોગ જોવા સિદ્ધાર્થ રોદેરિયા આવ્યો હતો. નાટક જોયા પછી સિદ્ધાર્થે મને ફોન કર્યો અને પ્રવીણ સોલંકી લિખિત ‘રંગ છે રાજા’ નાટકમાં મને રોલ ઓફર કર્યો. આ તરફ ‘અફલાતૂન’ નાટક બંધ થશે એવી ચણભણ થઈ રહી

હતી. એટલે મેં નવું નાટક ‘રંગ છે રાજા’ સ્વીકારી એના રિહર્સલ શરૂ કરી દીધા. સાથે પેલા જૂની રંગભૂમિ સંબંધિત શો તો ચાલુ જ હતા. અમેરિકાથી પાછી ફરી ત્યારે કોઈ કામ નહોતું એટલે પછી બે નાટક અને એક શોનું કામ મળ્યું હોવાથી હું હરખાઈ ગઈ. કલાકારને વ્યસ્તતા અત્યંત પ્રિય હોય છે.

‘રંગ છે રાજા’નું મારું પાત્ર બહુ જ સરસ હતું. દર્શકોને કાયમ યાદ રહી જાય એવું. તખ્તા પર કામ કરતા અભિનેતા- અભિનેત્રીને નાટકની નાઈટ પેટે તગડું કવર મળે એના આનંદ કરતા એનું પાત્ર દર્શકોને કેટલું ગમે છે એમાં વધુ રસ હોય છે. હૈયામાં કોતરાઈ જવાની વાત જ ઓર હોય છે. નાટકનો થીમ અને એની રજૂઆતને સારો આવકાર મળ્યો અને એના ૨૦૦ પ્રયોગ થયા. એ દરમિયાન આ નાટક માટે અમેરિકા ટુર નક્કી કરવામાં આવી.

સિદ્ધાર્થ રોદેરિયા સાથે હું પહેલી વાર કામ નહોતી

વેચાણ છે પણ કંઈક શું ખૂટે છે?

પોઝિશનિંગ તમને અલગતા પ્રદાન તો કરે છે તે ઉપરાંત ક્લિયર પોઝિશનિંગ તમને તમારું વ્યવસ્થિત ટાર્ગેટ ઓડિયન્સ અને માર્કેટ કિફાઈન કરવામાં મદદ કરે છે

બ્રાન્ડ પોઝિશનિંગ

મારા માટે આ નવું નહોતું, કારણ કે હું આવા વેપારીઓને દિવસ રાત મળું છું અને ખબર હોય છે કે મુઝેલી શું છે.

આપણે મન બ્રાન્ડ એટલે સારું નામ રાખવું ને એનાથી આગળ થોડું સારું પેકેજીંગ બનાવવું... આપણી કથા અહીં પૂરી થાય અને આપણે કહીએ પોઝિશનિંગ કે બ્રાન્ડ

બનાવી.... જોકે, બ્રાન્ડનું મહત્ત્વનું પાસું છે પોઝિશનિંગ- આના પર હું વારંવાર ભાર આપું છું અને બસ, આજ વાત તે વેપારી સાથે છે. એની બ્રાન્ડનું પોઝિશનિંગ નથી તેના કારણે તેનું કોઈ ચોક્કસ પરસેપ્શન- ધારણા નથી.

લોકો શા માટે તેને ખરીદે છે એ મૂળ વાત

નથી, બ્રાન્ડનું સૌથી મહત્ત્વનું પાસું આ છે અને ઉત્પાદક આને જ નજરઅંદાજ કરે છે.

આજે ઓનલાઈનના સમયમાં આ વાત ઘણી સહજ છે કે લોકો પ્રોડક્ટ લાવે- નામ રાખે- પેકેજીંગ કરે અને વેચવાની શરૂઆત કરે. વેચાણ થાય ના નથી, પણ એક સમય આવે ત્યારે વેચાણમાં સ્થિરતા આવી જાય,

હા, એ સમજુ વેપારી હોય તો તેનો ઉકેલ શોધવાની એ કોશિશ કરે.

સ્કૂલમાં બાળકોને રિવિઝન કરાવે, જેથી લેસન પાકુ થાય. ચાલો, આપણે પણ લેસન પાકુ કરીએ....

પોઝિશનિંગ વિશે વિચારીએ... પોઝિશનિંગ શું છે?

તમારી પ્રોડક્ટ અને વેપારની દૃષ્ટિએ તમે તમારા સ્પર્ધકોનાં ઉત્પાદનોથી કેવી રીતે અલગ છો તેની વાત એટલે પોઝિશનિંગ. એના આધારે તમારો ગ્રાહક તમને યાદ રાખે અને એના મનમાં અને દિલમાં તમને સ્થાન આપે. બીજા શબ્દોમાં, પોઝિશનિંગ એ બ્રાન્ડ અથવા ઉત્પાદનની ઓળખ સ્થાપિત કરવાની પ્રક્રિયા, જેથી ગ્રાહક તેને ચોક્કસ રીતે સમજી શકે.

પોઝિશનિંગ તમને અલગતા પ્રદાન તો કરે છે તે ઉપરાંત ક્લિયર પોઝિશનિંગ તમને તમારું વ્યવસ્થિત ટાર્ગેટ ઓડિયન્સ અને માર્કેટ ડિફાઈન કરવામાં મદદ કરે છે. પોઝિશનિંગ ક્લિયર હોવાથી તમારું કોમ્યુનિકેશન -મેસેજ એક સરખું સમાન રહેશે, જેથી ગ્રાહકને પણ સ્પષ્ટતા મળશે અને તમારી સાથે તેનો સંબંધ વધુ ગાઢ થશે.

પોઝિશનિંગ દ્વારા ઘણીવાર નવા સેએન્ટ પણ ધ્યાનમાં આવે છે, જેના થકી તમે નવા પ્રોડક્ટ કે સેએન્ટ લોન્ચ કરી શકો. પોઝિશનિંગ મહત્ત્વપૂર્ણ ફક્ત તે માટે નથી કે તે ગ્રાહકો પર યાદગાર છાપ છોડે છે, પરંતુ તે તમારા ગ્રાહકોને

આવ્યું. નાટકના નિર્માતા કિરણ સંપટ હતા. તેમણે મને એટલું જ કહ્યું કે ‘મહેશ્વરી, એકાદ મહિનાની જ ટૂર છે. ત્યાંથી પાછા ફર્યા બાદ ફરી તારી સાથે જ નાટક કરવાનું ચાલુ રહેશે. એટલો સમય તું સંભાળી લેજે.’

‘રંગ છે રાજા’ ના મારા રોલ માટે શયિ જોષી નામની અભિનેત્રીને લઈ જવાના છે એવી જાણકારી મને મળી. ગુજરાતી નાટકોમાં આવું ઘણી વાર બનતું હતું. સ્વદેશમાં કોઈ નાટકના ૨૦૦ - ૩૦૦ શો થયા હોય અને કલાકારનું પરફોર્મન્સ પણ દર્જેદાર રહ્યું હોય તો પણ નાટક અમેરિકા જવા ઊપડે ત્યારે અમુક કલાકાર બદલી નાખવામાં આવે. એટલું જ નહીં, જે કલાકારને બદલી નાખવાનો નિર્ણય લેવાયો હોય અને જાણ કરવાનું સૌજન્ય પણ ન દેખાડવામાં આવે. અલબત્ત, મને આ વાતનું માફ નહોતું લાગ્યો. મને પૂછ્યું હોત તો પણ અગાઉના અમેરિકાના પ્રવાસના કંગાળ અનુભવને કારણે મેં જવાની ના જ પાડી હોત.

એક મહિના સુધી મારે હાથ જોડીને ઘરે બેસી રહેવું પડ્યું. નવું કોઈ કામ મળ્યું નહીં. જોકે, એક હૈયાધારણ

એ હતી કે ‘રંગ છે રાજા’ ના શો મુંબઈમાં ફરી ચાલવાના છે. ખુદ નિર્માતા કિરણ સંપટે આ વાત મને કરી હતી. એક મહિનાનો પ્રવાસ કરી યુપ પાછું ફર્યું અને ફરી હું એના શો કરવા લાગ્યી. જોકે, આ વખતે પબ્લિકનો રિસ્પોન્સ અગાઉ જેવો નહોતો એનો ખ્યાલ અમને બધાને આવી ગયો. ટિકિટબારીનું સેલ એ વાતની પુષ્ટિ આપતું હતું. આ દરમિયાન મારી જાણ બહાર કિરણ સંપટ યુપે નવા નાટકના રિહર્સલ શરૂ પણ કરી દીધા.■

મુજ વીતી તુજ વીતશે, ધીરી બાપુડિયાં...

ાઘાભાઈ ઘોળશાજીએ શ્રી દેશી નાટક સમાજ માટે ‘વીણાવેલી’ નામનું નાટક લખેલું. નાટકનું સ્વરૂપ પદ્ય છે પણ આ નાટક ગદ્ય સ્વરૂપે પણ ખીલ્યું છે. નાટકની કથા અનુસાર ચંપાગઢના રાયસિંહને વીણાસુંદરી અને વેલીસુંદરી નામે બે દીકરીઓ હતી. મા ગુજરી ગયા પછી વીણા સુંદરીએ ચતુરાઈ અને વિદ્યાના બળથી પોતાનો સંસાર કેવી રીતે સુધાર્યો તથા વેલીસુંદરી લક્ષ્મીના મદમાં વિદ્યા વિના કેવી પસ્તાઈ એ નાટકનું કથા તત્ત્વ છે. નાટકમાં પીંપળ પાન ખરંતા શીર્ષક સાથે એક હૃદયસ્પર્શી ગીત છે. આખું ગીત આ પ્રમાણે છે:
કાયા કાચો ફૂલ છે જીવ મુસાફર પાસ, તારો ત્યાં લગી જાણજે જ્યાં લગી સ્વાસોસ્વાસ. સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ સરખા મારી
લઈએ, રાખે જેવી રીતે રામ, રંગે તેવી રીતે રહીએ. પીંપળ પાન ખરંતા, હસતી ફૂંપળિયાં, મુજ વીતી તુજ વીતશે, ધીરી બાપુડિયાં. નહિ જેવી ને તેવી નિત્ય કોઈની નબતી જોઈએ, દશના ઢંગ ઋતુના રંગ જેવા દેખી લઈએ. કદી મહોલાતો માળિયાં, કોમળ છાપર ખાટ, કોઈ દિન નેએ આવશે, ભૂખ્યા ન મળે ભાત.
કહે છે ને કે એક તસવીર એક હજાર શબ્દના અહેવાલ કે લેખ કરતાં વધુ પ્રભાવી ચિત્ર રજૂ કરવાની તાકાત ધરાવે છે. બસ એ જ રીતે કાવ્યની કેટલીક પંક્તિઓ એકાદ કલાકના વાણી પ્રવચન કરતા વધુ સચોટ સાબિત થઈ સમજણમાં ઉમેરો કરે છે . પીંપળ પાન ખરંતા એનું આગવું ઉદાહરણ છે, ખરોખર ને! ■

તમારી બ્રાન્ડ પાસેથી શું અપેક્ષા રાખવી તે પણ જણાવે છે. તે તમારી જાતને સ્પર્ધકોથી અલગ પાડવાની અને તમે જે ઓફર કરો છો તે સ્પષ્ટ કરવાની એક રીત છે.

તમારું પોઝિશનિંગ એક વ્યવસાય તરીકે તમે કોણ છો અને તમને લોકો કઈ રીતે જોવે, તે જણાવે છે. લોકો તમારું પરસેપ્શન બનાવે તે પહેલાં તમને તમારું પરસેપ્શન બનાવવાની તક આપે છે.

પોઝિશનિંગના સહારે વેચાણમાં વધારો શક્ય બને છે. કોઈપણ વ્યવસાયનો મુખ્ય ધ્યેય એટલે વેચાણ અને વધુ આવક...

ફક્ત તમે જે ઉત્પાદનો વેચો છો તે નહિ, પણ પોઝિશનિંગ તમને નવાં ઉત્પાદન બનાવવામાં, નવી બજારમાં પ્રવેશવામાં મદદ કરે છે. પરિણામે નવા ગ્રાહકો અને વેચાણમાં વધારો, વધુ નફો. ...જો તમે ટોળામાંના એક હશો તો તમારી કોઈ કિંમત નથી, પણ તમે જો ટોળાની બહાર ઊભા હશો તો લોકોનું ધ્યાન તમારા તરફ ખેંચાશે. આવા સમયે તમને ટોળાની બહાર ઊભા રાખવાનું કામ પોઝિશનિંગ કરશે. અને જયારે તમારું પોઝિશનિંગ બનાવી વેપાર કરો છો ત્યારે તમે ગ્રાહકનો હાર્દ શેર, માર્ઈન શેર લઇ તમારું વોલેટ શેર વધારો છો.

આજે ઓનલાઇન સેલ્સના સમયમાં ઉત્પાદનની કમી નથી, રોજ કોઈ નવો વેપારી જન્મે છે જે માર્કેટમાં હયાત છે અને વેચાય છે તેવાં ઉત્પાદનો વેચશે.

આવા સમયે ચોચ પોઝિશનિંગ તમારા પ્રોડક્ટ અથવા સર્વિસને ફક્ત પ્રતિસ્પર્ધીના તુલનામાં એક ડાહ્યું આગળ રાખવા ઉપરાંત ગ્રાહકોના મનમાં સકારાત્મક છબી પણ ઊભી કરે છે. ■

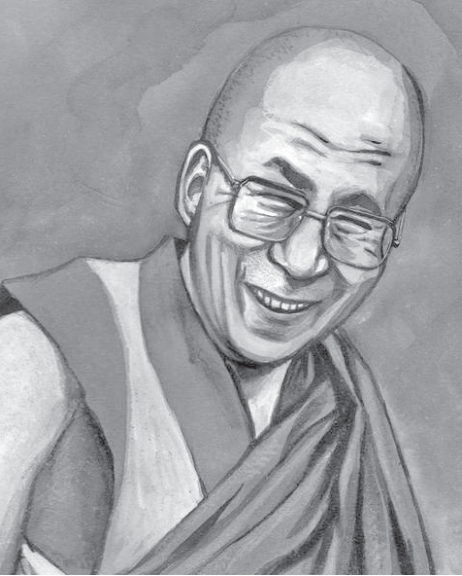
એક અત્યંત આદરપૂર્વક પદ એટલે દલાઈ લામા. હા, દલાઈ લામા કોઈ નામ નથી પણ પદ છે. દલાઈ લામાને બધા ઓળખે છે. જે બૌદ્ધ નથી એ બધા પણ દલાઈ લામાને આદર આપે છે. એ ધર્મગુરુ પણ છે અને વિશ્વ પ્રસિદ્ધ છે. અત્યારે જે દલાઈ લામા છે એમનું નામ તેનઝિન ગ્યાત્સો છે. આ દ જુલાઈના રોજ એમનો ૯૦મો જન્મદિવસ ઉજવાયો. દુનિયાભરના શ્રદ્ધાળુઓએ એમનો જન્મદિવસ પોતપોતાની રીતે ઉજવ્યો. નેવુંમાં જન્મદિવસ ઉપર એમણે કહ્યું કે એ હજુ બીજાં ૪૦ વર્ષ જીવશે અને ૧૩૦ વર્ષ પછી એમનું અવસાન થશે પછી એમનો પુનર્જન્મ થશે અને ફક્ત ‘ગોડન ફોર્ટ્રાગ ટ્રસ્ટ’ જે એમના કાર્યાલય સાથે જોડાયેલી એક સત્તાવાર સંસ્થા છે તેને જ એમના અનુગામીની ઓળખ કરવાનો અધિકાર રહેશે. દલાઈ લામાની પસંદગી કરવાની પદ્ધતિ પણ વિશેષ રીતે રસપ્રદ હોય છે.

જોકે, વર્તમાન દલાઈ લામાની આ જાહેરાતથી ચીન રાખેતા મુજબ અસંમત છે. ચીની તંત્રનો દાવો છે કે આગામી દલાઈ લામા કોણ હશે તે નક્કી કરવાનો અધિકાર ફક્ત તેમને જ છે. આ મતભેદને કારણે એવી શક્યતા ઊભી થઈ છે કે ભવિષ્યમાં દુનિયામાં બે દલાઈ લામા હશે! એક તિબેટીઓ દ્વારા પસંદ કરાયેલા અને

બીજા ચીની સરકાર દ્વારા નીમાયેલા. તિબેટ દેષી ચીની સરકાર મહાન બુદ્ધના બૌદ્ધ ધર્મમાં પણ ચંચુપાત કરવામાંથી બાકાત નહિ રહે. ચીનની મુરાદ કેટલી મેલી છે એ તેમના આવા નિર્ણયો પરથી ખ્યાલ આવે.

તિબેટિયન બૌદ્ધ પરંપરા અનુસાર, દલાઈ લામા ચૂંટાતા નથી કે નિયુક્ત થતા નથી - એમના મૃત્યુ પછી એમનો પુનર્જન્મ થતો હોવાનું માનવામાં આવે છે. દલાઈ લામાના અવસાન પછી, વરિષ્ઠ તિબેટિયન સાધુઓ એક નાના બાળકને શોધવા માટે લાંબી અને આધ્યાત્મિક શોધ શરૂ કરતા હોય છે. એવી શોધ જે એના પુનર્જન્મના સંકેતો દર્શાવે. આ ચિન્હોમાં પવિત્ર તળાવોના દર્શન, અમુક ચોક્કસ સપના અથવા બાળકનું ભૂતપૂર્વ દલાઈ લામાની વસ્તુઓને ઓળખી જવું છે, ઈત્યાદિ... આ પ્રક્રિયામાં ઘણીવાર વર્ષો પણ લાગે છે.

૧૩મા દલાઈ લામાના મૃત્યુના છ વર્ષ પછી ૧૯૭૯માં વર્તમાન દલાઈ લામાને સ્થાપિત કરવામાં આવ્યા હતા. સાધુઓ માનતા હતા કે યુવાન તેનઝિન ગ્યાત્સો જ ચોચ બાળક હતો, કારણ કે તે અગાઉના દલાઈ લામાની અંગત વસ્તુઓને ઓળખી ગયેલા અને દાવો કરતા હતા કે, ‘આ મારું છે.’ આ પછી, ૧૯૪૦માં, એમને તિબેટના લ્હાસામાં પોટાલા પેલેસમાં સત્તાવાર રીતે ગાદી પર બેસાડવામાં આવ્યા હતા.

૧૯૫૦માં આક્રમણખોર ચીને તિબેટ પર આક્રમણ કર્યા પછી બધું બદલાવા લાગ્યું. ૧૯૫૯માં, ચીની શાસન સામે નિષ્ઠળ બળવો થયા બાદ, દલાઈ લામાએ ભારતમાં આશરો લીધો અને ધર્મશાલા ખાતે રોકાયા. ત્યારથી ચીને તિબેટિયન બૌદ્ધ ધર્મ પર નિયંત્રણ

લાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે, જેમાં મહત્ત્વપૂર્ણ આધ્યાત્મિક નેતાઓની પસંદગીનો પણ સમાવેશ થાય છે . ૧૯૯૫માં એક સીમાચિન્હરૂપ કિસ્સામાં, દલાઈ લામાએ ગેન્ડુન ચોકી ન્યામા નામના છોકરાને આગામી પંચેન લામા તરીકે માન્યતા આપી - જે તિબેટિયન બૌદ્ધ ધર્મમાં બીજા ક્રમના સર્વોચ્ચ આધ્યાત્મિક વ્યક્તિ ગણાય. જવાબમાં, ચીને છોકરાનું અપહરણ કર્યું અને પોતાના લામાની નિમણૂક કરી, જેને અનેક તિબેટિઓએ નકારી કાઢ્યો. ચીનના આ કારસ્તાનને કારણે દલાઈ લામાને બહુ દુ:ખ થયું હતું.

દલાઈ લામા જાણે છે કે એમના મૃત્યુ પછી પણ ચીનના કારણે બહુ ગંદું રાજકારણ ખેલાશે. ચીનની સરકાર બૌદ્ધ પરંપરાને પાળશે નહિ અને ધર્મમાં પણ પોતાની સરમુખત્યારશાહી પણ ખરાબ પરિસ્થિતિ ઊભી થવા અંગે ચિંતિત એવા દલાઈ લામાએ હવે સ્પષ્ટ કર્યું છે કે એમના પુનર્જન્મની પસંદગી સંપૂર્ણપણે તિબેટિયન ધાર્મિક નેતાઓ દ્વારા કરવામાં આવશે અને કોઈપણ બહારની સરકાર -ખાસ કરીને ચીનને- તેમાં દખલ કરવાનો અધિકાર નથી. દલાઈ લામાએ શાંતિથી સમાધાન લાવવાના ઘણા પ્રયાસો કર્યા છે, પણ ચીન અને પાકિસ્તાન આ બે દેશ તો ક્યારેય શાંતિની ભાષા

સમજવાના નથી.

જોકે, ચીને રાખેતા મુજબ દલાઈ લામાનાં નિવેદનોને સ્વીકારવાનો છનકાર કર્યો. ચીને એમને અલગતાવાદી ગણવાને ભારપૂર્વક જાહેર કર્યું છે કે ફક્ત ચીની સરકાર જ દલાઈ લામાને અનુગામીને મંજૂરી આપી શકે છે. કિંગ રાજવંશ હેઠળ ૧૮મી સદીની પ્રથાનો ઉલ્લેખ કરીને ચીને કહ્યું કે આગામી દલાઈ લામાની પસંદગી સોનાના કળશમાંથી લોટરી દ્વારા થવી જોઈએ અને આ માટે બીજિંગની સત્તાવાર મંજૂરી લેવી પડશે. ચીની અધિકારીઓનો દાવો છે કે દેશમાં ધાર્મિક બાબતો પર કમ્યુનિસ્ટ પાર્ટીનું સંપૂર્ણ નિયંત્રણ છે. નિષ્ણાતો માને છે કે ચીન આખરે સરકાર દ્વારા માન્ય લામાઓની પસંદગી સંલગ્ન તબક્કાવાર પ્રક્રિયા દ્વારા પોતાના ‘દલાઈ લામા’ની પસંદગી કરશે ત્યારે તિબેટિઓ અને વિશ્વભરના લાખો બૌદ્ધો પરંપરાગત આધ્યાત્મિક પ્રથાઓ દ્વારા પસંદ કરાયેલા સિવાય અન્ય કોઈને સ્વીકારવાનો છનકાર કરી જ શકે છે. આમ તિબેટિયન બૌદ્ધ ધર્મના આત્મા સમાન પદ એટલે કે દલાઈ લામાની પદવી માટેનું યુદ્ધ શરૂ થઈ ગયું છે. ટૂંક સમયમાં એક જ આધ્યાત્મિક નેતાના બે અલગ અલગ સંસ્કરણો- બે અલગ વર્ઝન વિશ્વને જોવા મળશે, જે માનવજાતની સૌથી મોટી કમનસીબી ગણાશે... ■

કૌશિક ઘેલાણી

feedback@bombaysamachar.com

પોળોનાં જંગલોમાં વર્ષાનો વૈભવ!

પ્રકૃતિમાં તરબતર થઈ જવાની મોસમ વર્ષા ઋતુમાં ગુજરાતનું અલૌકિક પોળોનું જંગલ

હોય એમ વારંવાર ઝગમગાટ કરતા હતા. પાણીમાંથી ઢેડકાંઓનો મધુર ધ્વનિ કાન પર એ રીતે પડતો હતો જાણે તેઓ આખાથે દ્રશ્યને બેકગ્રાઉન્ડ મ્યુઝિક આપી રહ્યા હોય, દરેક ઋતુનો આગવો મિજાજ હોય છે જો એને કુદરતનાં સ્વભાવ પ્રમાણે જ માણવામાં આવે. ધરીભર ત્યાંને ત્યાં બેસીને વર્ષા ઋતુનાં આ અદ્ભુત માહોલને હું માણતો જ રહ્યો જાણે કુદરતનાં આ જ વિશ્વનો હું એક નાનકડો હિસ્સો હોઉં.

સવાર ઉઘડતા જ કેમેરા લઈને નીકળી પડ્યો પોળોનાં જંગલોને ખુંદવા માટે. હિમાલય પણ જેની સામે બાળક લાગે, વેદોની ઋચાઓનો ધ્વનિ સમોં, કરોડો વર્ષો પૂર્વે અસ્તિત્વમાં આવેલ એવી અરવલ્લીની ગિરિમાળાઓને નજીકથી અનુભવો તો જ પ્રકૃતિનો ખોળો ખુંદયો કહેવાય બાકી તો કિનારે બેસીને ચહેરા પર અનાયાસે જ પડતી બુંદોને માણવા જેવો જ ભાવ રહે. વિશ્વની સહુથી પ્રાચીન પર્વતમાળા એટલે અરવલ્લીની પર્વતમાળા એમાં પણ વર્ષાઋતુમાં અરવલ્લીના પહાડો ખુંદવાનો મોકો મળે એટલે જાણે વરસાદમાં નાચતા મોરની માફક મારું મન પણ નાચી ઉઠે. અરવલ્લીની ધરામાં આવેલ પોળોનાં જંગલોમાં આવેલ પહાડો અને એમાં રહેલા મંદિરો ખૂબ જ પ્રાચીન સભ્યતાની ધરોહરને સમયના પડ ચઢાવીને પણ સાચવીને બેઠા છે. અરવલ્લીના ખોળે બૌદ્ધ, શૈવ પંચાયતન શૈલી અને જૈન મંદિરો સહીઓ જૂની સંસ્કૃતિનો અહેવાલ નજર સમક્ષ તાદ્રશ કરે છે તો નયનરમ્ય પહાડીઓ પર ચઢતા ચઢતા સંભળાતા અનનવા પક્ષીઓનાં ગાન અને પ્રકૃતિનો લય આપોઆપ મારામાં એક પ્રકારનો નશો ભરી દે છે. અરવલ્લીની

ગિરિમાળામાં આવેલ પોળોનાં જંગલમાં એ ઇતિહાસ ધરભાયેલ છે જે આપણી સંસ્કૃતિનું સર્જનનું મૂળ છે અને આપણા અસ્તિત્વની ઝાંખી છે. અહીં આવેલા આશરે પંદરમી સદીનાં જૈન મંદિરનાં અવશેષો જોતા અહીંની એક સમયની ભવ્યતાનો સ્પષ્ટ અંદાજ લગાવી શકાય. આમ તો હું પ્રકૃતિના ફોટોગ્રાફ લેવાનો જ રસ ધરાવું છું પણ ક્યારેક કોઈક ઐતિહાસિક ધરોહર અથવા તો અચંબિત કરે તેવું કંઈ પણ મળે તો મને આકર્ષે બહુ. સેન્ટ સ્ટોનથી બનેલ સદીઓ જુના અહીંના જૈન અને સૂર્ય મંદિરમાં દક્ષિણ દિશામાં શ્રી વિઘ્નવિનાયક દેવને અદ્ભુત કારીગરી કરીને કોતરી લેવામાં આવ્યા છે. એ વખતે દિશાનું પણ એટલું જ ધ્યાન રખાયું અને આકર્ષણનું પણ. આપણું રક્ષણ થાય એટલા માટે હંમેશો કમર આસપાસ કરંદોરો બાંધવામાં આવે છે એ રીતે જ મંદિર આસપાસ કરંદોરાની કોતરણી કરવામાં આવી જેમાં દક્ષિણ દિશામાં શ્રી વિઘ્નવિનાયક દેવનું સ્થાપન કર્યું હશે, સામાન્ય રીતે વાસ્તુશાસ્ત્ર પ્રમાણે કોઈ પણ પ્રકારના વિઘ્ન દક્ષિણ દિશા તરફથી જ વધારે આવતા હોય છે એ અનુસંધાનને ધ્યાનમાં લઈને ધરના દરવાજાઓ પણ દક્ષિણ દિશા તરફ નહોતા રખાતા. શક્તિ મંદિર અને હિાવ પંચાયતન મંદિરના અવશેષોને સ્પર્શીને નિહાળ્યાં બાદ ટ્રેક કરવાનો શરૂ કર્યો. હરણાવાનાં વળાંકને અને ખુલ્લા પટનું વિહંગાવલોકન કરીને હલ્દીઘાટીની વાતાંચોમાં જાણે ખોવાય ગયો, એક સમયે મહારાણા પ્રતાપે સંતાવા માટે આ જ જંગલોનો સહારો લીધો હતો. આ જંગલો ઇતિહાસની કેટકેટલીયે વાર્તાઓ સંગોપીને બેઠા હશે એવા વિચારો સાથે ફરી ટ્રેક

પર આગળ ધપ્યો કે દૂર ટેકરીઓ પર વાદળાંઓને દોડી જતા જોયા જાણે વાદળાઓ જંગલ જોવા ઊમટ્યાં. વાદળો મન મૂકીને ક્યારેક વરસી રહ્યા છે તો ક્યારેક પહાડની ટોચે જઈને બે ગુહિણીઓની માફક બેઠક જમાવીને બેસી જાય છે. અગરિયો પહાડ નજર સમક્ષ સ્પષ્ટ થાય અને કેમેરા કાઢું કે પાછું કોઈ વાદળ જાણે અગરિયાનો ફોટો ન લેવા દેવા માગતું હોય એમ અચાનક જ આવી ચઢે. નફફટાઈ તો જુઓ આ વાદળોની, એક ફોટોગ્રાફર સાથે રમત રમી જાય છે. જો કે પ્રકૃતિની આવી નિર્દોષ રમત મને માફક આવે છે. પોળોનાં જંગલોમાં અગરિયો પર્વત જરાક ખાસ છે, કારણ અહીં ગિરનારી ગીધોનું કાયમી રહેઠાણ છે. આકાશમાં વિશાળ પાંખો ફેલાવીને ઉડાન ભરે અને અહીં આવીને બેઠક જમાવે. એમને ડડતા જોવા એ એક લઘાવો છે.

દર વર્ષની જેમ આ વર્ષે ચોમાસું પૂરબહારમાં ખીલ્યું હતું અને હું એકલોઅટ્ટલો પક્ષીઓની શોધમાં નીકળી પડ્યો કે અરવલ્લીની ધરાને હરિયાળીથી સજજ, વાદળોથી ઘેરાયેલી અને હસ્તી રમતી નિહાળી, ગીધોને મહાલતા જોવા. વસુંધરાનો વરસાદ પછી ખીલેલો ઓપ જોઈને કોઈનું પણ મન ખીલી ઉઠે, નાચવા લાગે. વરસતા વરસાદમાં જંગલ કેડીના રસ્તા પર ક્યાંક ક્યાંક બાળકોની માફક ફૂટી નીકળેલા ઝરણાંઓ, અચાનક જ દૂર કોઈ પહાડની ટોચ પર મન મૂકીને વરસતું વાદળ, સંગીતની માફક સંભળાતો વરસાદનો ધીમો ધીમો લય, ભીંજાઈને સાવ નવા જ કપડા પહેરીને હસતા રમતા વૃક્ષોથી વર્તાઈ આવતો જંગલનો નવો જ નિખાર અને પક્ષીઓ હરખેલા થઈને ગુંજી ઉઠે. પ્રકૃતિનો આવો નજારો નથી જોયો તો તમે ખાલી જીવન વિતાવી રહ્યા છો, જીવી નથી રહ્યા, માણી નથી રહ્યા. પોળોનાં જંગલોનો વૈભવ સહીઓ પહેલા પણ જીવંત હતો અને આજે પણ જીવંત છે.

આ ધરાનું વર્ણન કરવા મારા શબ્દો સમર્થ નથી, મારા ફોટોગ્રાફની પણ ક્ષમતા નથી. આ ધરા કેટલીયે માનવ સભ્યતાની, કેટકેટલાયે ઐતિહાસિક યુગોની અને કેટકેટલીયે સંસ્કૃતિની વાર્તાઓને પોતાના પેલાવમાં સંગોપીને બેઠી છે. ક્યારેક અરવલ્લી જજો અને એ સંવેદનાના ધ્વનિને સાંભળવાનો પ્રયત્ન કરજો. ફરી ક્યારેય નહિ કહો કે શું છે જોવા લાયક પોળોનાં જંગલોમાં? તમે કદાચ પોળો જોયું તો હશે પણ અનુભવ્યું નહિ જ હોય...

ફોકસ

નરેન્દ્ર કુમાર

feedback@bombaysamachar.com

હાલમાં જ ભારતીય અર્થવ્યવસ્થા દુનિયાની ટોપમોસ્ટ પાંચમા સ્થાનેથી એક પગથિયું ઉપર ચડી ચોથા સ્થાન પર આવી ગઈ છે. આ એક ખૂબ જ મોટી સફળતા છે. આ જ સમયે આપણે જોઈએ તો ભારતનો વાર્ષિક વિકાસ દર પણ દુનિયામાં સૌથી ઝડપી છે. સાલ ૨૦૨૪-૨૫માં ભારતની વાર્ષિક જીડીપી વિકાસ દર ૬.૫ રહેલ છે. જ્યારે વિશ્વ બેંક અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રનું અનુમાન છે કે, ગયા વર્ષે ૨૦૨૫-૨૬માં ભારતનો વિકાસ દર ૬.૩ રહેશે અને ભારતીય રિઝર્વ બેંકનું અનુમાન ૬.૫ ટકા વિકાસ દરનો છે. કુલ મળીને ભારતીય અર્થવ્યવસ્થા અત્યારે વૈશ્વિક અર્થવ્યવસ્થાઓના પરિદૃશ્ય સૌથી ઝડપી વિકાસવાળી અર્થવ્યવસ્થા બની છે, તો પણ એવું કયું કારણ છે કે, બેરોજગારીનું સંકટ ઓછું જ નથી થયું? સરકારી આંકડાને આધારિત તો ભારતમાં બેરોજગારી એપ્રિલ ૨૦૨૫માં ૫.૧ ટકા હતી, પરંતુ સીએમઆઈઈ જેવી પ્રાઈવેટ એજન્સીઓને આધારિત આ દર ૮ ટકાથી પણ વધારે છે, જેમાં શહેરોમાં રહેતા પુરુષોનો બેરોજગારીનો દર ૧૭.૨ ટકા અને ગ્રામીણ પુરુષોની બેરોજગારી ૧૨.૩ ટકા છે. જ્યારે ઓવરઓલ ભારતમાં ૧૫ થી ૨૯ વર્ષના યુવા પુરુષો વચ્ચે બેરોજગારીનો દર ૧૩.૦૮ ટકા અને આ જ ઉંમરની મહિલાઓની પણ ૧૪.૪ ટકા છે કે જે બહુ મોટી સમસ્યા છે. સવાલ એ છે કે, જ્યારે ભારતનો વાર્ષિક વિકાસ દર દુનિયામાં સૌથી ઝડપી છે, આર્થિક વિકાસ દર પણ પાંચમા સ્થાનેથી ચોથા સ્થાન પર પહોંચવાની સફર પૂરી કરી છે તો શા માટે બેરોજગારી ઘટી નથી રહી , શા માટે આ બેરોજગારીનું સંકટ આટલું મોટું છે ?

જો ભારતમાં રોજગારનું સંકટ ઘણાં આકારો કારણોને આધારિત સતત કદિન થઈ રહ્યું છે, જેમાં સૌથી મોટું કારણ તો દેશમાં વસ્તીનો વધારો થઈ રહ્યો છે. દુનિયાના ૮ વિકસિત દેશોમાં જેટલા રોજગાર ઈચ્છનારા યુવકો એક વર્ષમાં તૈયાર થતા હોય તેનાથી બમણા યુવકોને રોજગાર જોઈતું હોય છે. ભારતમાં દર વર્ષે દોઢ થી પોણા બે કરોડ યુવાનો રોજગાર માટે તૈયાર હોય છે,જ્યારે આપણે ત્યાં આખા વર્ષમાં ૫૦ લાખ રોજગાર પણ વિકસિત થતા નથી. વાસ્તવમાં આપણે ત્યાં નોકરી ઈચ્છુકોની સંખ્યા વધારે છે અને નોકરીઓ ઓછી છે. બીજું સૌથી મોટું કારણ કૃષી અને અકુશળ બેરોજગારીની સમસ્યા. ભારતમાં દર વર્ષે નોકરી ઈચ્છુકોની ફોજ તૈયાર થાય છે,

જો અર્થવ્યવસ્થા વધી રહી છે તો રોજગાર કેમ નથી વધી રહ્યા?

એમાંથી ૬૦ થી ૭૦ ટકા એવા યુવાન હોય છે કે જે કોઈપણ ક્ષેત્રમાં પારંગત નથી હોતા. આમ જોઈએ તો તેમને માત્ર રોજગારની જ પડી હોય છે, બીજા શબ્દમાં કહીએ તો તેઓની માત્ર મજૂરની જ લાયકાત હોય છે. જ્યારે દેશમાં દર વર્ષે ૪૦ થી ૫૦ લાખ સુધી અલગ અલગ ટેકનિકલ ક્ષેત્રોમાં રોજગાર ઊભા થાય છે, જેથી આ ક્ષેત્રોમાં કુશળ કામદારોની જરૂર પડતી હોય છે, પરંતુ આપણે ત્યાં તે નથી મળતા.

પરંતુ આના સિવાય એવાં કારણો પણ છે જેની પર નીતિગત રીતે નિયંત્રણ થઈ શકે છે. જેમકે દેશમાં ઝડપથી ઓટોમેશન વધી રહ્યું છે, આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલીજંસનો ઉપયોગ ખૂબ ઝડપથી લોકોનો નોકરી છીનવી રહી છે. વિવિધ કારખાના, બેંકો વગેરેમાં જો પ્રાથમિક સ્તરના કર્મચારી આજ થી દસ વર્ષ પહેલા હતા, જેમકે ટેલિફોન ઓપરેટર, ટાઈપિસ્ટ, ચેક કલેક્ટ કરવાવાળા અને અલગ અલગ દસ્તાવેજોને ચેક કરવાવાળા, રોબોટે આ બધાની જગ્યા લઈ લીધી છે. હવે બેંકમાં કે કોઈ સુપર માર્કેટમાં ટાઈપિસ્ટની જરૂર નથી પડતી, બધું જ ઓટોમેટીક થઈ જાય છે. કોઈ પણ બેંકમાં ચેક લેવા માટે, દસ્તાવેજો પર સહી કરવા માટે હવે કર્મચારીઓ બચ્યા નથી, બધા જ કામ મશીન કરી રહી છે, આ કારણે પણ બેરોજગારી વધી રહી છે. બેરોજગારીનું સૌથી મોટું કારણ એ પણ છે કે, આપણા

દેશની જરૂરતની વધુ જનસંખ્યા ખેતી પર નિર્ભર છે. ભારતની લગભગ ૪૦ થી ૫૦ ટકા જનસંખ્યા આજે પણ ખેતી પર નિર્ભર છે, જ્યારે ઘરેલુ ઉત્પાદનમાં ખેતીનું યોગદાન માત્ર ૧૬ થી ૧૮ ટકાની વચ્ચે જ છે. ખરેખર તો કૃષિમાં જેટલા લોકો કામ કરી રહ્યા છે તેટલા લોકોની જરૂરત પણ નથી. કોઈ કામ ન મળવાને કારણે કે કોઈ મજબૂરીને લીધે આટલી બહોળી સંખ્યામાં લોકો ખેતીમાં જોડાણ છે.

અહીં બેરોજગારીનું એક મોટું કારણ સ્ત્રીઓ માટે રોજગારના મર્યાદિત અવસરો પણ છે. આજે પણ ભારતની મહિલાઓની માત્ર ૨૦ ટકા રોજગારમાં ભાગીદારી છે, જે વૈશ્વિક સરેરાશને મુકાબલે બહુ ઓછી છે. મહિલાઓ માટે સુરક્ષિત કાર્યસ્થળ, સમાન પગાર અને તકના અભાવને કારણે જેટલા અવસર મળવા જોઈએ તેટલા અવસર મળતા નથી. તદ ઉપરાંત ભારતીય યુવકોમાં સરકારી નોકરી માટે એક ખાસ પ્રકારનું ગાંડપણ છે. મોટા ભાગના યુવક લાંબા સમય સુધી સરકારી નોકરી માટે પ્રયત્ન કરે છે, જ્યારે નોકરી મળતી નથી તો કોઈ બીજી નોકરી પણ નથી કરતા. આવી રીતે જ શિક્ષિત યુવાનો બેરોજગારીની ફોજમાં શામેલ થાય છે. ભારતમાં બેરોજગારીનું એક મોટું કારણ આપણા ઔદ્યોગિક વિકાસની ગતિ ધીમી પડવી. ભારતમાં મેન્યુફેક્ચરિંગ સેક્ટરમાં અપેક્ષિત વૃદ્ધિ નથી થઈ. મોટા પાયે કારખાના અને ઉત્પાદન એકમો શરૂ કરવા માટે હંમેશાં રોકાણના અંછત રહેતી હોય છે. જરૂરી સરકારી કિલચરંસ અને ભ્રષ્ટાચારને કારણે કામમાં મોડું થાય છે. જેને કારણે ખાનગી ઉદ્યોગપતિ ઉદ્યોગ શરૂ કરવામાં સંકોચ અનુભવતા હોય છે. જો ઉત્પાદન ક્ષેત્રને ઝડપથી વધારવામાં આવે અને અનૌપચારિકતા ક્ષેત્રમાં જરૂરી સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ કરી આપવામાં આવે તો નિષ્પ્રિય રૂપમાં દેશમાંથી રોજગારનું સંકટ ઓછું થઈ શકે છે. ફેરીવાળા, દૈનિક મજૂરી કરવાવાળા, ઘરેલું નોકર વગેરે સૌથી વધારે છે અને તેમને જ વધારે હેરાન કરવામાં આવે છે નાની

નાની પ્રાઈવેટ નોકરીઓમાં ન તો તેમના માલિક સુરક્ષિત છે ન ત્યાં કામ કરવાવાળા. મોટાભાગના આવા કામગારોને હંમેશાં આ ડર હોય છે કે, આખો મહિનો કામ કર્યા બાદ પગાર મળશે કે નહીં. આ જ કારણે ભારતમાં આર્થિક વિકાસના તમામ અનુકૂળ સંકેત હોવા છતાં પણ બેરોજગારી મોટું સંજ્ઞ છે.

મોજ-મસ્તીની સાથે જ્ઞાનનો પટારો ખોલતી વેબસાઈટ્સ

મોબાઈલની સામગ્રીથી લઈને AI સુધી મલ્ટિમીડિયા, ડોક્યુમેન્ટ અને સ્લાઈડ શોની અદ્ભુત દુનિયામાં ડોકિયું...

વરસાદી માહોલમાં પ્રકૃતિ ચારેય બાજુથી ખીલી ઊઠે છે. કુદરતનાં આવાં લીલાછમ રૂપને કેમેરામાં કેદ કરીને દરેકે પોતાના સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ પર શેર કર્યા જ હશે. ચોમાસામાં તબિયતની સાથે ગેઝેટ્સને પણ સાચવવા પડે. આવા ગેઝેટ્સ, મોબાઈલની એપ્લિકેશન અને એક જ પ્રકારના ડિજિટલ પ્લેટફોર્મથી કંટાળ્યા હોવ તો આ ભીનાશની ઋતુમાં આનંદની સાથે અજ્ઞાન દૂર કરતી કેટલીક મસ્ત વેબસાઈટ મુઠ બઢલી શકે છે.

મોબાઈલમાં સેટ કરવા માટેની રિંગટોન્સથી મીમ્સ સુધી અને મોબાઈલ સ્ટફની તમામ વસ્તુ AI સહિત નોલેજની નગરી સુધી બધુ જ મોબાઈલ સ્ક્રિન પર જોવા-જાણવા મળશે. એપ્લિકેશનની અઢળક સામગ્રી ફોનમાં કલવાયા બાદ વેબસાઈટની દુનિયા થોડી હાંસિયામાં ખસી ગઈ એ પણ હકીકત છે. એપ્લિકેશન ઈન્સ્ટોલ કર્યા વગર માત્ર વેબપેજના સહારે મોજ કરાવતી વેબસાઈટની દુનિયામાં ડોકિયું કરતાં જ મન ડુબી જશે.

આની શરૂઆત કરીએ ગેમ્સથી. ગેમ રમવી કોને ન ગમે? એમાં પણ મગજને દોડાવ્યા વગર માત્ર આંગળીઓ ફેરવવાની એવી ગેમ રમવા મળે તો જલસો પડી જાય. ટેમ્પલ રનથી લઈને સબવે સર્ફર સુધીની તમામ પોપ્યુલર ગેમ્સ એક જ સ્ક્રિન પર. જે રમવી હોય એ ક્લિક કરો એટલે સ્ક્રિન પ્લેગ્રાઉન્ડમાં બઢલી જાય. આ વેબસાઈટ એટલે પોકી ગેટકોમ. (poki.com)

તમારી પાસે કોઈ કલા, ટેલેન્ટ, પોએટ્રી, લેખન, વોઈસ, પઠન અને કંઈક એવી યુનિક કળા છે, જે દુનિયા સમક્ષ મૂકીને કામ લેવા માગો છો. જેમાં તમારી કલાના ઝોન પ્રમાણે ટાગેટ ઓડિયન્સ મળી રહેશે.

માની લો કે, તમને ગિટાર સાડું વગાડતા આવડે છે, પણ મ્યુઝિકલ કોર્પોમેયુનિટી મળતી નથી. 'વાવ ટેલેન્ટ' (wowtalent.live) પર પહોંચી જાવ. લોગઈન કે રજીસ્ટ્રેશનની માથાકુટ વગર માત્ર એક મોબાઈલ નંબરથી એન્ટ્રી મળી જશે. પછી રીલ્સ સાર્ટઝના વીડિયો બનાવો, અપલોડ કરો અને તમારી કોમ્યુનિટી તૈયાર. આ સિવાય બીજાની કોમ્યુનિટીમાં જોઈન થઈ તમારું કામ પણ બતાવી શકો છો. કોમ્યુનિટીના સભ્યો કોઈ લાઈવ કરશે તો એ તમારો સંપર્ક કરીને તમને એડ કરશે. હા, આ એપ્લિકેશન માત્ર વીડિયો જોવાના પણ પોર્ટન્ટ આપે છે. જે પોર્ટન્ટથી તમને સરપ્રાઈસ એક્સસેસ મળે છે.

ઓનલાઈન પ્લેટફોર્મથી કનેક્ટ થઈ ઘણાને એક્ફલાઈન પ્રોગ્રામ પણ મળ્યા છે. રસમદ્ર અને રોચક ઈતિહાસ જાણવામાં રસ હોય પણ વાંચવાનો કંટાળો આવતો હોય એવું બને. હવે આ ઈતિહાસની સત્તાવાર, શ્રેષ્ઠ અને બેસ્ટ ફોટો ગેલેરી જોવા મળે તો? પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધથી લઈને હડપ્પા સંસ્કૃતિ સુધી, સિંધુખીણથી લઈને અર્જના ઈલોરાની ગુફા સુધી, રોમના પ્રથમ ઓડિટોરિયમથી લઈને રણમાં થયેલા લોહિયાળ યુદ્ધ સુધીની તમામ ઐતિહાસિક કથા જોવા મળશે. હિસ્ટ્રી ફોર કિડ્સ (historyforkids.net) પર...

નામ ભલે કિડ્સ રહ્યું, પણ ભલભલા ઈતિહાસના જાણકારોને આંચકો અપાવે એવી મસ્ત સાઈટ. ફોટો, ટેક્સ, વીડિયો, ગેલેરી અને એમાં પણ વ્યક્તિ વિશેષ... સદીઓ જૂના ફોટોગ્રાફ અને ભીંતચિત્રોથી લઈ જે તે રાષ્ટ્રની હાલની સ્થિતિ સુધીનો મારસ્ટરપીસ ડેટાબેઝ અહીં મળશે. સાઈટ ભલે કિડ્સને ધ્યાને રાખીને બનાવી પણ અંદરની સંદર્ભ સામગ્રી અજ્ઞાનતાના ખાલી ખૂણાને જ્ઞાનની ગંગાથી ભરી શકે. ખાસ જોજો.

હાર્ડિરિઝોલ્યુશન વોલપેપર, રિંગટોન્સ, મસ્તમજાની હલકી-ફૂલકી એપીકે ફાઈલ, થીમ, ડેટા, મીમ્સ અને મોબાઈલમાંથી બીજાને શેર કરી શકાય એવી ઢગલાબંધ સામગ્રી મફતમાં આપતી સાઈટ એટલે મોબાઈલર ૪ (mobiles24.co) .

આમ તો આ વેબસાઈટ ઘણી જૂની છે. સમયાંતરે એમાં અપડેટ થતું સ્ટફ એકવાર ડાઉનલોડ કરવા મજબૂર કરી દેશે. ગેમથી લઈને ગેઝેટ સુધીના રેડિંગ પણ જોઈ શકશો. એનિમેશનથી લઈને જરૂરી એપ્લિકેશન સુધી બધુ જ ફ્રી.તમારે શેર કરવું હોય તો કોમ્યુનિટી પણ આપશે. એમાં પણ સારા રેડિંગ મળશે તો હોમપેજ પર નામ સાથે સ્થાન આપી દેશે. ફ્રી સાઈટ છે એટલે રેડિંગ સિવાય બીજું કંઈ માગશે નહીં અને આપણે પણ નહીં. ફોન ભલે ગમે એટલો જૂનો હોય પણ આ વેબસાઈટનું સ્ટફ એને મોડીન અને નવો બનાવી દેશે. આ સિવાય Zedgie પણ જોવાજેવી ખરા.

હિન્દી શેર- શાયરી અને ગઝલમાં રસ-રુચી હોય અને મહેફિલ જેવો માહોલ સ્ક્રિન પર માણવો હોય તો પહોંચી જાવ હિન્દવી (hindwi.org) પર. કવિ કે લેખકના નામ ખબર હશે તો તો સોને પે સુહાગા જેવો કાવ્યદો. નહીં ખબર હોય તો પણ હિન્દીની શુદ્ધતા, શબ્દો અને સાહિત્યની ઊંડાઈ વાંચીને જલસો પડી જવાનો. એકથી એક ચર્ચિયાતી વાર્તા, ગઝલ અને કવિતાનો શાબ્દિક અન્નકુટ સમજી લો. હિન્દી લખતા કે હિન્દીમાં ગઝલ કરતા ફાવતું હોય તો રચનાની સ્વીકૃતિ પણ કરશે. આ માટે ખાસ ઝોન છે. પસંદ પામેલી કૃતિને પહેલા પાને સ્થાન આપે છે. તો હિન્દીનું ગ્રામર જાણીને અહીં લખવાનું શરૂ કરી શકો.

આજ રીતે, સંગીતના બેઝિક શીખવા હોય અને પાથો મજબૂત કરવો હોય તો સૂરનું નોલેજ હોવું જરૂરી છે. સૂરના મૂળાક્ષરથી વાંકડે કરાવશે musiccca.com ઓનલાઈન પિયાનોથી લઈને એકથી એક મસ્ત વાંજિનો શીખવી દેશે. બસ, પ્રેક્ટિસ જરૂરી છે.

આઉટ ઓફ ધ બોક્સ

સૌથી વધારે જોવાનું વીડિયો પ્લેટફોર્મ ‘યુટ્યૂબ’ છે. એ પણ વેબસાઈટ પર. આ વેબસાઈટ કે એની એપ્લિકેશન ટ્રાવેલિંગ વખતે સૌથી વધારે જોવાય છે.

ઝબાન સંભાલ કે

હેન્ડી શાસ્ત્રી

feedback@bombaysamachar.com

એક શબ્દના અનેક અર્થ એના ઉપયોગ અનુસાર થાય એ આપણે જાણીએ છીએ. ઉદાહરણ તરીકે ચેષ્ટા. ચેષ્ટા એટલે અડપલાં – તોફાન એવો અર્થ છે તો સાથે સાથે ઈચ્છા – કામના એવો પણ અર્થ શબ્દકોશ જણાવે છે. ટીબળ, મજાક, ઠઠો – મશ્કરી એવા અર્થ પણ આપવામાં આવ્યા છે. આ સિવાય માણસના મનમાં ચાલતા વિચાર કે ભાવ શરીર કે કાયા દ્વારા વ્યક્ત થાય એને પણ ચેષ્ટા જ કહેવાય છે. મનના ભાવ – લાગણી કે અવસ્થા દર્શાવતી શારીરિક પ્રતિક્રિયા પણ ચેષ્ટા છે. ઈશારો – સંકેત ચેષ્ટાના પર્ચાયવાચી શબ્દો છે. કેટલીક વાર ‘ચેષ્ટા’, ‘ઇશારા’, ‘સંકેતો’ વગેરેનો બોલાતી ભાષાના પર્ચાય તરીકે ઉપયોગ થતો હોય છે. આ પ્રકારના અણસાર કોઈ સૂચન કરી વાત સમજાવે છે. આને મૂંગી ભાષા કહી શકાય. ખોંખારો, કાળો સાડલો કે ખભે દફતર સાથેનું બાળકનું ચિત્ર વગેરે સંકેતો ચોક્કસ બાબતો સૂચવે છે. હોઠ ઉપર હાથ મૂકીને પાણી પીવાની ઇચ્છા વ્યક્ત કરી શકાય. નાક ઉપર આંગળી મૂકીને સામી વ્યક્તિને ચૂપ રહેવા કહી શકાય. અસલના વખતમાં ઘરમાં નાની વહુને લાજ કાઢવાની હોય ત્યારે સસરા ઘરમાં આવતા પૂર્વે ખોંખારો ખાય અને વહુને એમના આગમનનો અણસાર મળી જાય અને ઘૂમટો તાણી લે. ઘરની બહાર, સડક પર જો એકસાથે બાર – પંદર સ્ત્રીઓ કાળા સાડલા પહેરી નીકળે તો કોઈનું મરણ થયું હોવાની સૂચના બોલ્યા

ખોંખારો, કાળો સાડલો: સંકેતની ભાષા

વગર મળી જાય. ઈશારો આપણા જીવનમાં દરેક સ્તરે મહત્વ ધરાવે છે. બાળપણમાં – કિશોરાવસ્થામાં માતા પિતા – શિક્ષકના ઈશારા સમજી લેવાના હોય છે. યુવાનીમાં પ્રેમિકાને ઈશારા કરવાના હોય કે ઝીલવાના હોય. નોકરી – ધંધામાં પરિસ્થિતિના ઈશારો – સંકેત સમજી આગળ વધવાનું હોય છે. જેકે ઉમરે શરીરના ઇશારા સમજી આરોગ્ય વિશે જાગરૂકતા કેળવવાની હોય છે. આ ઈશારો મૂળ અરબી શબ્દ છે. અરબી શબ્દ શઅર (તેમણે બતાવ્યું) પરથી એનો જન્મ થયો છે. એ જ રીતે ઈનામ અને ઈનકાર ગુજરાતીમાં ભલે વણાઈ ગયા હોય, બંને અરબી શબ્દો છે. તમે અથવા તમારા સંતાને કે મિત્રએ કોઈ હરીફાઈમાં ભાગ લઈ પહેલું, બીજું કે પછી આશ્વાસન ઈનામ મેળવ્યું હશે ત્યારે ઈનામ આપણી ભાષાનો નહીં પણ મૂળ અરબી શબ્દ છે એની જાણ નહીં હોય.. આપણી ભાષામાં પારિતોષિક, પુરસ્કાર કે ભેટ તરીકે આ શબ્દ જાણીતો છે. પારિતોષિક મૂળ સંસ્કૃત શબ્દ છે જેનો અર્થ વિસ્તાર છે પ્રસન્ન થઈને આપવામાં આવતો પુરસ્કાર. ઈનામનો ઉલ્લેખ ઘણી વાર બક્ષિસ તરીકે પણ થાય છે. આ બક્ષિસ ફારસી શબ્દ બખ્શિશનું અપભ્રંશ છે. ખુશી ખુશી કે રાજી થઈને કોઈને ભેટ આપવી એવો એનો અર્થ છે. આના પરથી તૈયાર થયેલો અન્ય અરબી શબ્દ છે ઈનામ અકરામ. ઈનઆમ (બક્ષિસ) અને અકરામ (માન) એટલે કે માનપૂર્વક આપવામાં આવેલી ભેટ.

ENGLISH

વિંગ્લિશ

HANGRY

ભૂખ્યા માણસને જો સહેજ પણ છંછેડવામાં આવે તો એનો ગુસ્સો સાતમા આસમાને પહોંચવામાં વાર નથી લાગતી એવો સર્વ સામાન્ય અનુભવ છે. જોકે, આ માન્યતાને કોઈ વૈજ્ઞાનિક આધાર નથી એવી દલીલ વર્ષોથી કરવામાં આવે છે. આપણામાંના મોટા ભાગના લોકોએ પેટમાં બિલાડા બોલતા હોય ત્યારે સિંહની જેમ ગર્જના કરી બેઠા હોઈએ એવા અનેક ઉદાહરણો જોયા કે અનુભવ્યા હશે. અંગ્રેજીમાં ભૂખ્યા માટે શબ્દ HANGRY અને ગુસ્સા માટે શબ્દ છે ANGRY. આ બે શબ્દોને જોડીને એક શબ્દ બનાવવામાં આવ્યો છે, HANGRY or HANGER. વૈજ્ઞાનિકો એવા તારણ પર આવ્યા છે કે આ શબ્દને માણસની ભૂખ સાથે નાતો છે. પેટમાં ભૂખ લાગી હોય ત્યારે કર્કંઠ ખાવાની તીવ્ર ઈચ્છા માણસ માત્રને થતી હોય છે. આ સમયે જે લાગણીનો અનુભવ થાય અને એને અનુસરીને જે શારીરિક પ્રતિક્રિયા જન્મે છે HANGRY or HANGER તરીકે ઓળખાય છે. લંડનની એક પ્રતિષ્ઠિત કોલેજની સોફી મેડલિન નામની લેક્ચરરે ભૂખ અને કોધનું કનેક્શન સાબિત કર્યું છે. એમના કહેવા પ્રમાણે ભૂખ ભૂખ લાગે ત્યારે લોહીમાં શર્કરાનું પ્રમાણ ઘટી જતું હોય છે અને હોર્મોન્સનું પ્રમાણ વધી જાય છે. આ હોર્મોન્સ મગજ પર અસર કરે છે. કોધ માટે જે હોર્મોન જવાબદાર છે એ જ હોર્મોન ભૂખ માટે પણ જવાબદાર

હોય છે. એટલે જ ભૂખ વધતાની સાથે ગુસ્સાનું પ્રમાણ પણ વધી જતું જોવા મળે છે. આપણી ભાષામાં એક રૂઢિપ્રયોગ છે જે આ દલીલને સમર્થન આપે છે: ભૂખ્યો બ્રાહ્મણ અને ધરાયેલો કણબી, તેમને છંછેડવા નહીં. આ રૂઢિપ્રયોગનો અર્થનો સારાંશ એમ છે કે ભૂખ્યો બ્રાહ્મણ નારાજ હોય છે અને ખાધા પછી કણબીને આરામ જોઇએ છે, માટે તે વખતે તેમની છેડ કરવાથી વિપરીત પરિણામ આવે.

વલો કરછ

ડૉ. પૂર્વી ગોસ્વામી

feedback@bombaysamachar.com

છતિહાસમાં લખપતને એક મહત્વપૂર્ણ વેપાર કેન્દ્ર તરીકે માનવામાં આવતું હતું. ગુજરાત અને સિંધને જોડતું એ કેન્દ્રબિંદુ હતું. ત્યારે સિંધુ નદી લખપતમાં પ્રવાહિત થતી, જેમાં કારણે અહીં પાણીની અછત ન હતી અને વ્યાપક પ્રમાણમાં ચોખાની ખેતી થતી. ચોખાના ઉત્પાદન તથા બંદરગાહ દ્વારા થતી વેપારી પ્રવૃત્તિઓથી લખપત દરરોજ લાખ કોરીની આવક પામતું એટલે સંભવતઃ નામ ‘લખપત’ પડ્યું. એવું લખપતને સમર્પિત વતની ઓસામણ ચાયા પાસે એકવાર સાંભળેલું. લખપતના અન્ય સ્મારકો ગુરુદ્વારા પહેલી પાતશાહી, શાહ અબુ તુરગની દરગાહ અને હાટકેશ્વર મહાદેવ મંદિર સાથે મળીને પીર ગોશ મહમદનો મકબરો આ પ્રદેશના ધર્મસંહિષ્ણુ વારસાનું જીવંત પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. અંધારાને વીંઝતી આશાની જેમ આજે લખપત શાંત છે, પણ એના ઈતિહાસના પાનાંમાં ધર્મ, સંસ્કૃતિ અને કળાઓના સંગમની ઝાંખી મળે છે. ગતિકે કરેલું તેમ પીરની કાફીઓ વિષે પણ થોડી વાત કરી લઈએ. કચ્છની સ્થાપત્ય કલાના એક અનુપમ નમૂનારૂપ લખપત બંદર પર ૧૯મી સદીનો મકબરો જેના સન્માનને શોભાવી રહ્યું છે, એવા પીર ગોશ મહમ્મદ એક સૂફી સંત હોવા સાથે કચ્છી કાફીઓના રચનાર એક ઉત્તમ કોટિના કવિ પણ હતા. જે હિન્દુ અને મુસ્લિમ બંને પરંપરાઓને અપનાવવા માટે જાણીતા હતા. બાલ્યકાળથી જ એમણે સંસારથી પરે રહી વૈરાગ્યનું જીવન પસંદ કર્યું હતું. ફકીરી જીવનમાં જંગલોમાં ભટકવું એમને ખૂબ ગમતું. અને આજ ભ્રમણ કદાચ એમને સુંદર કાફી રચવા પ્રેરી શક્યું હશે! તેમના ભક્તિપૂર્ણ કાવ્યોમાં કૃષ્ણપ્રેમની જલક સ્પષ્ટ જોવા મળે છે. તેઓ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણને ‘પ્રીતમ’ અને પોતાને ‘વિરહમાં તડપતી આત્મા’ ગણાવે છે. તેમના કાવ્યોમાં સૂફી તત્ત્વ અને ભક્તિ મર્મ સમાન રૂપે વહે છે. ઉદાહરણરૂપ તેમનો પ્રખ્યાત રાગ ‘કારાઈડી’માં રચાયેલ કાફી:

મુખ તો વર્તાઈથી વોં, વલા ! અસકે મુખ તો વર્તાઈથી વોં, નમાઈને નેણલેં મેં મારેઓ તો. વલા. હર્યેં પેરેં આઈં પ્યારા લયો તા, આંજ

ગુલાબીડા નોં. વલા. ઉરેઆ અચો આઈ પરેઆ મ વેજા, શ્રીનાથજીજા સોં. વલા. ધિલ કે વારિયાં કી ન વરેતો, જેંકે લગી આંજ લોં. વલા. ‘પીર ગોશ’ બોલે પ્રીતમ મૂંજા, મિઠડો અવાંજો મોં. વલા. અર્થાત્ પીર રચના દ્વારા પરમાત્માને અરધાસ કરે છે કે તમારા દર્શનની લૂછ લાગી છે, એટલાં

પ્યારા લાગ્યો છો કે મારા લોચન વાટું જુવે છે તમારા દીદારની. તમારા દિલને સમજાવવાની કોશિશ કરું છું પણ માનતું નથી. આવો એટલે છોડીને ન જજો તમને શ્રી નાથજીના સમ છે. અહીં તેમનો કૃષ્ણપ્રેમ જોઈ શકાય છે. બીજી કાફી ‘અંગણ આયો થી વલા!’ પણ અત્યંત દદયસ્પર્શી છે: અંગણ આયો થી વલા ! અસાંજે અંગણ આયો થી.

राष्ट्र भाषा

कहीं की ईंट, कहीं का रोड़ा...

માણસ પોતાની જરૂરિયાત કે ઈચ્છા પૂરી કરવા જોડાડોડ કરતો હોય છે. રાજકારણમાં અલગ અલગ વિચારધારા ધરાવતા પક્ષ કોઈ ચોક્કસ હેતુ માટે જોડાણ કરી લેતા હોય છે. આ સંદર્ભની એક હિન્દી કહેવત છે કે **કहीं की ईंट, कहीं का रोड़ा, भानुमति ने कुनबा जोड़ा.** એટલે મટોડીનાં ગારામાંથી બનાવેલું ચોસલું જે ચણતરમાં વપરાય. રોડા એટલે ટુકડો કે કટકો. **इस मुहावरे का मतलब होता है असंगत वस्तुओं या व्यक्तियों को इकट्ठा करके कुछ बना देना.** યાની **इधर-उधर से अपनी जरूरत की चीजें लेकर कुछ बना देना.** આ કહેવત પાછળ એક મજેદાર કહેવત છુપાઈ છે. કંબોજના રાજા ચંદ્રવર્માની દીકરી ભાનુમતિ રૂપરૂપનો અંબાર હતી. એના સ્વયંવરમાં દુર્યોધન, કર્ણ, જરાસંધ, શિશુપાળ જેવા પરાક્રમી રાજાઓ ભાનુમતિ સાથે વિવાહ કરવાની ઈચ્છા સાથે પધાર્યા હતા. છેવટે ભાનુમતિના વિવાહ દુર્યોધન સાથે થયા હતા. મહાભારતના યુદ્ધમાં અભિમન્યુએ ભાનુમતિના પુત્રનો વધ કર્યો હતો અને ભીમે દુર્યોધનનો વધ કર્યો હતો. છતાં દુર્યોધનના મૃત્યુ પછી ભાનુમતિએ અર્જુન સાથે વિવાહ કરી લીધા હતા. જાણવા જેવી વાત તો એ પણ છે કે કર્ણ અને ભાનુમતી વચ્ચે મૈત્રી હતી. આમ ભાનુમતિ એકબીજાથી સાવ વિપરીત સ્વભાવની ત્રણ વ્યક્તિ દુર્યોધન, કર્ણ અને અર્જુન સાથે અનોખો સંબંધ ધરાવતી હોવાથી આ કહેવત પડી છે. અહીં તર્હીથી સંદર્ભો જોડીને જે રચનામાં મૌલિકતાનો અભાવ હોય એને માટે પણ આ કહેવતનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

सच्ची बहिन

अन्नाच्या म्हणी

અન્ન એવો ઓડકાર અત્યંત પ્રચલિત કહેવત છે. અન્ન – આહાર સંબંધિત કહેવતો અને રૂઢિપ્રયોગોમાં ક્યાંક સામ્ય તો ક્યાંક જુદાપણું જોવા મળે છે. અન્ન – આહાર સંબંધિત મરાઠી ભાષાની કહેવતોનો સ્વાદ માણવા જેવો છે. પહેલી કહેવત છે અચાટ खाणे मसणात जाणे. અચાટ એટલે ઓઘડ, હદ વટાવી દેનારું. પ્રમાણ ભૂલીને ખાતી વ્યક્તિ માટે ગુજરાતીમાં શબ્દ છે અકરાંતિયું. મસણ એટલે મસાણ અથવા સ્પર્શના. ટૂંકમાં ઓઘડ અકરાંતિયાની જેમ ખાવાથી તબિયત લથડે અને મૃત્યુને નોતરું અપાઈ જાય એવો એનો ભાવાર્થ છે. અસતીલ શિતે ત્તર जमतील पुते. જીવનની ફિલસૂફી સમજાવતી કહેવત છે. શિતે એટલે રાંધેલા ચોખા જેને આપણે ભાત કહીએ છીએ. ભૂતનો શબ્દાર્થ તો ભૂતપિશાચ થાય પણ અહીં ખુશામતખોર લોકો એવો ભાવાર્થ છે. ખિસ્સામાં પૈસાનો પાવર હોય તો આસપાસ ખુશામત કરનારાઓ મધમાખી ફૂલની આસપાસ ફર્યા કરે એમ એ લોકો ટોળે વીંટળાયેલા રહે એ આ કહેવતનો ભાવાર્થ છે. આયત્યા પિठावर रेघोट्या ओढणे કહેવત પણ માર્મિક છે. થોડા શબ્દોમાં ઘણી ગહન વાત કહી જાય છે. પીઠ એટલે તૈયાર બાંધેલો લોટ અને એની પર આંગળીથી લીટી તાણાવી અને કરેલું કે હવે બરાબર થઈ ગયું. મતલબ કે તૈયાર વસ્તુ કે કામ પર નજીવો હાથ ફેરવી એ કામ પોતે કર્યું હોવાનો દેખાડો કરવો. આપણી ભાષામાં આયતા પર રાયતું કહેવત છે જેનો અર્થ તૈયાર માલ પર તાગડવિન્ના એવો થાય છે. ■

લખપતિ પીર ગોશ મહમદનું અધ્યાત્મિક ને સાહિત્યિક ગૌરવ...

ઝિઝો આંકે સારે જિયડો હી. અસાંજે. વાર વિહાઈયાં નેણ નિસારીઆં, પ્રીતમ મૂંજા પિરી. અસાંજે. પ્રેમ રસીલા પાસે મ થિયો, હેડી હિંયારી ડઈ. અસાંજે. ધિલ ધૂતારા ધુતે ગિડે તો, મૂંસેં કેડી કઈ? અસાંજે. જલ ઘારાં છું મછલી તલખે, તલખે તનમન તીં. અસાંજે. ‘પીર ગોશ’ બોલે ઘડીએ ન વિસરે, પ્રીતલડી પિરયન જી. અસાંજે. અર્થાત્ વ્હાલા પ્રભુજી અમારા આંગણે પધારો, મારો જીવડો આપને ખૂબ યાદ કરી સાદ કરે છે. મારું દિલ તો ધુતારા ધૂતી ગયા છે. જેમ જળ માટે માછલી તપે એવા મારા તનમનની હાલત છે. એક પણ ઘડી આપને વિસરી નથી શકાતું કૃપા કરી આપ મારા આંગણે પધારો. ૧૮૫૫માં એમના અવસાન પછી એમની કબર પર સંવત ૧૯૧૧ની સાલે મકબરાનું બાંધકામ તેમના ભાઈ બાવા મિયાના માર્ગદર્શન હેઠળ સંતના અનુયાયીઓના યોગદાનથી શરૂ થયું અને એ બાંધકામ દશ-બાર વર્ષની કામગીરી પછી કલાના ધામરૂપ આ આરામગાહ તૈયાર થઈ શક્યું. સ્થાપત્યની દ્રષ્ટિએ, મકબરો કાળા પથ્થરથી બનાવવામાં આવ્યો છે, જે ૫૪ ફૂટ ચોરસ અને ૭ ફૂટ ઊંચું છે. મકબરામાં મુખ્ય અષ્ટકોણીય મંડપ છે, જે ઉપરથી શંકુ આકારના મુખ્ય ગુંબજથી દેકાયેલું છે. આ ગુંબજ ૬૩ ફૂટ ૩ ઇંચ જેટલું ઊંચું છે. તેની આસપાસ આઠ નાના ગુંબજો છે જે માળાની જેમ ગોઠવાયેલા છે. દરગાહમાં ૧૨ દરવાજા છે અને અંદરની દીવાલો તથા બારીઓ પર પથ્થરની જાળીઓનું અત્યંત બારીક કોતરકામ કરવામાં આવ્યું છે. આ જાળીઓ ભુજના પ્રસિદ્ધ આયના મહેલની જાળીઓ સાથે સરખાવાય તેવી સુંદર છે. વિશિષ્ટ ઘૂમટવાળો અર્ધચંદ્રાકાર ખંડની મધ્યમાં પીર ગોશ મહમદની કબર આવેલી છે. અને અંતે, પીર ગોશ મહમદ લખપતના આધ્યાત્મિક રત્ન હતા. તેમની જીવંત કૃતિઓ કચ્છના સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિનું પ્રતિબિંબ છે. (તસવીર અને પૂરક માહિતી: પ્રદીપ ઝવેરીના સહયોગથી પ્રાપ્ત)■

વ્યંગ

ભરત વૈષ્ણવ

feedback@bombaysamachar.com

બેસણામાં ઉઠમણું...!

‘અચયથો, દુબે સાબ મેરા કલોઝ ફેન્ડ થા જી.દિલ ફાડકે પ્રેમ કરતા થા. આઠ કાન્ટ ફરગેટ હીમ. ઇનકે આગે લેટ ચાની કી સ્વર્ગસ્થ બોલને પે મેરે હીઠ કોંપ રહા હૈ’ મેનન બોલયે જતો હતો. છેલ્લે એના અવાજ નું વોલ્યુમ વધતું ગયું.. સૌ એના તરફ અણગમાથી જોવા લાગ્યા. માતમના પ્રસંગે કોઇ નાદાની દેખાડે તે કોને ગમે? મેનનને લોકો પોતાને જોઇ રહ્યા છે તેનો ખ્યાલ આવ્યો. તરત જ એણે અવાજનું વોલ્યુમ ડાઉન કર્યું ને ડુસ્કું ભર્યું. એની આંખમાંથી સંભાર કે રસમ જેવું આંસુ ટપકયું ન ટપકયું ને મેનને રૂમાલથી આંખ લૂંછી નાંખી.

ડો. કપિલ દુબે ભારતીય વહીવટી સેવાના નિવૃત્ત અધિકારી હતા. પ્રશાસનનું મોટું અને વજનદાર નામ. ડો. દુબે અવસાન પામ્યા. પરિવારે મોટા હોલમાં તેનું બેસણું રાખેલ. દુબેએ રોબોટિક્સમાં પીએચડી કરેલ. જો કે, તે એમબીબીએસ અને એમડી પણ હતા. ચીફ સેક્રેટરીના પદ પરથી નિવૃત્ત થયેલ. એટલે શ્રદ્ધાંજલિ આપવા મેળાવડો ભરાય તેની કોઇ નવાહ ન હોય. એક ટેબલ પર ફેન્ચ કટ દાઢી હોય તેવો દુબેનો લાજ સાઇઝનો ફોટો. ફોટા પર સુખડનો સુંગધિત હાર. ફોટાની નીચે દુબેની જન્મ તારીખ અને અવસાન તારીખ પણ લખેલી. ફોટાની બંને બાજુ અગરબતી નહીં પણ મોટી સાઇઝનો સુખડનો અગરબતો પ્રજ્વલિત. તેની સુંગધિત ધૂમ્રસેરથી વાતાવરણ પવિત્ર અને દિવ્ય લાગે. સૌ કોઇ સફેદ વસ્ત્રો પરિધાન કરી શ્રદ્ધાંજલિ આપવા આવેલા. ફોટાની આગળ એક ગોલ્ડન બાઉલમાં ગુલાબની છૂટી પાંદડી રાખેલ. નોટો મૂકવા એક સિલ્વર થાળી હતી. કોઇ સામાન્ય માણસનું બેસણું હોય તો સ્ટીલની થાળીમાં દસ દસ રૂપિયાની નોટ કે સિક્કા હોય. અહીં પાંચસોની કડકડતી નોટોથી થાળી છલકાઈ ગઇ હતી.

મેનને સફેદ વાદળ જેવું લિનનનું ઓપન શર્ટ પહેરેલું. એનો ચહેરો ક્રિકેટર શ્રીકાંત જેવો લાગે. શર્ટની નીચે ચિદમ્બરમ જેવી સફેદ મલમલની ટ્રિપિકલ સાઉથ ઘોતી પહેરેલી, જેની કિનાર સોનેરી હતી. આંખ પર ગોલ્ડન ફ્રેમના રીમલેસ ચશ્મા. કડી ગોલ્ડન રીસ્ટવોચ. મેનન કોઇ કંપનીના ચેરમેન જેવો લાગે.

‘દેખો, મૈં રાઇફલ ક્લબ કે પીછે આલિશાન કોઠી મૈં રહેતા થાજી. મેરે બંગલેમે મીની ગોલ્ફ કા મેદાન થા. દુબે સાબ ગોલ્ફ કે દીવાને થે. રંગીન આદમી થે. હમ અકસર ગોલ્ફ ખેલને કે બાદ બકાર્ડી રમ કા સિપ લેતે થે.’ પડિ સાથેની આત્મીયતા મેનને દર્શાવી. સફેદ કપડાંમાં સજજ મહિલાઓએ મેનનની વાત સાંભળીને કુટિલ સ્મિત કર્યું. એમના મોં મચકોડાયા. દુબે તો ગંગાજળ પીનારા. આ તો બકાર્ડીની વાત કરે છે.

‘બટ સર, તમે દાદાના કલોઝ ફેન્ડ હતા, પરંતુ, દાદાએ કોઇ દિવસ તમારો ઉલ્લેખ કરેલ નહીં.’ બુલબુલ દુબેએ શંકા વ્યક્ત કરી, કેમ કે દાદાએ ક્યારેય શરાબને હાથ અડાડેલ નહીં. ક્યારેક મોજમાં હોય તો ચિલ્ડ બિયરનો લાજ પેગ લગાવતા. રાઇફલ ક્લબની પાછળ કોઠી નહીં, પરંતુ, આલીશાન ઝૂંપડાં હતાં.

‘આઠ નો, આઠ નો. ક્યોં કિ મૈંને હી મના કિયા થા જી.’ આટલું કહી મેનન પ્રસંગની ગંભીરતા ભૂલી ખડખડાટ હસ્યો. પછી ખસિયાણો પડ્યો.

‘અંકલ, આપ ક્યાં કરતે હો?’ ચુલબુલ દુબેએ સીબીઆઇની જેમ પૂછ્યું.

‘મેરા એક્સપોર્ટ ઇમ્પોર્ટ કા બિઝનેસ હૈ.’

‘ક્યા નામ હૈ પેહી કા.’ ચુલબુલે પૂછ્યું.

‘ચેડા એક્સપોર્ટ ઇમ્પોર્ટ કંપની.’ મેનનના ચહેરા પરના ગભરાટના ભાવ પથરાયા. મેનનનો ભાવપલટો સમજાય એવો ન હતો.

‘દુબે સર કે સાથ હમ બેંગકોક થાઇલેન્ડ ઝૌર પતાયા ભી ગયે થે. વહાં કેસિનોમે દુબે સર પચ્ચીસ લાખ રૂપિયા જીતે થે.’ કાન્ડિડન્ટ સાથે મેનને એક જૂઠ ઓર ચલાવ્યું.

‘ અંકલ, હમારે દાદા તો જન્માષ્ટમીના દિવસે પતાને હાથ લગાવતા ન હતા. કેસિનોના સખત વિરોધી હતા.’ ચુલબુલ દુબેએ ફોડ પાડ્યો. મેનન લાંબી લાંબી ફેંકવા જતાં ભેરવાઈ ગયો કે શું? મેનનને પોકેટમાંથી રૂમાલ કાઢી ચહેરા પરનો પરસેવો અને શરમિંદગી લૂંછી.

‘દુબે સર સાથે પચાસ વરસનો સંબંધ હતો. તેની ભગવાન આમ અંત કરશે તેનો અંદાજ ન હતો.’ મેનન મન કી બાત મનમાં બોલ્યો.. મેનન બોલવા ખાતર બોલતો હતો કે દૃઢયથી બોલતો હતો તેની ખબર ન પડે. મેનન જે કાંઇ બોલ્યો એ હમ્મગ હતું. દાદાના બેસણામાં આવી મેનનનો ગપ્પાબાજી કરવા પાછળ શું છરાદો હશે?

‘અંકલ, દાદાએ તમને કોઇ વચન આપેલ?’ ચુલબુલે પૂછ્યું.

‘દેખો, હું હોલી કાઉ નામની એનજીઓ ચલાવું છું. દુબે સરે મારા એનજીઓની મુલાકાત લીધેલ. અમારે ત્યાં ગાયોની સારસંભાળ થતી જોઇ સર ખૂબ પ્રભાવિત થયેલા. અમારા એનજીઓને પચીસ લાખ રૂપિયાનું ડોનેશન આપવાનું વચન આપેલ.’ મેનને શબ્દોની જાળ બિછાવી.

‘એમ? અંકલ, તમે બહુ ભંડક કરી. દાદાએ તમામ દાન ગુપ્ત કર્યા છે. તમને દાન કરવાનું વચન આપ્યું હોય તો તમને દાન આપી જ દીધું હોય. દાદા દાનમાં ક્યારેય ઉધારી ન રાખે. જો તેમે દાદાના અંતરંગ મિત્ર હોવ તો દાદાએ અમારા શુભ પ્રસંગોએ તમને આમંત્રણ આપ્યું જ હોય. અમારા એક પણ પ્રસંગના ફોટો કે વીડિયોમાં તમે દેખાતા નથી. તમે સાચું બોલો- કોણ છો? હું ચુલબુલ દુબે એસપી છું. હજી તમને સત્ય કબૂલવાની તક છે.’ ચુલબુલે લાલ આંખ કરી.

પછી શું થાય? કોઇ પણ થઈ ડિઝી ટોચર સહન ન કરી શકે. મેનન પણ પોપટની માફક બોલી ગયો. દુબે સરને કદી મળેલો પણ નહીં. દુબે સાહેબ વિશે થોડી ઘણી માહિતી ગૂગલ- ફેસબુકમાંથી એકઠી કરેલી. દુબે સાહેબના બેસણામાં શબ્દાંજલિ આપવા આવેલો ન હતો. એ તો કોઈ ફેંક એનજીઓના નામે રૂપિયા પડાવવા આવ્યો હતો. અખબારનાં બેસણાં, પગડી, સાદડી, પ્રાર્થનાસભા, ગુણાનુવાદ સભાના સમાચાર વાંચી ફંડફાળા ઉધરાવવા પહોંચી જતો. નવજાત મૃતક સાથે પ્રગાઢ સંબંધ હોવાનો દાવો કરીને જે મળે એ ઉસેડી લેતો, પણ આજે તેના ગ્રહ ખરાબ હશે કે ચુલબુલ પડિ નામના પહાડ સાથે અથડાયો અને ચકનાચૂર ચૂરેચૂર થઇ ગયો.

કહે છે કે મેનન નામ પણ સાચું નહોતું. સાચું નામ તો અશરફ મેમણ હતું તેવું કહેવાય છે ...અશરફ મેમણ છટા હુઆ બદમાશ હૈ.. મેનન તમારા પણ બેસણામાં આવી શકે છે. વાંચકો, બી કેરફૂલ! ■

૯. લગ્ન સંબંધી

જૈન યુવતી જોઈએ

મુંબઈ સ્થિત, ૩૫ વર્ષના દેખાવા, એમ. કોમ. ગ્રેજ્યુએટ, 5'11" હાઈટ, જૈન માંગલિક, Working as Assistant Vice President in big MNC બેંક માટે ભણેલી, સંસ્કારી, દેખાવડી, મુંબઈ સ્થિત કન્યાના વડીલોનો સંપર્ક આવકાર્ય છે. Ph. 7738054848. (દહેજ નહીં.) (બી-૧૬૨૫૭)

શ્રાધ્ધાગ્નિ સેવા સમાજ

49મું વર્ષ 107મો પરિચય મેળો મલાડ ખાતે તા. 24/08/2025 પ્રવેશ કી યુવક Rs. 500/-, યુવતી Rs. 300/-, સંપર્ક: અલકેશભાઈ વ્યાસ- 8779177080, જય-9870756615, ટિપ્કભાઈ-8828221010. (દહેજ નહીં.). (૧૫૯૫૪-એ)

જૈન યુવતી

USમાં સેટેલ્ડ (H1B વિઝા) Born 1993 ફિઝિયોથેરાપીસ્ટ (ડબલ મારસ્ટ) માટે યુએસમાં વેલસેટલ યુવકોના વાકલો સંપર્ક કરે. 98419048577. (દહેજ નહીં.) (એસડીબી- ૨૦૫૧)

જૈન યુવતી

■ વેલ સેટેલ્ડ, સારી લાયકાત ધરાવતો અને પગારદાર સારો દેખાતો સ્માર્ટ ગુજરાતી વેપાળુ 37 વર્ષનો નિર્દોષ છૂટાછડા લીધેલો સાન્તાકૃષ્નાં રહેનાર, સારી પારિવારિક પૃષ્ઠભૂમિની છોકરીની શોધમાં છે. ઈમેલ:nihaal_4887@hotmail.com- સંપર્ક: 9930070803. (દહેજ નહીં.) (બી-૧૬૨૪૦)

મુંબઈ સમાચાર ના ઓથોરાઈઝડ ક્લાસિફાઈડ કેપો લીસ્ટ

MIRA ROAD
ASHANSHI ADVERTISING & PRESS RELATION
Tel: 28114235 / 28114295 / 28553722
DAHISAR
KENIA AD AGENCY
Tel: 28905993,28925993
BORIVALI
EXPRESS ADVTG. AG.
Tel.: 9820401077/ 9820401099/ 28339977.
KOKISHA ADVERTISING
Tel.: 28950139 / 28932877
Mobile: 9820200500.
SHREE VERSATILE
Tel: 022-28993348 / 022-28993349
TENDER ADS.
Tel.: 28902057/28918881 / 28901049.
Mobile: 9821112796.
KANDIVALI
ARIHANT ADVERTISING
Tel: 28627468/28626679.
Fax: 28631357.
GAYATRI PUBLICITY CO.
Tel: 28055819/32508525.
NEW BOOM ADS.
Tel: 9821153364/9322232712
PRANAV PUBLICITY
Tel.: 28693300/9820295421/ 9820006816
Tele Fax: 28685505/28646115
JEET ADVERTISING AGENCY
Tel: 9820006816/ 28989990
Tele Fax: 55713747.
VIKSON ADVERTISING AGENCY
Tel: 28645005.
Fax: 28644004.
MALAD
SIGNATURE ADVERTISING
Mobile: 9820489442 / 9819454050
SHRADDDHA PUBLICITY
Tel: 28880404.
Mobile: 9224674744
SYNERGY ADVERTISING
Tel.: 28891428/9869101801/ 9029101801
YASHI ADVERTISING
Mobile: 9820855578/ 9820877810/ 28898297.
Tel.: Fax: 2807 8255
NOBLE PUBLICITY SERVICE PVT. LTD.
Tel: 28881426/28897301.
Fax: 28897567.
GOREGAON
ASHUTOSH LEGEND MULTI-MEDIA P. LTD.
Tel: 28779143, 28742201
Tel. Fax: 28741360.
ADRESULT ADVERTISING
Tel: 28726291
Tel. Fax: 28762157.
SHARK ADVERTISING PVT.LTD
Tel: 286863587 / 26863597
Mobile: 9820223503
SHREE REKHA AGENCY
Tel: 29275033/ 9819099563
S. ARTS ADVERTISING
M: 8356803979/ 9867615899
JOGESHHWARI
TECHNO-KRATI ENTERPRISES
Tel. Fax: 2679 5549.
ANDHERI
PRIME PUBLICITY SERVICE
Tel: 56771190/26839686.
Tel. Fax: 26830304
FAMS ADVERTISING
Tel: 26715389/64173276
SMART ADVERTISERS
Mobile: 9322006833
Tel. Fax: 26846833.
LOKHANDWALA ADVERTISING
Tel: (022) - 46732289
Tele. Fax: 26316960
VILE PARLE
MEHTA ADVERTISING AGENCY
Tel: 26711896, 9821522195
HINDUSTAN ADVERTISING & MARKETING
Tel. 26146229, Mob: 9869577941
SANTACRUZ
URS PUBLICITY
Tel: 26177838. Mobile: 9869088972.
KHAR
KIRTI AGENCIES
Tel: 26047542. Tel. Fax: 26053675
MAHIM
CHARUDATTA ADVERTISING
Tel: 24221461. Fax: 24316482.

૯. લગ્ન સંબંધી

■ ૧૯૮૯ની અતિ-સુંદર (મિસ એશિયા રનરઅપ), ૭બલ ગ્રેજ્યુએટ વેપાળુ અપરિણીત દીકરી-સ્થાયી, શિક્ષિત છોકરાની શોધમાં મુંબઈ બેંચોર પસંદ ૯૫૩૭૪૦૨૦૦૦. (દહેજ નહીં.) (બી-૧૬૨૪૯)

અમેરિકામાં 1982, BE COMPUTER, દેખાવડીને ક્વોલિફાઈડ સ્માર્ટ યુવક આવકાર્ય.

9920817551. (દહેજ નહીં.) (૧૦૧-સી)

■ MCOM, CFA, 1983, 5'7", દેખાવડીને વેલસેટ યુવક આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં.) (૧૦૧-સી)

■ BA, પીજી ડિપ્લોમા, 1983, એક્ટિવને વેલસેટ યુવક આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં.) (બી-૧૦૧-સી)

■ બેંચોલમાં 1989, MBA, ફાઇનાન્સ એક્ટિવ દેખાવડીને ક્વોલિફાઈડ યુવક આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં.) (૧૦૧-સી)

સાચનમાં 1978, ટેક્ષટાઈલ અમેરિકન કંપનીમાં બ્યુટી ફૂલને વેલસેટ યુવક આવકાર્ય.

9920817551. (દહેજ નહીં.) (૧૦૧-સી)

■ યુવક US સીટીઝન, જૂન 1997, 6'1", ૭બલ મારસર એન્જિનિયરિંગ માટે US સીટીઝન, ગ્રીન કાર્ડ, H1B, કન્યા આવકાર્ય. વોટ્સએપ- 9322847496 (મુંબઈ)/18178961574 (અમેરિકા). (દહેજ નહીં.) (૪૨-સી)

૯. લગ્ન સંબંધી

■ ખુશહિત મેરેજબ્યુરો યોગ્ય જીવનસાથી માટે સંપર્ક ઉર્મિલાબેન 8879576963. (દહેજ નહીં) (૯૫-ઈ)

૧૨. યાત્રા સહેલગાઈ

થ્રુપ ટુરો

(1) ઉત્તરાખંડ ચારમાથ યાત્રા ૭ સપ્ટેમ્બર
(2) પાંચ જ્યોતિર્લિંગ - પંદરપુર - 18 ઑગસ્ટ
(3) સંપૂર્ણ રાજસ્થાન દર્શન ૧ ડિસેમ્બર
(4) દક્ષિણ ભારત યાત્રા ૧૦ નવેમ્બર
(5) ઉત્તરપ્રદેશ - નેપાળ. (૬) ઓમકારેશ્વર મહાકાલેશ્વર ઈન્દોર ઉજ્જૈન માંડુ થ્રુપ આવકાર્ય જયઅંબે ટુર - 9930929799. (૮૮-એ)

૯શપાંડે ટ્રાવેલ્સ

9820962500
9819453043

શ્રાવણ સ્પેશીયલ રેલવે આરક્ષણ ૭૫ દિવસ પહેલાં અષ્ટવિનાયક - જેજુરી

પ્રતિલાલગ્ન - આર્નૉલ્ડસિંહ પ્રવેશક શુક્રવાર ઈકોનોમિક ૩,૧૫૧/- સ્વતંત્ર રૂમ ૩,૫૫૧/- દરેકના એસી બસ, બોન-એસી રૂમ ૫,૫૫૧/-

પંદરપુર - તુળખુર ગાહાગાપૂર-અક્કલકોટ

પ્રવેશક ગુરુવાર ઈકોનોમિક ૩,૩૫૧/- સ્વતંત્ર રૂમ ૪,૧૫૧/- દરેકના એસી બસ, બોન-એસી રૂમ ૫,૫૫૧/-

ચારદામ યાત્રા

બનીનાથ-દેદારનાથ-વ્મુનાત્રી ગંગોત્રી-હરિદ્વાર-અમીકિશવર ૧૩ દિવસ, ૧૭ ઓગષ્ટ, ૨ સપ્ટેમ્બર, ૬ ઓક્ટોબર, ૭,૧૪,૧૮- દરેકના

રામેશ્વર-મહોદર્

ત્રિવેલ્લમ-કલ્લકાડુમારીસાઇ

૭ દિવસ, ૨, ૧૭ ઓગષ્ટ

મુંબઈથી મુંબઈ ૩ ટાવર એસી, ૧૮,૧૭૦/- દરેકના બોન-એસી રિપર કસલ ૧૫,૫૦૦/- દરેકના

નેપાળ-પશુપતીનાથ

પોહરા-પોદિચાલી

કાશી વિષ્ણનાથ-અમીકિશવર ૯ દિવસ, ૧૦ ઓગષ્ટ, મુંબઈથી વારાણસી ૩ ટાવર એસી રૂમવે ટ્રાવ પ્રવાસ કાઠમંડુથી મુંબઈ વિમાન પ્રવાસ ૧૧,૫૦૦/- દરેકના

અયોધ્યા - વારાણસી

પ્રસાંગાજસહ ૬ દિવસ, ૩૧ જુલાઈ, ૧૮,૧૧,૧૬ ઓગષ્ટ, મુંબઈથી મુંબઈ ૩ ટાવર એસી, ૧૩,૫૦૦/- દરેકના

જેજુન - ઈંદોર

ઑકરેશ્વર-મહેશ્વરસાઇ

૫ દિવસ, ૩, ૧૪ ઓગષ્ટ, એસી બસ હોમીલીવાઈઝ રૂમ, ૧૩,૫૦૦/- દરેકના

સૌરાષ્ટ્ર-સોરઠી સોમનાથ

નાનો એસ-દારેડા-ગિરનારસાઇ ૭ દિવસ, ૨૭ જુલાઈ, ૧૪ ઓગષ્ટ એસી બસ પ્રવાસ, ૧૬,૫૦૦/- દરેકના

મહારાષ્ટ્રમાં પાંચ જ્યોતિર્લિંગ

અંબેલોગાઈઝ ૬ દિવસ, ૨૫, ૩૧ જુલાઈ ૧૬,૧૪,૧૮ ઓગષ્ટ, ૮,૧૦૦/- દરેકના

ભીમાશંકર - લેણ્યાદી

ઑડર-માળશોજસહ

૬ દિવસ, ૯૨ જાનિવર ૨૭ જુલાઈ, ૨૮,૧૬ ઓગષ્ટ ૨,૬૫૧/- સ્વતંત્ર રૂમ હોમીલીવાઈઝ રૂમ

સાકાંતરા શક્તિપીઠ

અંબેલોગાઈઝ ૫ દિવસ, ૧૩ ઓગષ્ટ, ૯,૫૫૧/- દરેકના

www.deshpandetours.com

(બી-૧૬૨૩૦)

શ્રી ગણેશ યાત્રા

નેપાળ, પશુપતિનાથ, પોખરા, કાશી, પ્રયાગ, અયોધ્યા, દિવસ 13, સપ્ટેમ્બર- 8, કિલેક્સ હોટેલ પોતાનું સ્પોર્કુ, થ્રુપ બુકિંગ આવકાર્ય, ૯૮૨૦૧૬૪૦૦૭, ૯૦૧૮૬૬૬૭૫, ૯૮૨૦૬૬૮૬૬૭. (૯૦-સી)

૧૭. જમ્યા આપવી છે

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

૧૭. જમ્યા આપવી છે

“બોરીવલી (વેસ્ટ)”

“શિંપોલીમાં રેખ્યુટે બિદરના નવા બિલ્ડિંગમાં UNTOUCHED ૩ બેડરૂમ-1060' કાર્પેટ ફ્લેટ, 2 કાર પાર્કિંગ (2.55 CR+++), તાત્કાલિક કબજો.” સંપર્ક: “સુનેશભાઈ”- 9819773728. (૧૩/એ)

બાર (વેસ્ટ)

ફક્ત ગુજરાતી માટે ૩ બેડરૂમ ૧૧૫૦' કારપેટ અને ૬ બેડરૂમની જોડી એરિયા ૨૩૦૦' કારપેટ, ૬ બાથરૂમ, ૨ કિચન, સ્પેશિયસ હોલ, સેપરેટ સર્વન્ટ ટોયલેટ, ૪ પાર્કિંગ, એરકંડીશન લોબી, જીમ, સેપરેટ સોસાયટી ઓફિસ, તકન નવું બિલ્ડિંગ, વેચાણથી. “ઓનર”- 9820156133. (બી-૧૫૮૮૧)

લોનાવાલા

દહેરાસરની સામે 3 BHK બંગલો વેચાણમાં 9869151200. (બી-૧૬૧૬૫)

બોરીવલી (ઈસ્ટ)

SERENITY HEIGHTS, માગાદાણે, INVESTMENT OPPORTUNITY, રેડી પ્રોજેશન, કુલ્લી ફર્નિશડ KING SIZE 1 બેડરૂમ, (2 બેડરૂમ કન્વર્ટ થઈ શકે) 600' કાર્પેટ, (1.25 CR.) ઓનર: 8080232426. (૧૦૧-એ)

ઘાટકોપર (ઈસ્ટ)

વેચાણથી. પંતનગર - ૨ બેડરૂમ - 695' કારપેટ, તિલક રોડ - ૨ બેડરૂમ - 820' કારપેટ, 60' રોડ - 3 બેડરૂમ - 950' કારપેટ. મનીશ વોરા - 9324339343. (૧૦૪-એ)

ગામદેવી

2 બેડરૂમ 680' કાર્પેટ- પાર્કિંગ- 2,30,00000/= નેગોશીએબલ- શાહ- 9820068382. (૧૫૩૭૦/સી)

નેપેન્સી

૩ બેડરૂમ 1700' - કાર્પેટ- પાર્કિંગ- સી.વ્યુ. 14.50, 000000/= નેગોશીએબલ 9820068382. (૧૫૩૭૦/બી)

ગામદેવી

૩ બેડરૂમ 1400' - કાર્પેટ- પાર્કિંગ- 9,00000000/= નેગોશીએબલ- શાહ- 9820068382. (૧૫૩૭૦/એ)

સાંતક્રુઝ (ઈસ્ટ)

સ્ટેશન નજીક, 3 BHK, 1050 કાર્પેટ. Per Floor 1 Flat, 1 ક્વર્ટ પાર્કિંગ, લિક્કટ, 3.75 Cr. Pankaj Parmar: 9821026788. (બી-૧૬૨૫૮)

સાંતક્રુઝ (ઈસ્ટ)

1) NASIK SALE 1/2 BED-room - 27 / 47 Lac. 2) Boiser West 1 Bedroom 18L, Shop - 7.50L 3) Palghar 1 Bedroom - 20 Lac. 4) Mira Road 1 Bed-room 63.50, Rent - 18000/- 5) Borivali West 2 Bedroom - 1.80L 6) Kandivali West 3 Bedroom 1000' - ૩.25 Cr, Rent - 75000/= 9167332595 / 9930013550 / (All inclusive) (95-C)

BORIVALI (WEST) NEW 3 BHK for Sale at Kastur Park, East Open, Carpet 851 sqft, Higher Floor @ 2.85 Cr. Broker - 9820082321. (B-16261)

MALAD WEST - LIBERTY Garden Under Construction 2 BHK Carpet 740 sqft, West Open, Jodi Options available. Broker 98200 82321. (B-16260)

૧૭. જમ્યા આપવી છે

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

કુપ્લેક્સ/પેન્ટહાઉસ/ટેરેસ ફ્લેટો

૧૫ કરોડથી ૭૫ કરોડ સુધી સાઈથ મુંબઈમાં લક્ઝરીક્સ ફ્લેટો 3/4/5 બેડરૂમનાં સારી સોસાયટીમાં લેવા/વેચવા. નેપીયન્સી/વાલકેશ્વર/મલબાર હિલ/શ્રિય કેન્ડી/અલ્દામાઈન્ડ રોડમાં, વેચવા/લેવા/લિઝ માટે સંપર્ક કરો.

‘મનન સોની’ 810833388 - ‘અનિલ સોની’ 9821097391. (૮૩-એ)

૧૮. ફેક્ટરી વર્કશોપ

NAIGAON EAST

For Sale / Rent at, Village Bafane NH touch Vasai Heavy Industrial Zone indivudial G+3 Building height 16 ft. (5m), goods lift provided with terrace opening, ready to use with Occupation Certificate Received. Contact:- 9422092975 / 9881498187 / 9892028657. (SDB-2743)

RUNNING FABRICATION WORKSHOP

Atgaon Close to Highway - Station Fabrication - Work Shop Built-up 8,000', Crane, Power Outright Contact Madhukar Thakkar 9820016348. (289)

INDUSTRIAL PLOTS

Asangaon - Atgaon Close to Railway Station, Highway 800 sq. mts. onwards. Contact Madhukar Thakkar 9820016348. (288)

૨૦. પંધાદારી જમ્યા

ઝવેરી બજાર કાલબાદેવી કોટન એક્સચેંજ પાસે, 170 ફુટની બીજા માળે, ઓનરશીપ ઓફિસ વેચવાની. (1.85 CR નેગોશીએબલ). 9987071234/ 8779888584. (૬૭-એ)

PRELEASED OFFICE

મહિને 60,000/- ભાડેથી લાગેલી ઓફિસ વેચવાની. (1.44 CR.) (2 પાર્કિંગ સાથે) (300'+ 300' LOFT) યુએબલ 600', મહાવીરનગર, CROMA, DMART પાસે, કાંદિવલી (વેસ્ટ). OWNER- 7666644727. (૮૪-ઈ)

